Rebîu'l Evvel 1442

tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | KASIM '20 | YIL: 9 | SAYI: 97 | FİYATI: 12₺ | ISSN: 2148-4635

KULLUK BEDEL ÖDEMEKTİR

HASBiHÂL' 04

TEVHİD MEDRESESİ
RABBİM İLMİMİ ARTTIR

TEVHİD MEDRESESİ

YouTube KANALI

ÇOK YAKINDA AÇILIYOR

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Davamız Uğruna Ödediğimiz Bedel Dahi Kolaylaştırılmıştır!

"Bir duruşu olmalı insanın." der Cahit Zarifoğlu. "Bir bakışı, bir anlayışı, bir davası olmalı." Çok doğru, çok derin bir tespiti içinde barındırsa da eksik bir yanı var bu sözün. Her davanın, kendisiyle var olduğu bir eksik bu. Davanın olmazsa olmazı. Bir bedel.

Bizler Âdem'den (as) günümüze kadar tevhid davasına gönül vermiş tüm davetçilerin, hayatlarının bir bölümünde de olsa mutlaka davalarına karşılık bir bedel ödediklerini görüyoruz. Kimi zaman Firavun'un kızının berberi Mâşıta Hatun gibi üç çocuğuyla beraber kaynar kazana atılmak, Zekeriyya (as) gibi bir ağacın içinde testereyle kesilmektir bu bedel, kimi zaman Yusuf (as) gibi zindanlara atılmak, sevdiklerinden ayrı kalmaktır. Zalimler ve çekilen sıkıntılar farklı olsa da çatışan iki taraf hiç değişmez. Küfrün karşısında durmayı kendine dava edinen muvahhid ve vahyin aydınlığına tahammül edemeyen tağutlar. Bu sunnetullah her devirde olduğu gibi günümüzde de tüm canlılığını korumaktadır. Canını cennet karşılığında Allah'a (cc) satan[1] her Müslim, kendi payına düşen bedeli ödüyor. Üzerine aldığı yük miktarınca artıyor payına düşen.

Allah'ın (cc) hiç kimseye kaldıramayacağı yükü yüklemeyeceği[2] hakikatini zihnimizin başköşesinde tutarken bir seknet kaplıyor içimizi. Tarifi zor bir huzur bu. Dünyevi hiç bir mutluluğun sağlayamayacağı bir ferahlık. Kulluğunu yalnızca Allah'a yapmayı tercih edenlere bahşedilen bir nimet. Evet, yüklendiğimiz davaya karşılık bir bedel ödüyoruz; ancak bu bedel kolaylaştırılmıştır. Çünkü bizler hiçbir varlığın; gücü karşısında duramayacağı, göklerin ve yerin yaratıcısı olan Allah'ın yolunu seçtik. Elbet dünyada bir bedel ödeyeceğiz, ancak tüm sıkıntıları burada bırakarak ayrılacağız dünyadan inşallah. Cennetin mis kokusunu içimize çekerken dünyada çektiğimiz sıkıntıların bir anını dahi hatırlamayacağız.

O hâlde geçtiğimiz ay davasına bağlılığı nedeniyle kendisine biçilen 12 yıl, 6 aylık bedele karşılık pes etmek şöyle dursun tevhid davetine olan şevki daha da artan Halis Hoca'mızın "Her Kulluğun Bir Bedeli Vardır" yazısıyla kulluk çeşitlerini ve getirdiği bedellerin neler olduğunu öğrenelim. Öğrenelim ki seçtiğimiz davayla ne kadar kârlı bir alışveriş yaptığımızı iyice kavrayıp hamdedebilelim.

Başta "Türk Müslümanlığı Senaryosu"nu yalın ve çarpıcı bir dille bizlere sunan Feruiddin Aydın Hoca'mıza olmak üzere tüm değerli yazarlarımıza/hocalarımıza teşekkür ediyoruz.

Haydi buyurun, karanlıkta dile getirilmekten çekinilen hakikatin gün gelip aydınlıkta işitilmesine vesile Müslimlerden olan yazarlarımızın el birliğiyle ilmek ilmek işlediği satırlara.

Çaba bizden, başarı Allah'tandır.

Selametle...

Editör

1. 9/Tevbe, 111
2. 2/Bakara, 286

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Şenyıldız Yayıncılık, 45097
Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi C Blok
No: 19/102 Topkapı/İSTANBUL 0 212 483 47 91

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları: Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır: Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Gündüz 2. Sk. No:2 A İpekyolu/VAN 0 543 225 50 54

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Firuzköy Mh. Kazım Karabekir Cd. Tütün Sk. No: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi: İsmetpaşa Mh. 95. Sk. No: 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır: Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

REBÎU'L EVVEL 1442 | KASIM'20
Yıl: 9 | Sayı: 97| Fiyatı: 12 ₺
ISSN: 2148-4635

tevhid

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

KULLUK BEDEL ÖDEMEKTİR

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)
halisbayancuk@tevhiddergisi.org

Bir şey yapmadan önce, "Bunun bana veya cemaatime ne gibi fayda ve zararları olur?" diye düşünmeden, "Bunun davama ne gibi fayda ve zararları olur?" diye düşünmemiz gerekir. Çünkü şahıslar ve cemaatler araç, tevhid davası amaçtır. Şahıslar ve cemaatler geçici, tevhid davası kalıcıdır. Şahıslar ve cemaatler ikinci planda, tevhid davası önceliklidir... Ölçüleri şaşırırsak davamız araca, araçlar da davamıza dönüşür. Allah'a (cc) değil, kendimize ve cemaatimize davet ederiz.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekatuhu,

Rabbim sizlere afv ve afiyet versin. Sizi maddi ve manevi hastalıklardan muhafaza etsin, razı olduğu hayırlara muvaffak kılsın.

Yüce Allah'a hamdolsun, ben iyiyim. Sizlerin dua ve hayır temennilerinizle daha iyi olmayı ümit ediyorum.

Bu ay, belli sorulara cevap vermek yerine bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Hayırlara vesile olmasını umarak, Allah'ın yardımıyla diyorum ki:

Her Kulluğun Bir Bedeli Vardır!

Yüce Allah'ın şeriatına göre insanlar ya Allah'a iman edip tağutu inkâr ederler ya da tağuta iman edip Allah'ı inkâr ederler. Başka bir ifadeyle insanlar ya Allah'a (cc) kuldur ya da tağuta... Şüphe yok ki; her kulluğun bir bedeli vardır. Allah'a kul olmayı tercih edenler, bu tercihlerinin bedelini öder, tağuta kul olanlar da tağuta kulluklarının... Biz şu anda, tağuta kulluğu reddedip Allah'a kul olmamızın, tercihimizin ve tavrımızın bedelini ödüyoruz, O'na (cc) hamdolsun.

Şöyle bir gerçek var: Allah'a kulluğun bedeli, tağuta kulluğun bedelinden daha az ve daha kolaydır. Zira Allah'a kulluğun bedeli bellidir; şahısların hevasınca değişmez. Allah (cc) kendi uğruna bedel ödeyenlere yardım eder; ayaklarını sabit kılar, kalplerini pekiştirir ve üzerlerine sabır yağdırır. Allah'a kulluğun bedeli kârlı bir ticarettir; ödenen sınırlı bedel karşılığında ebedî hayatın kazanılması söz konusudur. Ve tüm bunlara ek olarak; tevhid uğruna bedel ödeyenlerin kalpleri huzurlu, mutmain ve sekinet üzeredir.

Tağuta kulluğun bedeli ise belirsizdir. Tağutun, kendine bağlı kullarından ne zaman ne isteyeceği belli değildir. Bir zaman olur evlatlarını kurban etmelerini ister, başka bir zaman kemer sıkmalarını. Bir zaman olur bir ırkı/ülkeyi/mezhebi dost edinmelerini ister, başka bir zaman aynı topluluğa düşman olmalarını. Sonra tağut, kullarını yardımsız bırakır, kendi hâllerine terk eder. Onun kalplere nüfuz edecek bir gücü, kadere müdahale edecek sınırsız bir otoritesi yoktur. Dahası, onun, kullarına karşı bir sevgisi ve merhameti de yoktur. Onun için kullar, sarayı ayakta tutan beton direklerden farksızdır. Sonra tağuta kulluğun bedeli, zarara mahkûm bir ticarettir. Ona kulluk edenler hem dünyalarını hem de ahiretlerini kaybetmişlerdir. Ve tüm bunlara ek olarak; tağutun kulları huzursuzdur. Anlam veremedikleri bir boşluk, adını koyamadıkları bir kalp darlığı yaşarlar. Nereye ve niçin koştuklarını bilmeyen yılkı atları gibilerdir. Hayat; mutfak, tuvalet ve yatak arasında, üniforma ve pijama değiştirerek geçer. Daha çok mutluluk için koşturdukça daha fazla depresyona girer; ilaç ve telkin arasında kaybettikleri huzuru ararlar...

Her insan bir tercihte bulunur ve her insan tercihinin bedelini ödemek zorundadır. Biz de bedel ödüyoruz, tağutun kulları da... Hiç şüphesiz bizim ödediğimiz bedel daha kolay, daha kârlı ve daha huzur vericidir:

"...Şayet acı çekiyorsanız, onlar da sizin acı çektiğiniz gibi acı çekiyorlar. Üstelik siz, onların ummadığı (rıza-ı İlahi, sevap, cennet gibi) şeyleri Allah'tan umuyorsunuz..." [1]

1. 4/Nîsa, 104

Bizler Kolay Olanı Seçtik!

Yeri geldiğinde bu davanın zor, sözün (Kur'ân'ın) ağır ve yolun meşakkatli olduğunu söyleriz. Bunlar doğrudur; zira, her biri şer'i lafızlardır. Ancak başka bir doğru daha vardır. O da tağuta kulluğun ve şirk davasının da kendine göre bir zorluğu, bir ağırlığı ve meşakkati olmasıdır. Bu iki dava karşılaştırıldığında, kolay olana talip olduğumuzu anlarız.

Yüce Allah insanları ve çabalarını ikiye ayırır:

"Şüphesiz sizin çabalarınız, çeşit çeşittir. (Kimi cennet için kimi de cehennem için çabalar.)"[2]

Çabası cennet için olan tevhid ehline, **"kolay"** olanı **"kolaylaştıracağını"** belirtir:

"Kim de verir ve (Allah'tan) korkup sakınırsa, ve en güzel olanı (Lailaheillallah'ı) doğrularsa, biz de ona kolay olanı (salih ameli ve cenneti) kolaylaştırırız."[3]

Çabası cehennem için olan şirk ehline ise **"zor"** olanı **"kolaylaştıracağını"** belirtir:

"Kim de cimrilik eder ve (Allah'a) ihtiyacı yokmuş gibi davranırsa, ve en güzel olanı yalanlarsa, biz de ona zor olanı (masiyet ve cehennemi) kolaylaştırırız." [4]

Evet, tevhid yolu zordur, ancak Allah (cc) onu kolaylaştırır. Kulu hidayet eder, çabasını bereketlendirir ve kalp huzuruyla rızıklandırır. Evet, şirk yolu zordur, çünkü Allah'ın hidayet ve yardımından mahrumdur. Müşrik; acizliği, cehaleti, aceleciliği, kaygıları ve zalimliğiyle baş başa kalmıştır. Sonra şirk, bir çelişkiler yumağıdır. Ruhu, kalbi ve aklı huzursuz eden bir çelişkiler yumağı... Müşriğin ruh hâli; yukarıdan aşağıya düşen, düşme esnasında cesedi kuşlar tarafından parçalanan veya her bir parçası ayrı bir yöne savrulan insan gibidir:

"Hiçbir şeyi O'na ortak koşmayan ve (şirkin her türlüsünü terk eden) hanifler olarak (bunları yapın). Kim de Allah'a şirk koşarsa gökten yere çakılan, havada kuşların kendisini (parça parça) kaptığı veya rüzgârın ıssız, uzak bir yere savurduğu kimse gibidir."[5]

2. 92/Leyl, 4
3. 92/ Leyl, 5-7
4. 92/ Leyl, 8-10
5. 22/Hac, 31

...Tağuta kulluğun bedeli, zarara mahkûm bir ticarettir. Ona kulluk edenler hem dünyalarını hem de ahiretlerini kaybetmişlerdir. Ve tüm bunlara ek olarak; tağutun kulları huzursuzdur.
Anlam veremedikleri bir boşluk, adını koyamadıkları bir kalp darlığı yaşarlar. Nereye ve niçin koştuklarını bilmeyen yılkı atları gibilerdir. Hayat; mutfak, tuvalet ve yatak arasında, üniforma ve pijama değiştirerek geçer.

Okuduğumuz ayet, yüce Allah'ın şirk ehline yaptığı ruhsal/psikolojik bir tahlildir. Şirk bu, müşrik de bu hâletiruhiyededir. Kaygılı, korku içinde, farklı ilahların istekleri arasında bir o yana bir bu yana çekiştirilen ve nihayet uzak bir yere savrulan; rüzgârın, önüne katıp sürüklediği bir nesne...

Bu örneğin tam karşısında muvahhid vardır. O, "Rabbim Allah'tır." demiş, tek bir efendiye teslim olmuştur. Razı etmek zorunda olduğu tek bir ilah vardır. Hayatında doğru ve yanlışların ölçüsü bellidir; vahiy, yani Kur'ân ve sünnet... Dostu belli, düşmanı bellidir.

"Allah (müşrik ve muvahhid için) bir örnek verdi: Efendileri kendisi hakkında çekişip duran bir köleyle yalnızca bir efendiye teslim olmuş bir köle... Bu iki örnek bir olur mu hiç? Hamd, Allah'adır. Bilakis, onların çoğu bilmiyorlar."[6]

Evet, bu zaviyeden bakınca bizler kolay olanı seçtik. Kaldı ki; buraya kadar yaptığımız değerlendirme dünyayla ilgiliydi. Bu işin bir de ahiret boyutu vardır. Ahiret Günü geldiğinde insanların bu dünyadan hatırlayacağı şey nedir, biliyor musunuz?

"Sizi çağıracağı gün, O'na hamd ederek icabet edecek ve **(dünyada) çok az zaman kaldığınızı sanacaksınız.**"[7]

"Sûr'a üfürüleceği günde biz, suçlu günahkârları (yaşadıkları korku ve susuzluk nedeniyle) morarmış olarak (diriltip) huzura toplarız. Kendi aralarında: **"(Dünyada) yalnızca on gün kaldınız." diye fısıldaşırlar. Yolu doğruya en yakın olanlar: "Siz ancak bir gün kaldınız." dedikleri zaman, biz onların ne söylediklerini en iyi bileniz."**[8]

"Buyuracak ki: 'Yeryüzünde kaç yıl kaldınız?' Diyecekler ki: **'Bir gün veya bir günün bir bölümü kadar. Saymış olanlara sor.'** "[9]

İşte insanın dünyadan hatırlayacağı budur! Kimisi bir gün, kimisi yarım gün, kimisi on gün... Hakikati bu olan bir dünya için putlara tapmak, tağutlara kul olmak, cahilî bir hayat yaşamak... akıl kârı mıdır? Hem, bir anlık cennet tüm dünya sıkıntılarını; bir anlık cehennem de tüm dünya nimetlerini unutturmayacak mıdır?

Enes ibni Malik'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet Günü, cehennemliklerden, dünyadayken en rahat hayatı sürmüş bir kimse getirilir. Arkasından cehennem ona bir kere tattırılır ve sonra, 'Ey Ademoğlu, bir iyilik görmüş müydün? Sana nimet uğramış mıydı?' denilir. O da 'Hayır vallahi, Ey Rabbim!' der. Bir de cennetliklerden, dünyadayken en sıkıntılı hayatı sürmüş bir kimse getirilir. Cennet ona bir kere tattırılır ve sonra, 'Ey Ademoğlu, bir sıkıntı görmüş müydün? Sana darlık uğramış mıydı?' denilir. O da 'Hayır vallahi, Ey Rabbim! Bana darlık asla uğramadı, bir sıkıntı da görmedim.' der."[10]

Hangi açıdan bakarsak bakalım; tevhid davası kolay, şirk davası zor olandır. Allah (cc) hidayetimizi arttırsın ve ayaklarımızı sabit kılsın.

6. 39/Zümer, 29
7. 17/İsrâ, 52
8. 20/Tâhâ, 102-104
9. 23/Mü'minûn, 112-113
10. Müslim, 2807

12,6 + 12,6 = 25!

Rakamların söylediğine göre 12,6 + 12,6 yıl, toplamda 25 yıl yapar. Kanaatimce önümüzdeki aylarda diğer iki mahkeme de 12,6 yıl ceza verecek. O zaman da 25 + 25 = 50 yıl yapacak. Hepsi bu kadar, ne eksik ne fazla... Ancak bizler rakamlara değil, rakamların Rabbine, El-Hasîb olan Allah'a inanmışız. Bizim inandığımız Allah onlarınkinden farklı, inandığımız din farklı; hâliyle matematiğimiz de farklı. Örneğin, onlar dört liradan ikisini verdi mi geriye iki lira kaldığına inanır. Bizler dört liradan iki verdik mi geriye yedi yüz dört kaldığına inanır; ilaveten bunun artacağına ihtimal veririz. Örneğin, onlar sayıca çok olanın, az olanı yeneceğine inanır. Bizler ise sayıca az muvahhidin sayıca çok putperesti yeneceğine inanırız. Örneğin, onlar dünyada biraz daha fazla yaşamayı kazanç sayar. Biz ise ne kadar erken Rabbimize kavuşursak, onu kazanç sayarız...

Şimdi bu tabloya bakarak sırıtan putperestlere derim ki: Bu tabloya bakınca sizin gördüğünüzle bizim gördüğümüz şey, aynı değil. Siz sırıtın, biz tebessüm etmeye devam edelim. Biraz keyfiniz kaçacak muhtemelen, ama size iyi (!) dileklerimi iletiyor, imamım Muhammed'in (sav) diliyle diyorum ki:

"O kâfirlere de ki: 'Yenileceksiniz ve cehenneme sürükleneceksiniz. Orası ne kötü bir yataktır.' "[11]

Ve yine rehberim Hud'un (as) dilinden diyorum ki:

" 'Ben Allah'ı şahit tutuyorum, siz de şahit olun ki ben ortak koştuklarınızdan berîyim. (Allah'a ibadet ettiğinizi de iddia ediyorsunuz ya!) Allah dışındaki (tüm ibadet ettiklerinizden de uzağım). Hep beraber bana tuzak kurun (ve tuzağın gereğini yapmayı da) ertelemeyin/bana göz açtırmayın. Hiç şüphesiz ben, benim de sizin de Rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim. Hareket eden her canlıyı perçeminden tutan (kontrol edip yönlendiren) O'dur. Şüphesiz ki Rabbim, dosdoğru yol üzeredir. Şayet yüz çevirecek olursanız, kendisiyle gönderildiğim mesajı size ilettim. Rabbim sizin yerinize başka bir topluluğu getirir ve siz ona hiçbir şekilde zarar veremezsiniz. Şüphesiz ki Rabbim, her şeyi gözetleyip koruyandır.' "[12]

11. 3/Âl-i İmran, 12
12. 11/Hûd, 54-57

Meslek Sahiplerine

Yüce Allah'a hamdolsun; farklı mesleklerde birçok kardeşimiz var, Müslimlere faydalı olmaya çalışıyorlar. Her biri için Rabbimden muvaffakiyet diliyorum. Bu kardeşlerimizin İslam'a ve Müslimlere daha faydalı olmaları için bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum:

a. Sürekli Eğitim

İnsanoğlunun beyni/kalbi değirmen taşına benzetilmiştir. Değirmen taşı sürekli döner, hareket eder. İçine atılan buğday, bu hareket esnasında sürtünmeye maruz kalır ve un olur. Şayet dönen taşlara öğüteceği bir şey atılmazsa taşlar birbirine sürtünür ve kendi kendini öğütür. Bu benzetmeden yola çıkarak insana geldiğimizde şunu görürüz: İnsan beyni/kalbi sürekli çalışır ve öğütür. Alır, analiz eder, bildikleriyle karşılaştırır, eler, tasnif eder... İnsan uyusa dahi bu işlem devam eder. İnsan beyne/kalbe, öğüteceği yeni bilgiler göndermezse kalp ve beyin birbirine sürtünmeye ve kendi kendini öğütmeye başlar. Ki; bu da insanın kendini tekrar etmesi, hem muhatabını hem de kendini dibe çekmesi demektir. Zira İlahi yasalarda yerinde saymak gibi bir seçenek yoktur. İlahi yasalara göre ya ilerlemek vardır ya da gerilemek; ilerlemeyen her insan geriliyordur.

"Sizden öne geçmek ve geride kalmak isteyenler için."[13]

Belli bir alanda uzmanlaşan insanlar, her yıl yeni bir eğitim programı yapmalıdır. Kendini yenilemeli; yeni bilgiler edinmeli, kendi alanındaki gelişmeleri takip etmelidir. Uzmanlık alanına yardımcı olacak yan dalları tespit etmeli, o alanlarda bilgi sahibi olmaya çalışmalıdır. Mutlaka kendi alanına dair düzenli yayınlardan birine abone olmalı, alanının gelişmelerinden haberdar olmalıdır. Unutmamalıdır; gelişmeyen geliştiremez, ilerlemeyen ilerletemez.

b. Vahiy Bilgisine Sahip Olmak:

Bugün bir alanda uzmanlaşmış kardeşler, uzmanlık bilgilerini İslami bir havzadan almıyorlar. Üniversiteler, kapitalist cahiliyenin emrine amade, kapitalizme beyin işçisi yetiştiriyorlar. Bu okullardan mezun olan kardeşler şunu bilmelidir: Eğitim bir asıl değil, teferruattır. Şöyle ki; her toplum önce din/felsefe/ideoloji

13. 74/Müddessir, 37

edinir; bu, asıldır. Sonra o asla uygun bir eğitim verir; bu, teferruattır. Bir akademinin aynı bölümlerinde ABD'de verilen eğitimle, -yıkılmadan önce- Sovyetlerde verilen bilgi farklıdır. Aynı bölümde müfredatı ve bilgiyi farklı kılan şey, referans aldıkları din, felsefe veya ideolojidir.

Bugün T.C.'de herhangi bir alanda uzmanlaşmış her kardeşimiz -biraz- kapitalist, bilimi yücelten, parçacı bir zihniyete sahiptir. Aksini iddia eden; bir kalıba dökülüp o kalıptan şekil almadan çıktığını, çamura düşüp kirlenmediğini veya denize düşüp ıslanmadığını... iddia etmiş olur, kendini kandırır.

Öyleyse ne yapmalı?

• Kur'ân'ı çokça okumalı ve sürekli "Allah'ım! Kitab'ını bana rehber kıl, beni onunla arıt/temizle, alanıma dair hidayet bulmamı sağla." minvalinde dua etmelidir.

• Umumen Allah Resûlü'nün (sav) sünnetini, hususen kendi alanını ilgilendiren sünneti, o sünnetin açıklamasını çokça okumalı ve Allah'tan (cc), Nebi'nin sünnetiyle hidayet istemelidir.

• İslam'ı referans alan uzmanların o alana dair yazdıklarını okumalı; böylece o güne kadar tahsil ettiği bilgiyi gözden geçirmelidir.

• Müslim olmasalar da kapitalizm karşıtı düşünürlerin, kapitalist bilgiyi eleştirdiği, bilgiyi var eden arka plana ışık tuttuğu çalışmalar vardır. Özellikle sosyal bilimlerde bunun çok fazla örneği var, bunlardan istifade edilmelidir.

Unutmamalıyız; bizim bir dinimiz, akidemiz, ölçülerimiz... var. Ürettiğimiz bilgi veya başkaları tarafından üretilip de bizim kullandığımız bilgi, bu asıllara uygun olmalıdır. Aksi hâlde papaz kıyafetiyle namaz kıldıran imama benzeriz!

Birkaç örnekle konuyu aydınlatmak istiyorum:

Bugün eğitim alanıyla ilgilenen öğretmen, psikolog, pedagog gibi uzman kardeşlerimiz bir noktada çok hassas davranıyorlar: Çocuklar yaptıkları işten mutlu olsunlar, severek yapsınlar. Hâliyle çocuk bir şey yapmak istemediğinde "çocuk mutlu değil" diye o işin bırakılmasını istiyorlar. Bu düşünce kısmen doğru, kısmen de yanlıştır. Zira bu bilgiyi üretenler, zahiren çocuğun mutluluğunu düşünüyor görünse de arka planda bir felsefeye dayanıyorlar. Grek filozofları içinden bir kol, tüm ahlaki erdemleri bireyin mutluluğuna bağlar. Yani siyasi, iktisadi ve kültürel tüm faaliyetler bireyin mutluluğu içindir. Bugün Batı medeniyetinin ürettiği tüm bilginin arka planında bu anlayış vardır. Modern cahiliyenin -sahte- peygamberleri mutluluğu hazza, hazzı da tensel zevke indirgeyerek, üretilen bilgiyi iyice heva merkezli kılmışlardır. Normaldir; zira onlar tek dünyalıdır, ahirete inanmazlar. Dünya hayatını olabildiğince zevk alarak, mutlu olarak ve eğlenerek geçirmek isterler...

Bu anlayış doğru mudur? Hayır, değildir. İslam'da kulluk, yani sorumluluk bilinci mutluluktan önce gelir. Kulluk bilincinin gelişmesi ise sorumluluk duygusunun gelişmesine bağlıdır. Bizde ise mutluluk bir hedef değildir, belirleyici olamaz. Hedef kulluk ve rıza-i İlahidir. Mutluluk ise kula verilen bir mükâfattır. Dahası, bazen Allah (cc) kişiyi kalp darlığıyla imtihan eder. Buna rağmen kul, sorumluluklarını yerine getirmekle mükelleftir. Şu ayeti düşünelim:

"Hoşlanmadığınız hâlde savaş size farz kılındı. (Olur ki) hoşunuza gitmeyenler sizin için hayır, hoşunuza gidenlerse sizin için şer olabilir. Allah bilir, siz bilmezsiniz."[14]

Savaş; insanın hoşlanmadığı, onu mutlu etmeyen bir gerçekliktir. Yüce Allah, "nefislere kerih" geldiğini belirtmekle beraber, savaşı emretmiştir. Canın istememesi veya yaparken mutlu olmamak, onu terk etmek için mazeret değildir. Öyleyse biz de çocuğumuzun sorumluluk duygusunu geliştireceğiz. Elimizden geldiği kadar çocuğumuzun, sorumluluğunu sevmesini sağlayacağız. Şayet sorumluluğunu severek yaparsa, bu, nurun alâ nurdur. Şayet sorumluluğuna karşı isteksiz olursa, sorumluluğunu yerine getirmesi için çabalayacağız. Ödev/Sorumluluk bilinci gelişmemiş birey/toplum, Allah'a (cc) hakkıyla kulluk yapamaz!

Bir diğer örnek doktorlarımızla ilgilidir. Modern cahiliye parçacıdır. Yani her insan yalnızca kendi alanını bilir. Başka alanlarda bilgisizdir, bilgi edinme ihtiyacı da duymaz. Hastalığı teşhis eder ve ilaç yazar. Teşhis ölçüsünü koyan kendisi olmadığı gibi yazdığı ilacın içeriğine dair yeterli düzeyde bilgisi de yoktur.

14. 2/Bakara, 216

Oysa İslam'ın bakış açısıyla baktığımızda, birine "Sen hastasın." derken de sorumluluk alınmıştır, tedavi için ilaç verdiğinde de sorumluluk alınmıştır. Burada "Bilim, bu ilaç faydalıdır, diyorsa öyledir." gibi bir kolaycılığa kaçamayız. Zira bilim modern cahiliyenin kutsalıdır, bizim değil. Kaldı ki; bilim dünyasında nasıl akçeli işlerin döndüğü, ilaç şirketleriyle tıbbi kurumlar arasındaki ahlaksız ilişki, basit ilaç mümessillerinin dahi yaptığı ayak oyunları ayyuka çıkmıştır. Biz, kapitalist surette tezahür eden modern cahiliyenin bilimi yücelten anlayışının arkasına saklanamayız. Kendimizi geliştirmeli, bu karanlığı delmeli, yeni bir yol açmalıyız.

Yukarıda söylediklerimiz ilk etapta zor gelebilir, gözümüzde büyüyebilir. Böyle düşünmeyelim. Biz bir adım atalım, yüce Allah birimizi on yapacaktır. Biz bildiklerimizle amel edelim, Allah (cc) bilmediklerimizi öğretecektir. Biz O'ndan korkup sakınalım, O bize bir çıkış gösterecek ve hiç ummadığımız yerden türlü bilgilerle rızıklandıracaktır. Biz elimizden geleni ortaya koyup O'na dayanalım; yani gerçek bir tevekkülle tevekkül edelim, O bize yetecektir. Biz özümüz, sözümüz ve eylemlerimizle O'ndan hidayet isteyelim, O bizi yolun en doğrusuna hidayet edecektir. Bunlar O'nun vaadleridir. Şayet bu vaadlere karşı güvensizlik duyuyorsak; biraz değil, bayağı bayağı modern cahiliyeden etkilenmişiz demektir. Zira modern cahiliyenin amentu esaslarından biri; bilim dışında hiçbir şeye tam anlamıyla güvenmemektir! Bir çoğumuz farkında değiliz belki; ancak şu anda ümmetin en ciddi sorunlarından olan "İlahi vaadlere karşı su-i zan", tornasından geçtiğimiz modern cahiliyenin eseridir. Bu sebeple çoğumuz İsviçreli bilim adamlarına, diyetisyenlere, güzellik uzmanlarına, kıytırık gazete haberlerine vahiyden daha çok güveniyoruz. "Çok yemek kalbe zararlıdır." diyen İslam âlimine burun kıvırıyor, bilim adamı söyleyince diyete başlıyoruz. "Az uyuyun." diyen âlime dudak büküyor, kişisel gelişimci söyleyince uykumuzu düzenliyoruz. Oysa birçoğumuza sorulsa İslam âlimlerine daha çok güvenilmesi gerektiğini söyleriz. İnandığımızla pratiğimiz arasındaki farkın nedeni, modern cahiliyenin üzerimizdeki olumsuz etkisidir. Kalpleri Hüseyin'den (ra), kılıçları Emevilerden yana olan Kufeliler gibiyiz, arada kalmışız. Kalplerimiz İslam'dan, bedenlerimiz modern cahiliyeden yana düşüyor. Bu, gerçekliğimiz! Ancak Allah'ın yardımıyla arınacak, Nebi'nin hikmetiyle yunacak, vahiyle dirileceğiz. İyiliği emrederek ve karşılıklı hakkı ve sabrı tavsiye ederek...

Uzaktan Hizmet

Allah'a hamdolsun; tevhid daveti her geçen gün biraz daha büyüyor, dal budak salıyor. Zira tevhid daveti, kökleri Allah (cc) tarafından sağlamlaştırılan; bakımı enbiya tarafından yapılan; sulaması seçkinlerin kan, ter ve göz yaşıyla gerçekleşmiş bir ağaç gibidir. Zaman içinde insi ve cinni şeytanlar bu kutlu ağaca musallat olsa da her seferinde sağlam köklerinden güç alarak yeniden büyümüş, semaya doğru yükselmiş, bahtiyar insanları gölgesinde barındırmıştır:

"Allah'ın (tevhidi) nasıl örneklendirdiğini görmedin mi? Güzel söz (Lailaheillallah), kökü sabit, dalları ise gökyüzüne ulaşmış güzel bir ağaç gibidir. (O ağaç) Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. İnsanlar öğüt alsınlar diye Allah onlara örnekler veriyor. Kötü söz (şirk) ise kökü yerden koparılmış, istikrarı olmayan kötü bir ağaç gibidir. Allah, iman edenleri dünya hayatında da ahirette de sabit sözle (Lailaheillallah) sapasağlam kılar. Allah zalimleri saptırır ve Allah dilediğini yapar."[15]

Hiç şüphesiz tevhid daveti Allah'ın korumasında ve gözetimindedir. İnsanlar bu davete destek versin veya vermesin, bu davet gerçekleşecektir. Hiç kimsenin olmadığı yerde Allah (cc) bir küçük çocukla[16], şehrin uzak bir köşesinden koşarak gelen tek bir adamla[17], bazen de yerden çıkardığı bir hayvanla[18] bu daveti sürdürecek, dinine yardımcı olacaktır. Dinini var ederken kimseye ihtiyaç duymadığı gibi dinine yardım ederken de kimseye muhtaç değildir. Şayet insan, resûllerin çağrısına kulak verir ve bu davete yardımcı olursa, kendisine yardım etmiş olur:

"Ey iman edenler! Siz Allah'a yardım ederseniz, (Allah da) size yardım eder ve ayaklarınızı sabit kılar."[19]

Bugün gelişen teknik araçlarla birlikte İslam'a hizmetin yolları çeşitlenmiş, birçok insanın bu davete yardımcı olması için yeni fırsatlar oluşmuştur. Dünyanın bir ucunda yaşayan bir Müslim'in bildiği bir

15. 14/İbrahîm, 24-27
16. Ashab-ı Uhdud
17. 36/Yâsîn, 20
18. 27/Neml, 82
19. 47/Muhammed, 7

Kendime ve kardeşlerime tavsiyem şudur: Bağy ahlakından, hasetten ve kıskançlıktan tevbe edelim. Bizi arındırması için Allah'a (cc) yalvaralım. Neden sürekli dindaşlarımızla, en azından yüzde doksan dokuz oranında aynı olduğumuz insanlara karşı öfkeli olduğumuzu, Trump'ı dahi ıskalayan kinimizin neden hep bize benzeyen insanlara isabet ettiğini düşünelim. Sürekli kimlerle tartışma içinde olduğumuza bakalım! "Kimler bizden emin, kimler bizden korkuyor?" sorusunu sorup bir kâğıda yazalım.

yabancı dille, teknik bazı bilgilerle, hiç olmadı davet materyallerini yaygınlaştırmasıyla hizmet kervanına dâhil olması kolaylaşmıştır. Allah'a (cc) hamdolsun; azımsanmayacak sayıda **bahtiyar insan**, yiğit muvahhid ve muvahhide hizmet kervanına katkı sunmaya başlamış, insanların tevhid davetiyle tanışmasına aracı olmuştur. "Bahtiyar" diyorum; zira Allah Resûlü (sav) İslam'a hizmete muvaffak olanların, Allah (cc) tarafından sevildiğini/seçildiğini haber vermiştir:

Enes'ten (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu:

" 'Allah, bir kulu hakkında hayır dilerse onu kullanır.' Bunun üzerine, 'Ey Allah'ın Resûlü, o kulu nasıl kullanır?' denildi. Allah Resûlü, 'Ölümünden önce onu salih amel işlemeye muvaffak kılar.' buyurdu."[20]

Allah (cc) bir kulu için hayır diledi mi onu kullanır, istihdam eder. İstihdamdan kasıt onu hayırlı/salih bir amele muvaffak kılmasıdır. Bu, yüce Allah'ın lütfudur. Peki, kula düşen bir sorumluluk var mıdır? Elbette vardır! Kula düşen sorumluluk; o salih ameli korumak, insi ve cinni şeytanların o salih ameli yağmalamasına, yani amelini iptal etmelerine engel olmaktır:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Resûl'e itaat edin ve amellerinizi boşa çıkarmayın."[21]

Sebre ibni Ebu Fakih'ten (ra) rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şeytan, Âdemoğlu'nun her yerde önüne oturur. Müslim olma yolunda yine önüne oturur, engeller çıkarmaya ve Allah yolundan saptırmaya çalışır ve yeni Müslim olan birine şöyle der: 'Sen Müslim oldun, babanın ve atalarının dinini terk ettin ha!' O kimse şeytanı dinlemez, ona isyan eder ve Müslim olarak kalmış olur. Şeytan hicret eden kimsenin de yolunu keser, önüne oturur ve şöyle der: 'Kendi vatanını ve yurdunu terk edip nasıl hicret edersin? Hicret etmek dizginlerinden bağlanmış at gibidir ve çok sıkıntılıdır.' der. O kimse de ona isyan edip onu dinlemez ve hicretini yapmış olur. Sonra şeytan, cihad yolu üzerine oturur ve şöyle der: 'Cihad yorgunluk demektir, hem kendini yorarsın hem de malını kaybedersin. Savaşacak ve öldürüleceksin. Karın başkasına nikâhlanacak, malların taksim edilecek...' O kimse de şeytanın bu sözlerine kulak vermez ve isyan ederse cihadını yapmış olur. (Daha sonra Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:) Kim bunları böylece yaparsa, o kimseyi cennete koymak, Allah üzerine bir borçtur. Savaşta da öldürülse, boğularak da ölse, hayvanın sırtından düşüp de ölse Allah o kimseyi mutlaka cennetine koyacaktır."[22]

Okuduğumuz hadiste Allah Resûlü (sav) üç örnek vermiştir. Şeytanın insanı hayırdan alıkoyma çabasına dair verilen bu örnekleri, hayatın tüm alanlarına teşmil edebiliriz. Biz bir hayra yöneldik mi mutlaka şeytan yolun başına oturur ve bizi alıkoyacak bahaneler üretir. Biz bu şeytani vesveselere karşı ne yapabiliriz? Ta ki amellerimizi İblis ve avenesinin yağmasından koruyalım:

• Her şeyden önce; bir hayır yoluna koyulduktan sonra aklımıza gelen "engelleyici düşüncelerin" birer vesvese olduğunu bilerek başlayabiliriz. Bu düşüncelerin vesvese olduğunu bilmek, yolun yarısını geçmektir. Aksi hâlde insanoğlu yaptığı her kötülüğü

20. Tirmizi, 2142
21. 47/Muhammed, 33
22. Nesai, 3134; Ahmed, 15958

aklileştirme özelliğine sahiptir. Kur'ân bu sürece "kötü amelin insana süslü gösterilmesi" der. Bunu bazen şeytan yapar, bazen insanın bizzat kendisi... Nefsimizi ıslah/tezkiye çabasında şeytani ve Rahmani düşünceleri birbirinden ayırt edebilmek, ilk düğmeyi doğru iliklemek demektir. Ölçü şudur: Başladığımız bir hayrı yarım bırakmaya dönük her düşünce şeytanidir. Başladığımız hayra sahip çıkmamızı, sonuna kadar götürmeyi ve sebatı salık veren her düşünce Rahmanidir.

• Hayırdan bizi engelleyen her düşüncenin vesvese olduğunu anlarsak, şeytanın özel hedefinde ve özel ilgi alanında olduğumuzu biliriz. Bu ise bizi, İblis'ten daha güçlü bir kuvvete sığınmaya mecbur eder. O da âlemlerin Rabbi olan Allah'a sığınma, istiazedir:

"Şeytandan sana bir dürtü/vesvese gelirse, Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir. Korkup sakınan (muttakileri), şeytanlar (vesvese ve kışkırtmalarıyla) kuşattığında, (Allah'ı) anıp hatırlarlar. (Bir de ne göresin hemen o hâlden kurtulmuş, şeytanın vesvesesine karşı) basiretli hâle gelmişlerdir."[23]

Bizler samimiyetle Allah'a (cc) sığınırsak O mutlaka bizi koruyacaktır. Bu, O'nun kendisine sığınanlara bir vaadidir.

• Şeytan, insana "Hayrı bırakmalısın." diye yanaşmaz. O, bu tip durumlarda insana sağdan ve Allah (cc) ile aldatarak yaklaşır. Bazen kişinin geçmiş veya şimdiki kusurlarını akla getirir: "Bunca kusura rağmen sen bu amele layık değilsin." der. Bazen kişiyi daha hayırlı amellerle meşgul eder. Kitap okumak, ilim talep etmek, başka bir alanda hizmet etmek... gibi amelleri gündeme getirir. Şu an yaptığı amelin, kişiyi daha hayırlı amellerden alıkoyduğuna ikna etmeye çalışır. Bu da olmazsa beraber çalıştığı arkadaşlarıyla ilgili şüpheler/sorular gündeme getirir. Yapılan işin olağan işleyişi veya her insanda bulunabilecek olağan kusurları büyüttükçe büyütür. Kişi bilmelidir ki; bir amele muvaffak kılınmışsa bu yine yüce Allah'ın bir lütfudur. Var olan kusurlarına rağmen Rabbi onu bu amele layık görmüştür. Şayet bu durumun bir etkisi olacaksa; kişinin Rabbine olan sevgisini arttırmalı, merhametinden dolayı O'na (cc) şükretmeli ve bir lütuf olan salih amele dört elle sarılmalıdır.

Kişi bilmelidir ki; en hayırlı amel "anın vacibi", yani başlayarak sorumluluk üstlendiğimiz ameldir. Amelleri iptal etmek ve yarım bırakmak Allah'ın (cc) hoşnut olmadığı davranışlardır. Ayrıca bugüne kadar okunmayan kitap, elde edilmemiş şer'i ilim veya başkaca bir salih amel; dün boştayken aklımıza gelmiyordu da yeni bir yola koyulunca mı aklımıza geliverdi?! Acaba bu, şeytanın alıkoyucu bir adımı veya saptırıcı bir vesvesesi olabilir mi? Zira şu an yaptığımız amel bir vakıa, bir gerçektir. Kendisi için amelimizi bırakmayı düşündüğümüz şeyse ihtimaldir. Akıl sahibi insan, bir zan uğruna yakini terk etmez.

Kişi bilmelidir ki; bireysel çalışmalarla cemaatsel çalışmalar arasında fark vardır. Cemaatsel çalışmaların kendine göre bir ritmi, bir işleyişi vardır. Orada çalışan kardeşlerin sorumlulara ve diğer çalışma arkadaşlarına karşı yükümlülükleri vardır. Sonra sizin çalışmaya katıldığınız amel, büyük bir çalışmanın yalnızca bir parçasıdır. Ya bir çalışmanın öncülü ya da tamamlayıcısıdır; dolayısıyla kendisinden önceki ve sonraki adımlarla bağlantısı vardır. Buna binaen; her adımın planlanması, çalışanların o plana uygun hareket etmesi ve sürecin bir bütün olarak kontrol edilmesi gerekir.

Ne demek istediğimizi somutlaştıralım: Örneğin, çalışma alanımıza dair bir soru soruyoruz. Soru sorduğumuz arkadaşımız cevap için bizi bekletiyor. Evet, bu zaman kaybına sebep olabilir. Ancak genel planlama içinde o sorunun cevabını bulmak, ilgililerle paylaşmak ve kesin bir sonuç alarak dönüş yapmak, o işi muhkemleştirir. Yalanın, zannın, baştan savma iş yapmanın, disiplinsizliğin... yani İslami çalışmanın afetlerine kapı kapatır. Bu da işin ihsan üzere yapılmasıdır ki; zayi olmayacak, kalıcı ve faydalı ameller; ihsan üzere yapılan amellerdir. Başka bir örnek verecek olursak, söz gelişi kendi alanımızla ilgili olmayan bir soru soruyoruz. Kardeşimiz bizi sorumlu birine yönlendiriyor. Bu, bizi baştan savması, önemsememesi midir? Şeytana sorarsanız, evet! Ancak şeriat, akıl ve hikmet nazarıyla bakarsanız; kardeşiniz size iyilik yapmış ve saygı göstermiştir. Zira bilmediği bir konuda size cevap verseydi size kötülük yapmış, işleyişin dışına çıkmış olurdu. Sizler, kendi koyduğu kurallara bağlı

23. 7/A'râf, 200-201

insanlarla çalıştığınız için Allah'a hamdetmelisiniz. Unutmamalısınız; kuralsızlık nefse hoş gelebilir, ancak kuralsız yerde heva vardır ve hevadan hayırlı bir sonuç alındığı görülmemiştir. Kurallar ve kurallara bağlı insanların çalışması gecikmeye sebep olabilir, ancak netice hayırlı olacaktır. Şayet sahabenin eğitim metoduna dikkatlice bakarsanız şunu göreceksiniz: Onlar hep beklediler; bu sabırla bekleyiş onları olgunlaştırdı; hamdılar, oldular/piştiler... Müşriklerin eziyetlerine sabrettiler ve yüce Allah'ın hicret ve cihad iznini beklediler. Soru sordular, vahyin gelip cevap vermesini beklediler. Allah Resûlü'nün (sav) bir mecliste tebessüm edip gözlerine bakmasını ve onlarla konuşmasını beklediler. Bazen kapısında oturup çıkmasını beklediler. Allah'ın vaadini beklediler... Bekledikçe piştiler, olgunlaştılar. Nefsin aceleciliğini bekleyerek yendiler. Beklemek insanı terbiye eder, hız ise azdırır. Çağ, "Hızlanın!" diyor, biz de "Bekleme/Sabır ahlakını ihya edelim!" diyoruz. Sizce amel etmeye değecek olan hangisidir?

Vahiyle Gelen Enerji

Vahiy ruhtur, nurdur, hayattır. Bir kalp vahiyle buluştu mu ruh canlanmaya, ışıldamaya ve güçlenmeye başlar. Manevi bir enerjiyle dolup taşar. Şayet insan bu enerjiyi doğru yere kanalize ederse yeryüzünde halifelik, yeryüzünün imarı, insanlık için çıkarılmış hayırlı ümmet olma, en güzel amelle imtihanda öne geçme, Allah (cc) yolunda hakkıyla cihad; yani yaratılış gayesi olan kulluk gerçekleşir. Tüm bu sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyduğumuz manevi kalori, vitamin ve bilimum güç kaynağı vahiydedir.

Bizler sürekli vahyi tilavet ediyoruz. Kur'ân ve sünnet talimi yapıyoruz. Nebilerin, onların sadık havarilerinin/sahabilerinin, sıddıkların, şehitlerin ve salihlerin hayatlarını öğreniyoruz. Ruhumuzda sürekli bir enerji birikiyor. Örneğin, peygamberlerin kavimlerine meydan okumalarını, onların tehditlerine karşı tehditle cevap verdiklerini okuyoruz. Ruhumuz kahramanlık, yiğitlik ve cesaret duygusuyla coşuyor. Oradan secdeye varıyoruz. En yüce olanın karşısında boynumuzu kırıyor, alnımızı toprağa dayıyoruz. İzzetle, üstünlük duygusuyla, onurla çağlamaya başlıyoruz. Asıl mesele bundan sonra başlıyor:

Şayet bu enerjiyi yine vahyin istediği yere; tağutlara, şirke, masiyete ve yeryüzünü kuşatan zulme/adaletsizliğe yöneltirsek; yüceliyor, öne geçiyor ve kulluk mertebelerini katediyoruz. Bu enerjiyi istenen yere yöneltmezsek; enerji zehirlenmesi yaşıyor, ahlakımız bozuluyor ve İslam'ımızı çirkinleştiriyoruz.

"Andolsun ki İsrailoğullarına, Kitab'ı, hükmü ve nübüvveti verdik. Onları temiz şeylerle rızıklandırdık ve onları âlemlere üstün kıldık. Onlara (helal ve haramları içeren) emirden apaçık deliller verdik. Kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki azgınlık/kıskançlık/bir diğer gruba üstünlük sağlama isteği nedeniyle ihtilaf ettiler. Rabbin, kıyamet günü, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir."[24]

İsrailoğulları cehaletten kaynaklanan toplumsal sorunlar yaşamamıştır. Onlara Kitap, hüküm ve nübüvvet bilgisi ulaşmıştır. Ancak onlar bu bilginin gereğiyle amel etmemiş, Allah düşmanlarına karşı gösterilmesi gereken izzeti birbirlerine karşı sergilemişlerdir. Vahyin ve ibadetlerin getirdiği enerji, yine vahyin hedef gösterdiği yere akmayınca "bağy" ahlakına dönüşmüştür. Bağy; azgınlık, kıskançlık, bir diğer gruba üstünlük isteğidir. Bu duygu onları fırkalara bölmüş, birbirlerine karşı bilemiş ve birbirlerine karşı zulme sevk etmiştir.

Bugün bizler de benzer bir durum yaşıyoruz. Vahiyle gelen enerjiyi, vahyin istediği yerde kullanmayınca bağy ahlakına dönüştürüyoruz. Küçük meseleleri büyütüyor, putperest müşriklere göstermediğimiz tavrı dindaşlarımıza gösteriyor, zulmediyoruz. Kur'ân bize tağutları, mütekebbirleri, mutrefleri ve mele tabakasını hedef gösteriyor. Gözümüz onları kesmiyor; onların mağdur ettiği mustazafları hedef alıyor, mazur olmayan, ama mağdur olan halkla, hiç olmadı birbirimizle uğraşıyoruz. Müstekbir tağutların karşısında el pençe divan duran, korkudan konuşmayı unutan veya korkudan çene bağı çözülenler; muvahhidlere karşı birer cengâvere dönüşüyor. Kimisi kendi zilletini gizlemek için iyice saldırganlaşıyor. Tağutların karşısında kaybettiği izzeti Müslimlere kustuğu öfke ve taşkınlıkla telafi edeceğini sanıyor, yanılıyor.

Benim şeriattan ve tecrübeden öğrendiğim şudur: Tevhidî cemaatler ve bireyler arasındaki ihtilafların, çekişmelerin ve atışmaların **çoğunun** temelinde "bağy" ahlakı vardır. Tağuta, şirke ve masiyete yö-

24. 45/Câsiye, 16-17

neltilmeyen ruhsal enerjinin sahibini zehirlemesi ve kendi dindaşlarına karşı kışkırtması vardır. Allah'a verilen sözü bozmanın cezası olarak dindaşlarına karşı katı kalpli olma durumu vardır. Zira biz Allah'ın taraftarları olarak O'nunla (cc) sözleşmiştik. Kâfirlere karşı aziz ve güçlü; müminlere karşı mütevazı ve merhametli olacaktık.[25] Biz sözümüzü bozduk; müşriklere karşı zelil ve zayıf; müminlere karşı izzetli/kibirli ve güç gösterisi içinde olduk. Allah da (cc) bizi cezalandırdı kalplerimizi katılaştırdı:

"Sözlerini bozmaları sebebiyle onlara lanet ettik ve kalplerini katı kıldık..."[26]

Kendime ve kardeşlerime tavsiyem şudur: Bağy ahlakından, hasetten ve kıskançlıktan tevbe edelim. Bizi arındırması için Allah'a (cc) yalvaralım. Neden sürekli dindaşlarımızla, en azından yüzde doksan dokuz oranında aynı olduğumuz insanlara karşı öfkeli olduğumuzu, Trump'ı dahi ıskalayan kinimizin neden hep bize benzeyen insanlara isabet ettiğini düşünelim. Sürekli kimlerle tartışma içinde olduğumuza bakalım! "Kimler bizden emin, kimler bizden korkuyor?" sorusunu sorup bir kâğıda yazalım. Dinî ve siyasi tağutları kâğıdın bir tarafına, tartışma içinde olduğumuz insanları bir tarafa yazalım. Sonuç bizi dahi ürkütecektir.

Özellikle örneklik konumunda olan abilerimiz, hocalarımız, kardeşlerimiz daha dikkatli olmalı. Zira imamın ahlakı katlanarak cemaate sirayet eder; imam gülüyorsa cemaat kahkaha atar, imam kızıyorsa cemaat küfreder. Yine kardeşlerimizin şunu unutmamasını isterim: İnsanoğlu ne yaparsa yapsın; ona gerekçe bulmada ve onu aktifleştirmede zorlanmaz. Zira insan cedelci bir tabiata sahiptir; meseleyi ölçer ve terazi hep insanın lehine tartar. Ancak akıllı Müslim; bulunduğu gerekçeleri vahye, fıtrata ve güzel ahlaka arz eder. Kardeşleriyle çekişmesinin temelinde gerçekten iddia ettiği gerçekler mi vardır? Yoksa şeytan ona kötü amelini süslüyor, onu Allah (cc) ile aldatıyor mudur? Rabbinden yardım ister, şeytandan Allah'a sığınır ve Allah'ın izniyle şeytana ve nefsine karşı basiret kazanır.

Bir diğer tavsiyem şudur: Bir kardeşimizde gayr-ı İslami bir tutum görüyorsak ona nasihat edelim. Tabii kamera karşısında nasihat olmayacağını, bunun düelloya davet eder gibi kaba bir davranış olduğunu bilelim. Şayet karşımızdaki insan ıslah olursa Allah'a (cc) hamdedelim. Şayet biz yanılmışsak ve kardeşimizin açıklamasıyla kendimize çekidüzen vermişsek yine hamdedelim. Ancak nasihat edenle nasihat edilen anlaşamamışsa meseleyi Allah'a (cc) havale edelim: "Rabbim, bu kardeşimiz samimiyse onu ve beni ıslah et, sevip razı olduğun işlerde muvaffak kıl. Şayet samimi değilse ona engel ol, fırsat verme." diyelim.

Şayet dinimiz için endişeleniyorsak; unutmayalım, bu din Allah'ındır. O (cc), dinine karşı bizden daha fazla gayurdur. Hem, kuvvet ve izzet sahibidir. Dinini bizden daha iyi koruyacaktır. Şayet kardeşimizin yanlış yollara sapmasından endişe ediyorsak, unutmayalım; Allah (cc) hidayeti hak edeni saptırmaz, sapıklığı hak edeni de hidayet etmez. Bizler yalnızca uyarıcıyız, kimsenin hidayetinin ve sapıklığının vekili değiliz. Şayet anlam veremediğimiz ve ismini koyamadığımız bir öfke içindeysek; unutmayalım, her şeyden önce masaya yatırılması gereken, öz nefsimiz ve kalbimizdir. Beden, yolunda gitmeyen bir şey olduğunda nasıl ağrıyla alarm veriyorsa, kalbin de kendine özgü alarm verme biçimleri vardır. Bunlardan biri de insanlara karşı var olan gereksiz ve anlamsız öfkedir. Aslında biraz dikkatli düşünsek meseleyi göreceğiz. Çünkü içimizde konuşan, bize yol gösteren bir vicdan/fıtrat vardır:

"(Hayır!) Bilakis insan, kendi nefsi üzerine basiret sahibidir. (Kendisini en iyi tanıyandır.) Mazeretlerini sayıp dökse bile."[27]

Vicdanın sesini bastırmak için yükselttiğimiz boğaz sesini biraz kıssak, bir şeylerin yolunda gitmediğini anlayacağız. Allah'ın bahşettiği basiret, bizim hazırladığımız bahanelere galip gelecek. "Neden Müslimler benim gündemimde veya neden yüzde doksan dokuz aynı olduğum insanlar gündemimde?" Bu soruyu bile sorsak, büyük bir mesafe katedeceğiz. Yeryüzünde

25. "Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse, Allah (sizin yerinize) öyle bir topluluk getirir ki (Allah) onları sever, onlar da (Allah'ı) severler. Müminlere karşı alçak gönüllü/yumuşak huylu, kâfirlere karşı izzetlidirler." (5/Mâide, 54)

"Muhammed, Allah'ın Resûlü'dür. Onunla beraber olanlar, kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler..." (48/Fetih, 29)

26. 5/Mâide, 13

27. 75/Kıyâmet, 14-15

şirki yayan, insanları dinî ve itikadi olarak sömüren, canlara ve ırzlara musallat olan kimseler benim gündemimde mi? Cevap "hayır"sa, bu tutumun dinî/itikadi/ahlaki olmadığı izahtan vareste olacaktır!

Kendime ve kardeşlerime bir diğer tavsiyem şudur: Öncelikler fıkhına riayet etmek durumundayız. Peki, nedir öncelikler fıkhı? Bir meseleyi öncelik sırasına göre gündeme almak, öncelik sırasına göre konuşmaktır. Bu fıkhı bize öğreten nebilerdir!

Örneğin Musa (as) Firavun'a geldiğinde onu ilk önce Allah'a kul olmaya davet etti. Sonra İsrailoğullarını serbest bırakmasını istedi. Firavuni düzende başka sorun yok muydu? Elbette vardı. Ancak tüm sorunların temelinde şirk ve bir halkın mustazaflığı vardı. Musa (as) biliyordu ki; İsrailoğulları Firavun diyarından kurtulmadan hiçbir sorun çözülmeyecekti. Zira kırbaç seslerini duydukları an; kalpteki korku depreşecek ve eski hâllerine döneceklerdi.

Allah Resûlü (sav) Muaz'ı (ra) Yemen'e yolladığında ona tavsiyede bulundu: Önce tevhid, sonra namaz, sonra zekât... Biri gerçekleşmeden diğerine geçmemesini istedi.[28] Yani o (sav), öncelik fıkhının gözetilmesini istedi...

Bizim önceliğimiz ne olmalıdır? Bunu tespit ederek işe koyulalım. Sonra vakıadan kaynaklı farklı öncelikler olabileceğine inanalım. Her şeyden önce anlamaya çalışalım. Kendi yaşadığımız vakıayla başka bir coğrafyanın önceliklerini tespit edemeyiz. Değerlendirmemiz eksik ve yanlı olur. Yanılır ve zulmederiz.

Bir diğer tavsiyem şudur: Şahsi ve cemaatsel maslahatlardan önce, düşünmemiz gereken başka bir maslahat vardır. O da tevhid davasının maslahatıdır. Bir şey yapmadan önce, "Bunun bana veya cemaatime ne gibi fayda ve zararları olur?" diye düşünmeden, "Bunun davama ne gibi fayda ve zararları olur?" diye düşünmemiz gerekir. Çünkü şahıslar ve cemaatler araç, tevhid davası amaçtır. Şahıslar ve cemaatler geçici, tevhid davası kalıcıdır. Şahıslar ve cemaatler ikinci planda, tevhid davası önceliklidir... Ölçüleri şaşırırsak davamız araca, araçlar da davamıza dönüşür. Allah'a (cc) değil, kendimize ve cemaatimize davet ederiz. Kaldırdığımız sancak, kör sancağa; altında toplanan insanlar da cahiliye sancağı altında toplananlara dönüşür. Kaybeder ve kaybettiririz. Allah muhafaza...

Bugün bir kardeşimiz düştüğünde, düşen yalnızca o olmayacak. Onunla birlikte temsil ettiği dava; yani sen, ben, biz... hepimiz düşeceğiz. Bu sebeple Allah Resûlü'nü örnek almalıyız. O (sav); Rumlarla işbirliği yapan, Mekkeli müşriklerle ittifak kuran, Yahudilerle entrika çeviren, Allah Resûlü'ne hakaret eden, Allah Resûlü'ne suikast düzenleyen, kadın satan, Allah Resûlü'nün hanımına iftira eden... adamlara dahi "Muhammed, ashabını öldürüyor." denilmesin diye karışmadı. Çünkü dışarıdan bakan bir göz, "Nebi'nin ashabı" ile "münafıkları" ayırt edemezdi. Aynı kelimeyi söylüyor, aynı safta namaz kılıyor, aynı toplumda yaşıyorlardı. Sırf insanlar meselenin hakikatini bilmediği için, bu dinden soğumasınlar diye böyle adamlara müsamaha gösterdi. Demek ki; biz Müslimlerin de dışarıdan bakan gözlere karşı sorumlulukları var. İnsanların ne düşüneceği önemli, önemsemek zorundayız. Kendimiz için değil, temsil ettiğimiz aziz İslam davası için. Kaldı ki biz, münafıklarla değil, Müslimlerle yaşadığımız sorunlar için konuşuyoruz. Bırakın dışarıdan bir gözü, içeriden bakanın dahi farklılıklarımızı anlamak için çaba sarf etmesi gereken insanlardan...

Allah'a emanet olun. Allah (cc) sizleri maddi ve manevi hastalıklardan korusun. Sevip razı olduğu işlere muvaffak kılsın.

28. İbni Abbas (ra) şöyle anlatır: "Allah Resûlü (sav) Muaz'ı Yemen'e gönderdiği zaman ona şöyle buyurdu: 'Sen (halkı) Ehl-i Kitap olan bir yere gidiyorsun. İlk önce onları Allah'a ibadet etmeye davet et. Allah'ı tanıdıkları zaman Allah'ın onlara günde beş vakit namazı farz kıldığını haber ver. Namaz kılmaya başladıkları zaman, Allah'ın onlara, mallarından zekât alınıp fakirlerine verilmesini farz kıldığını söyle. İtaat ederlerse bunu onlardan al. Ama insanların mallarından en iyilerini almaktan kaçın.' " Buhari, 1458

İSLÂM'DAN MÜSLÜMANLIĞA, ZİHNİYET DEĞİŞİM SÜREÇLERİ

Feriduddîn AYDIN

Kur'ân ve Sünnet'i önceleyen ve aklı üçüncü sıraya koyan grup ile girdikleri ateşli tartışmalarda nihayet Mu'tezilîler kesin şekilde yenildiler. Bu olay, Abbasî halifelerinden El-Kadir Billâh Ahmed bin İshak (947-1031) zamanına rastlar. Böylece Mu'tezilîlik tarihe gömülmüş oldu.

Bir yandan Muaviyeci monarşinin baskıcı siyaseti ve ona karşı doğan Haricî ve Şiî tepkiler; öbür yandan Abbasi döneminde Arap kisvesine bürünmüş Cüneyd-i Bağdadî (830-910), Ebubekr-i Şiblî (861-946) ve Hallac-ı Mansur (858-922) gibi "İranlı, çoktanrıcı evliyalar" ın yaymaya çalıştığı şathiyeci (Allah ile alay eden) "Harabât Tasavvufu"; bunların yanı sıra, yine İran kökenli bir grup edip ve şairin başlattıkları Şuûbiyecilik -yani İran Milliyetçiliği- hareketi, binli yıllardan itibaren İslâm toplumunda derin bir zihniyet bunalımına yol açtı. Din ve siyaset karmaşasına boğulan bu ortamda adalet, ciddiyet ve faziletler unutuldu. Gerek İran Mosel-mânîliği, gerekse Türk Müslümanlığı, bu bunalımın birer sonucu olarak peydahlanmışlardır. Kezâ, bu krizin etkisiyledir ki İslâm akidesinin bozulmasından kaygı duyan ilim erbabı, -Emevî döneminin sonlarında- cedelî bir hareketin kapısını açtılar. İlk önce rasyonalist bir grup akademisyen "Mu'tezilîlik" adı altında tarihe geçen -akılcı- bir düşünce akımını başlattı. Bunlar aklı önceleyerek Kur'ân'ı ve Sünnet'i yorumluyor ve "Kur'ân'ın yaratılmış olduğu"nu ileri sürüyorlardı, Abbasî halifelerinden El-Me'mûn bin Harunu'r-Reşîd (786-833) ve kardeşi El-Mu'tasım bin Harunu'r-Reşîd (796-842) zamanında devletin resmî mezhebi hâline getirilen Mu'tezilîlik, aslında şathiyeci köpeksi Fars-Arap tasavvufuna ve yaygınlaşan mitolojiye tepki olarak ortaya çıkmıştır. 150 yıl kadar süren bu Kelâmî zihniyet dönemi, toplumun tabanını hemen hiç ilgilendirmemiştir. Kur'ân ve Sünnet'i önceleyen ve aklı üçüncü sıraya koyan grup ile girdikleri ateşli

tartışmalarda nihayet Mu'tezilîler kesin şekilde yenildiler. Bu olay, Abbasî halifelerinden El-Kadir Billâh Ahmed bin İshak (947-1031) zamanına rastlar. Böylece Mu'tezilîlik tarihe gömülmüş oldu.

Bu dönemden önce etkilerini hissettirmeye başlayan ve İman konularında sınırları esneten başka birtakım felsefî düşünceler de vardı. Bunları savunan inanç grupları, yavaş yavaş ortaya çıktı. Bunların en önemlileri Mürcie, Cehmiye ve Müşebbihe'dir.

İman kavramını diyalektik tartışmalara konu yapan ilk gruplardan Mürciîler de Cehmiler de Haricîliğe karşı tepki duydukları için siyasî-felsefî birer akım başlattılar. Ancak Mürcie hareketi, çok farklı ve ılımlıydı. 680-694 yılları arasında ortaya çıkan ilk Mürciîlik eğilimi, bu 14 yıllık zaman aralığında patlak veren ve İslâm toplumunun çözülerek kamplara bölünmesine neden olan yıkıcı hadiselerin olumsuz etkilerini azaltmayı ve halkı sakinleştirmeyi amaçlıyordu. Onun için bu eğilimde olanlar, tarafsız ve uzlaşmacı olarak tanındılar. Bu düşünceye sahip olan ilkler arasında Abdullah bin Ömer, Sa'd bin Ebî Vakkâs, Muhammed bin Mesleme ve Usâme bin Zeyd gibi sahâbîler vardı. Ancak bu şahsiyetler, tarihe Mürcie olarak geçen gruba dahil edilemez. Bunlar, Muaviye-Ali kavgalarından dolayı kimseyi suçlamak istemiyor, haklarındaki hükmü Allah'a havale ediyorlardı. İlmî tespitlere göre;

"Mürcie'nin fıkhî görüşleri, Hammâd bin Ebi Süleyman ve ardından Ebû Hanîfe etrafında odaklanan âlimlerce Kûfe'de sistemleştirilmiştir."[1] Bu inanç hareketi İslâm kelâm tarihine "Mürcie", yani "Erteleyiciler" olarak geçmiştir. Bunlar Kitap ve Sünneti yorumlarken akıl, kıyas, istidlâl ve te'vil yollarını kullanmış; ameli imandan saymamış; müesses nizama başkaldırmayı "bağy/بغي"[2] (cinayet hükmünde) siyasî suç kabul etmişlerdir.

Cehmîliğe gelince bu düşünce, Cehm bin Safvân[3] adında bir şahıs tarafından üretildi. Sonra Bişr bin Gıyâs el-Müreysî (öl. 833) tarafından sistemleştirildi ve savunuldu. Bu düşüncenin, Haricîlerdeki antropomorfizme tepki olarak ortaya çıktığı ve ilhamını Hint felsefesinden aldığı ileri sürülmüştür.

"Mürcie'nin fıkhî görüşleri, Hammâd bin Ebi Süleyman ve ardından Ebû Hanîfe etrafında odaklanan âlimlerce Kûfe'de sistemleştirilmiştir."
Bu inanç hareketi İslâm kelâm tarihine "Mürcie", yani "Erteleyiciler" olarak geçmiştir.

Aşırı rasyonalist bir düşünce olan Cehmiye inancının özeti şudur: "Zât-ı ilâhiye insan tasavvuru ile algılanamaz. Dolayısıyla insan için söz konusu olan akıl, bilgi, hayat, duyma ve görme gibi sıfatlar Allah'a yakıştırılamaz. Ancak Onun için kâdir, yaratıcı ve fâil denebilir. Allah, mutlak 'meçhul'ü bilmez, dolayısıyla henüz yaratmadığı şey hakkında bilgisi yoktur. Ona kelâm sıfatı nisbet edilemez; çünkü Allah konuşmaz. Allah'ın dünyada da âhirette de görülmesi imkânsızdır. Mutlak irade Allah'ındır, insan iradesi fizyolojik bir içgüdüdür. Ne amelleri yazan, ne de can alan melek vardır. Cennet ve cehennem geçici olarak âhirette yaratılacak, ancak ceza ve mükâfat bittikten sonra -Allah'tan başka- her şey ebediyen yok olacaktır..."

1. bk. TDV İslâm Ansiklopedisi, 32/41-45
2. " 'Haktan ayrılmak, zulmetmek, haddi aşmak' anlamına gelen bağy, fıkıh terimi olarak ifade ettiği siyasî anlamın yanı sıra 'Allah'a karşı gelme, dinin çizdiği sınırları aşma' mânasında dinî-ahlâkî bir terim olarak da kullanılmaktadır." bk. TDV İslâm Ansiklopedisi, 4/451-452
3. Cehm bin Safvân (696-745), Semerkantlı, Türk kökenlidir. Türkistan'ın işgali sırasında esir alınıp Ezd Kabilesi'nden Râsiboğulları ailesine satıldı. Sonra özgürlüğü bağışlandı. Harranlı filozof Ca'd bin Dirhem'in etkisinde kaldı. Hocası Ca'd bin Dirhem, Emevilerin Irak eyalet valisi Hâlid bin Abdillâh el-Kasrî tarafından 742 yılında bir kurban bayramı sabahı, yere yatırılıp bıçakla boğazlanarak idam edilmiştir.

ENGELLEMELER KARŞISINDA İSLAM DAVETÇİSİ

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.org

Tevhid davetini engellemeye çalışan kim olursa olsun, nasıl engellerse engellesin kişiye düşen; davet misyonunu her koşulda ve her zeminde yerine getirmektir. Dün neşriyata verilen ağırlık, bugün internete verilmeli. Dün evlerin bir odasına sıkışmış olan bugün en geniş alanlarda yapılabilmeli. Engellendiğinde de durum değişmemeli. Kapanan, kilit vurulan, davetçileri hapsedilen bir davetin mensupları aynı kararlılık ve sebatla devam etmeli. Sokak sokak, kapı kapı, fert fert bu davet insanlığa ulaştırılmalıdır.

اَرَاَيْتَ الَّذٖى يَنْهٰىۙ (٩) عَبْدًا اِذَا صَلّٰىؕ (١٠) اَرَاَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى
الْهُدٰىۙ (١١) اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰىؕ (١٢) اَرَاَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰىؕ (١٣)
اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰىؕ (١٤) كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِۙ (١٥)
نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍۚ (١٦) فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۙ (١٧)
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَۙ (١٨) كَلَّاؕ لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ (١٩)

Er-Rahmân ve Er-Rahîm olan Allah'ın adıyla (okumaya başlıyorum.)

"9. Engel olanı gördün mü?

10. Namaz kılan kulu (namazdan alıkoyanı).

11. Ne dersin? Ya o kul doğru yol üzere ise?

12. Ya da takvayı emrediyorsa?

13. Ne dersin? Ya (bu alıkoyan) yalanlayıp yüz çevirdiyse?

14. Allah'ın (onu) gördüğünü bilmez mi?

15. Asla! Şayet buna bir son vermezse, hiç şüphesiz onu perçeminden yakalarız.

16. (O) yalancı ve günahkâr perçeminden.

17. O da beraber oturup kalktığı yakın çevresini çağırsın.

18. Biz de zebanileri çağıracağız.

19. Asla! Ona itaat etme. Secde et ve yakınlaş."[1]

1. 96/Alak, 9-19

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Allah (cc) Alak Suresi'nin bu son bölümünde zatını yücelten, tevhid eden ve hakkıyla ibadet etmeye çalışan kullarını engellemeye çalışanlardan bahsederek onları en ağır şekilde tehdit ediyor. Sonunda da Müslim kullarına yönelik emirleriyle sureyi tamamlıyor.

Allah (cc) şöyle buyuruyor:

"Engel olanı gördün mü? Namaz kılan kulu (namazdan alıkoyanı). Ne dersin? Ya o kul doğru yol üzere ise? Ya da takvayı emrediyorsa? Ne dersin? Ya (bu alıkoyan) yalanlayıp yüz çevirdiyse? Allah'ın (onu) gördüğünü bilmez mi?"[2]

Ayetteki abd/kul kelimesiyle kastedilen kişi, Resûlullah'tır (sav). Nitekim başka bir ayette de aynı kelimeyle Allah Resûlü kastedilmiştir:

"Ayetlerimizin bir kısmını kendisine göstermek için bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren (Allah) tüm eksikliklerden münezzehtir. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi', (her şeyi gören) El-Basîr'dir."[3]

Resûlullah'ın (sav) ibadetinin ve davetinin engellenmesi üzerine inse de bu ayet genel olarak müşriklerin İslam davetine karşı tutumlarını gözler önüne sermektedir. Müslim, ismi mucibince Allah'a teslim olup, onu tevhid edip ibadeti ona has kıldıkça şeytan; avanesi ve dostlarıyla beraber çok yönlü saldırılara geçer:

"Böylece her peygambere insanların ve cinlerin şeytan olanlarını düşmanlar kıldık. Bazısı diğer bir kısmını aldatmak için sözün yaldızlısını vahyeder/fısıldar. Şayet Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. (Öyleyse) onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak. (Bırak onları kendi hâllerine!) Ta ki ahirete inanmayanların gönülleri o (yaldızlı sözlere) meyletsin, ondan (iyice) hoşlansın ve yapmakta oldukları kötülükleri yapmaya devam etsinler."[4]

Allah Resûlü (sav) şöyle buyurur:

" 'Ey Ebu Zerr! İnsi ve cinni şeytanlardan Allah'a sığın!' Ebu Zerr, 'İnsanların şeytan olanı da mı vardır?' diye sorar. Allah Resûlü, 'Evet.' der."[5]

İbni Abbas (ra), "...Şüphesiz ki şeytanlar, sizinle tartışmaları için dostlarına (böylesi şüpheleri) vahyeder/fısıldar..."[6] ayetine dayanarak şöyle der: "Cinni şeytanlar, dost edindikleri insi şeytanlara/kâfir dostlarına vesvese verir, vahyederler."[7]

İnsi ve cinni şeytanlar, insanları saptırmak ve Allah yolundan alıkoymak için en sinsi taktikleri kullanırlar. Bu bazen yukarıda mealini verdiğimiz ayette de ifade edildiği gibi süslü kelimelerle batılı şirin göstermeye çalışmak şeklinde kendisini gösterebilir. Nitekim günümüzde insanları da türlü propaganda araçlarıyla kulağa hoş gelen, kalbe rahatça nüfuz eden kelimelerle saptırmaktalardır.

Bazen insi ve cinni şeytanların taraftarları hak ehlinin karşısına dikilir:

" 'Andolsun ki biz: 'Allah'a ibadet edin.' diye (davet etmesi için) Semud'a kardeşleri Salih'i yolladık. (Davet başladığı anda) birbirlerine hasım olan iki grup oluverdiler.'[8]

Ayet-i kerimede geçen bir anda/fec'eten ifadesi önemlidir. Hak ve batıl karşı karşıya geldikleri anda vakit geçmeksizin aralarında düşmanlık belirmiştir. Bu, hak ve batıl ehlinden bağımsız olarak baş gösteren bir adavettir. Zira hak ve batıl arasında telif edilmesi mümkün olmayan bir zıtlık vardır. İkisinin bir arada yaşaması mümkün değildir.

Hak, Rabbi, batılı istemediği için batıla düşmanlık eder. Batıl ise hak karşısında tutunamayacağını bilir. İnsanları özlerinde/fıtratlarında var olana davet eden, onları asıllarına döndürecek ve kalplere hitap eden bu çağrının, varlığını tehdit ettiğini düşünür. Var olabilmek için hakka karşı varlık mücadelesi verir."[9]

İslam daveti, suyun toprağa hayat verdiği gibi yeryüzünde yayıldıkça gittiği yere canlılık verir. Kâfirler bu gelişimi/ilerlemeyi durdurmak isterler. Çünkü kendi ektikleri fesadın ıslah olmasından korkarlar. Bu

2. 96/Alak, 9-14
3. 17/İsrâ, 1
4. 6/En'âm, 112-113
5. Ahmed, 22 288
6. 6/En'âm, 121
7. Mevsuatu't Tefsiri'l Me'sur, 25 946, İbni Abbas'tan (ra) naklen
8. 27/Neml, 45
9. El-Esmau'l Husna, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, 2/661-662

yüzden de çağa ve konjonktüre uygun, gece gündüz yeni engelleme politikaları üretirler.

Bu bazen Müslimlerin aleyhinde kamuoyu oluşturup, toplumu kışkırtmak olabilir:

"Firavun dedi ki: 'Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim. O da Rabbini çağırsın (yardıma). Ben, (Musa'nın) dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum.' "[10]

Bazen tuzak, hapis ve ölüm olabilir:

"(Hatırlayın!) Hani kâfirler seni hapsetmek, öldürmek ya da (yurdundan) çıkarmak için tuzak kuruyorlardı. Onlar tuzak kuruyorlar, Allah da (tuzaklarını boşa çıkaracak ve onlara zarar verecek şekilde karşı) tuzak kuruyordu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır."[11]

"Şehirde dokuz kişilik bir çete vardı. Yeryüzünde bozgunculuk yapar, ıslah etmezlerdi. Aralarında Allah adına yemin ederek demişlerdi ki: 'Ona ve ailesine bir gece baskını vereceğiz, sonra da velisine: 'Biz, ailesinin helak oluşunu görmedik. Biz, gerçekten doğru söyleyenleriz.' diyeceğiz.' Onlar tuzak kurdu, biz de bir tuzak kurduk, onlar farkında değillerdi. Bak (bakalım), tuzaklarının sonu nasıl bitmiş? Biz onların ve kavimlerinin tamamını yerle bir ettik."[12]

Müslim basiret üzere olduktan sonra -Kur'ân'ın ifadesiyle- kötü tuzağın ancak sahibine dolanacağına emin olmalıdır.

"Ne dersin? Ya o kul doğru yol üzere ise? Ya da takvayı emrediyorsa? Ne dersin? Ya (bu alıkoyan) yalanlayıp yüz çevirdiyse? Allah'ın (onu) gördüğünü bilmez mi?"[13]

Burada azgınların ve onların müdavim şakşakçılarının, medyadaki palyaçoların, satılık soytarıların hâli pürmelali gözler önüne seriliyor. Süslü kelimelerle, lafazanlıklarla engellemeye ve susturmaya çalıştıkları davetçileri, onların neye çağırdıklarını araştırmaz, sorgulamaz ve hakikat ölçüsüne göre ölçmezler. Pardon! Yanlış oldu! Üstlerinden aldıkları raporlarla, beyaz yakalıların istekleri doğrultusunda kimsenin çapının yetmeyeceği (!) araştırmalar yaparlar. Medya programlarında masaya yatırırlar. Her tip uzman (!), haklarında konuşur. Hatta bir iki tane din bezirgânı da çıkardılar mı alın size evlere şenlik bir tahkikat! Nedense hakkında konuşulan davetin ne temsilcilerine ne de türlü karalamalarla, tağutların sunakları hâline gelen medyaya servis edilen kişilere mikrofon uzatırlar. Çünkü şirk toplumu, yeşiliyle kırmızısıyla yüz çeviren bir toplumdur:

"...Kâfirler, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren kimselerdir."[14]

"Onlara Rahmân'dan yeni bir zikir/hatırlatma gelmeye görsün, hemen ondan yüz çevirirler."[15]

Şirk toplumu yüz çevirmekle kalmaz, kendi tahtlarının pak kelime (Kelime-i Tevhid) ile sarsıldığını hissettiğinde -yukarıda da bahsettiğimiz üzere- onu engellemeye çalışır. Ta ki davetin sesi bastırılsın ve kendi saçma düzenleri faş olmasın...

"Kâfirler dediler ki: 'Kur'ân'ı dinlemeyin ve o okunurken (anlaşılmasın diye) sesler çıkarın. Umulur ki siz galip gelirsiniz.' "[16]

Geçtiğimiz eylül ayının başlarında bir TV'de, coğrafyamızda ilerleyen tevhid davetinden bahsediliyor. Buradan hareketle camiamızın ismi verilip, nerelerde faaliyet gösterdiğinden yola çıkarak ülke için ciddi bir tehlike (!) olduğu vurgulanıyor. Açık açık engellemenin keyfiyeti konuşulurken, her programda kendi evrensel hukuklarından, insan haklarından dem vuran; fakat kuyruğuna basıldığında, putlarıyla ilgili bir şey söylendiğinde içine cin kaçmış gibi nöbet geçiren, milyonlarca partikül saçarak konuşan zavallı bir profesör (!) "Devletin buna müdahale etmesi lazım!"

---

10. 40/Mü'min(Ğafir), 26
11. 8/Enfâl, 30
12. 27/Neml, 48-51
13. 96/Alak, 11-14
14. 46/Ahkâf, 3
15. 26/Şuarâ, 5
16. 41/Fussilet, 26

"Kur'ân okunurken lağv etmek/sesler çıkarmak, müşriklerin ortak özelliklerindendir. Vahye karşı çıkarılan bu gürültüler, zamana ve mekâna göre farklılık gösterse de amaç değişmemektedir: İnsanların vahyi anlamasına ve onunla hayat bulmasına engel olmak.

Bu, bazen Kur'ân okuyan davetçiye saldırıp, onun sesini kısmaya çalışarak (41/Fussilet, 26; 72/Cin, 19), bazen Kur'ân'a iftira ederek (8/Enfâl, 31; 16/Nahl, 103), bazen efsane ve masallar okuyup toplumu Kur'ân'dan alıkoyarak (31/Lokmân, 6), bazen sihir gibi göz boyayan vesilelerle insanları oyalayarak yapılmaktadır (7/A'râf, 113-116).

Günümüzde müzik, göz boyayan dijital ekranlar, dinden kopuk sanat, Kur'ân'ın anlaşılmaz olduğunu söyleyen gelenek, onu modern çağın tasdikçisi kabul eden akımlar, vahye davet eden müminlerin sesini kısmaya çalışan rejimler, Kur'ân anlaşılmasın diye koparılan gürültü örnekleridir." Tevhid Meali, Fussilet Suresi, 26. ayet dipnotu

diyerek saçmalardan seçmeler sunmaya başlıyor. Demokrasi denilen kendi sistemlerinde her türlü fikir söylenebiliyorken; Kisraları, Firavunları sarsan tek bir kelimenin; en hümanist, en cicili bicili liberal söylemlere bezenenlerin, içlerindeki kini açığa çıkarmasına şahit olduk, olmaya devam edeceğiz.

Ayetin hitabıyla devam edelim. Ne dersiniz? Ya kin duyduğunuz ve Firavunlara nazire yaparcasına engellemeye çalıştığınız bu davetçiler doğru yol üzere iseler? Siz de tam karşı safta iseniz? Acıkan, sıkışınca iki büklüm olan çakma ilahlara sırtını dayayan sizler mi, yoksa El-Hayy, El-Kayyûm ve Es-Samed olan Allah'a iman eden mi güven içindedir?

"Siz, (Allah'ın meşruluğuna dair) hiçbir delil indirmediği varlıkları Allah'a ortak koşmaktan korkmazken, ben nasıl sizin şirk koştuğunuz (sahte ilahlardan) korkarım! Şayet biliyorsanız (söyleyin bakalım, hak olan İlah'a ortak koşanlar ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayanlar) bu iki gruptan hangisi (Allah'ın azabından) emin olarak (yaşamaya) daha fazla hak sahibidir?"[17]

"De ki: 'Kim sapıklık içindeyse, Er-Rahmân ona verdiği mühleti alabildiğince uzatsın… Kendilerine vadedilen azap ya da kıyameti gördüklerinde, kimin konumu daha kötü ve kim askerî bakımdan/yardımcılar bakımından daha zayıfmış yakinen bileceklerdir.' "[18]

"Allah'ın (onu) gördüğünü bilmez mi?"[19]

Allah'ın bildiğini, El-Habîr olduğunu bilmiyorlar mı? Elbette biliyorlar. Fakat o ilahlarına olan tutkuları, hayatlarına/düzenlerine olan ihtirasları onlara bir set oluşturuyor.

Peki, bu gafil ve anîd olanların akıbeti ne olacak?

"Asla! Şayet buna bir son vermezse, hiç şüphesiz onu perçeminden yakalarız.

(O) yalancı ve günahkâr perçeminden."[20]

Son derece şiddetli bir ifade! Şiddetle tutup çekmek anlamında bir kelime kullanılıyor. Hem de bir müstekbirin azgınca yükselttiği alnın en üst yeri: nasıye/perçem.

17. 6/En'âm, 81
18. 19/Meryem, 75
19. 96/Alak, 14
20. 96/Alak, 15-16

Allah (cc) aynı kelimeyi yine günahkârların Kıyamet Günü'ndeki durumundan bahsederken kullanır:

"(Sormaya gerek yoktur, çünkü) mücrimler yüzlerinden tanınır, perçemlerinden ve ayaklarından yakalanırlar."[21]

Mümin, perçemini Allah'ın huzurunda eğer. Kâfir ise bundan yüz çevirir. Müminin rükûsu ve sücûdu Allah'adır (cc). Kâfirin ise, Allah'tan gayrısınadır. Asıl şeref/izzet, perçemini/alnını âlemlerin Rabbine eğmededir. Günahkârlar ise hakka karşı boyun eğmediği, isyan ettiği ve böbürlendiği için perçeminden yakalanır.

"O da beraber oturup kalktığı yakın çevresini çağırsın."[22]

Ayette geçen "nâdiye" kelimesi; birlikte oturup kalkılan yakın çevre, meclis, topluluk… gibi anlamlara gelir. Kelimenin kökü olan "nedvun", gelmesi için bir şeye seslenmek, davet etmek, çağırmak ve toplantı yapmak anlamındadır. Nitekim Resûlullah (sav) zamanında Mekke müşriklerinin hem yasama hem yargı meclisine de "Daru'n Nedve" denilmiştir.

İbni Abbas'tan (ra) rivayet edilen şu hadis de bunu göstermektedir:

"Resûlullah (sav), Mescid-i Haram'da Makam-ı İbrahim'in yanında namaz kılıyordu. Ebu Cehil geldi ve 'Ben sana bunu yasaklamadım mı? Ben sana bunu yasaklamadım mı?' dedi. Resûlullah da (sav) oradan ayrılırken Ebu Cehil'e karşı biraz sert bir şeyler söyledi. Bunun üzerine o, 'Beni neyle tehdit ediyorsun? Sen de çok iyi biliyorsun ki bu vadide en kalabalık meclisi olan benim!' dedi. İşte bunun üzerine Allah (cc) bu ayetleri indirdi."

"Bu vadide en kalabalık meclisi olan benim!" sözünün altını çizelim. Bugün düne ne kadar da benziyor! İlahları her tekfir edilişinde, tağutların ayaklarına her basıldığında zamanla yarışan ambulansın sireni gibi feryat figan ederler. Dün dünyanın en marjinal fikirlerine gelince beş-altı partinin altı yüz vekilinin altı yüz kirli fikri, bol rauntlu boksa tutuşurken; "Sadece Allah'a ibadet edin!" denilince yek bir ağızdan bando takımını oluştururlar. Ardından malum şakşakçılar da tempo tutarlar.

21. 55/Rahmân, 41
22. 96/Alak, 17

İşte âlemlerin Rabbi, her şeye mutlak egemen olan Allah da (cc) onlara sesleniyor:

"O da beraber oturup kalktığı yakın çevresini çağırsın. Biz de zebanileri çağıracağız."[23]

Çağırın o gün meclisinizi bakalım! Çağırın ortaklarınızı! Yerli ve millî dostlarınızı...

"O gün (Allah) onlara seslenecek: 'Hani, nerede benim ortaklarım olduğunu düşündükleriniz?' Üzerlerine (azap) sözü hak olanlar diyecekler ki: 'Rabbimiz! İşte azdırdıklarımız bunlar! Kendimiz azgınlaştığımız gibi onları da azdırdık, onlardan uzaklaşıp sana geldik. Bize ibadet ediyor değillerdi.' Denilir ki: 'Çağırın ortaklarınızı.' Çağırırlar, fakat kendilerine cevap veremezler. Azabı da görürler. Hidayet bulmuş olsalardı (ne kaybederlerdi)?"[24]

Onların karşılarına dikilecek olanlar, zebanilerdir. Tabiatlarında sertlik olan azap melekleri... Çağa, mevcut şartlara, maaşa... göre hareket etmez, Allah'ın emrine boyun eğerler:

"Ey iman edenler! Nefislerinizi/Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taş olan ateşten koruyun. O (ateşin) üzerinde sert, güçlü melekler vardır. Onlar, emrettiklerinde Allah'a isyan etmez ve emrolundukları şeyi yaparlar."[25]

"Asla! Ona itaat etme. Secde et ve yakınlaş."[26]

Sakın engelleyen, haddi aşan/tağutlaşan kimseye/kimselere itaat etme. Onların tehditlerine boyun eğme. Ayartıcı tekliflerine meyletme. Sen sana emrolunanı yap ve dosdoğru ol. Allah (cc) burada bizlere bir yol gösteriyor:

Tevhid davetini engellemeye çalışan kim olursa olsun, nasıl engellerse engellesin kişiye düşen; davet misyonunu her koşulda ve her zeminde yerine getirmektir. Dün neşriyata verilen ağırlık, bugün internete verilmeli. Dün evlerin bir odasına sıkışmış olan bugün en geniş alanlarda yapılabilmeli. Engellendiğinde de durum değişmemeli. Kapanan, kilit vurulan, davetçileri hapsedilen bir davetin mensupları aynı kararlılık ve sebatla devam etmeli. Sokak sokak, kapı kapı, fert fert bu davet insanlığa ulaştırılmalıdır.

Tağutlardan ve yardımcılarından teberrî edildiği gibi Allah'a (cc), tevhid ettiğimiz Rabbimize yakın olmaya çalışmalıyız. İki zıddan birine yakın olan, diğerine uzak olur. İkisine de yakın olmak olanaksızdır. Rabbimize yakın olmanın yolu da buyruklarına uymak, O'na isyandan kaçınmak, ibadetlerle O'na yakınlaşmaktır. Ayette bu nedenle secdeden bahsedilmiştir. Allah Resûlü de (sav) bu anlamda secdenin önemini vurgulamıştır:

"Kulun Rabbine en yakın olduğu an, secde ettiği andır."[27]

Kulun, alnını yere koyması, kulluğun ve Allah'ın huzurundaki zilletin en son hâlidir. Bunun bilincinde olduğunda ise kibrinden ve benliğinden uzaklaşmaya başlar.

Bu surenin tamamlanmasıyla beraber zindandaki uzun süren misafirliğim de Rabbimin lütfuyla sonlanmış oldu. Bu süreçte selamlarını alıp dualarını her daim hissettiğim başta Hocam olmak üzere tüm kardeşlerimden Rabbim razı olsun, onlara en güzel şekilde mukabelede bulunsun.

Allah (cc) evvela üzerimde emeği bulunan ve tağutların zulmü altında olan kıymetli Hocamın, kendilerinden zorla ayrılmak zorunda bırakıldığım iki ağabeyin ve diğer tüm esir Müslimlerin esaret bağlarını çözsün. Onları zindanın karanlıklarından kurtarsın. Ailelerine sabr-ı cemil ihsan etsin. Allahumme âmin.

"Rabbim beni zindandan çıkardığında bana iyilikte bulundu... Şüphesiz ki Rabbim dilediği şeyi incelikle sonuca ulaştırandır. Şüphesiz ki O (her şeyi bilen) El-Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olanın ta kendisidir."[28]

"De ki: 'Rabbim! Gireceğim yere doğrulukla girmemi, çıkacağım yerden doğrulukla çıkmamı sağla. Kendi katından bana (İslam'ı zafere taşıyacak) yardımcı bir kuvvet ihsan eyle.' "[29]

"Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun." duamız ile...

23. 96/Alak, 17-18
24. 28/Kasas, 62-64
25. 66/Tahrîm, 6
26. 96/Alak, 19
27. Müslim
28. 12/Yûsuf, 100
29. 17/İsrâ, 80

Kıssadan Hisse

ZEHİR
(BİR GELİN KAYNANA HİKÂYESİ)

Uzun yıllar önce Çin'de Lili adlı bir genç kız evlenir ve kayınvalidesi de bu yeni evli çiftle beraber yaşamaya başlar. Lakin kısa bir süre sonra Lili, kayınvalidesiyle geçinmenin çok zor olduğunu anlar. İkisinin de kişiliği tamamen farklıdır. Bu da onların sık sık kavga edip tartışmalarına yol açar. Bu, Çin geleneklerine göre hoş bir davranış değildir ve çevrenin oldukça tepkisini alır.

Birkaç ay sonra, bitmez tükenmez gelin kaynana kavgaları yüzünden ev, herkes için çekilmez hâle gelmiştir.

Artık bir şeyler yapmak gerektiğine inanan genç kadın, doğru babasının eski bir arkadaşı olan baharatçıya koşar ve derdini anlatır.

Yaşlı adam ona bitkilerden yaptığı bir öz hazırlar ve bunu üç ay boyunca her gün azar azar kaynanası için yaptığı yemeklerin içine damlatmasını söyler. Zehir az az verilecek, böylece onu gelininin öldürdüğü belli olmayacaktır.

Yaşlı adam, genç kadına kimsenin şüphelenmemesi için kaynanasına çok iyi davranmasını, ona en güzel yemekleri yapmasını söyler.

Sevinç içinde eve dönen Lili, yaşlı adamın dediklerini aynen uygular. Her gün en güzel yemekler yapar ve zehri kaynanasının tabağına azar azar damlatır. Kimseler şüphelenmesin diye de ona çok iyi davranır. Ancak genç kadının kayınvalidesi bir süre sonra çok değişir ve ona kendi kızı gibi davranmaya başlar. Evde artık barış rüzgârları esiyordur. Genç kadın kendisini ağır bir yük altında hisseder. Bu yükü kaldıramaz ve yaptıklarından pişman bir vaziyette baharatçı dükkânının yolunu tutar. Yaşlı adama, şu ana kadar kaynanasına verdiği zehirleri onun kanından temizleyecek bir iksir yapması için yalvarır, çünkü yaşlı kadının ölmesini artık istemiyordur.

Yaşlı adam, yaşlı gözlerle karşısında konuşup duran Lili'ye bakar ve kahkahalarla gülmeye başlar. "Sevgili Lili!" der, "Sana verdiklerim sadece vitamindi. Olsa olsa kayınvalideni daha da güçlendirdin, hepsi bundan ibaret. Gerçek zehir, senin beyninde olandı. Sen ona iyi davrandıkça, o da dağıldı ve yerini sevgiye bıraktı. Böylece siz, gerçek bir ana kız oldunuz."

Gül veren elde, gül kokusu kalır.

Seven insan, sevgisini insanlara veren insandır.

Hikmet Parıltıları

Ebu Derda (ra) şöyle demiştir:

"Ey Şamlılar! Sizler benim din kardeşlerim, kapı komşularım ve düşmanlarıma karşı yardımcılarımsınız. Beni sevmekten alıkoyan nedir?

Bu ne hâl böyle! Âlimlerinizin gittiklerini, cahillerinizin de hâlâ ders almadıklarını görüyorum.

Allah'ın sizin için tekeffül ettiklerine yöneldiğinizi, ama size emredileni yapmadığınızı görüyorum.

Haberiniz olsun! Geçmişte bazı milletler büyük binalar yaptılar, birçok mal topladılar ve uzun süre yaşamak istediler. Ama yaptıkları binalar mezara, umutları aldanmaya dönüştü. Toplulukları da darmadağın oldu.

Dikkat edin! Öğrenin ve öğretin. Çünkü bilen de öğrenen de ecirde denktir. Bunların dışındakilerde hayır yoktur."[1]

1. Hılyetu'l Evliya, 1/213; Tehzibu'l Hilye, 1/170

BEDİR SAVAŞI SONRASI ARAP YARIMADASINDAKİ TOPLULUKLAR VE BU ZAFERE VERDİKLERİ TEPKİLER

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.org

Bedir Savaşı sonrasındaysa erkenden biteceği düşünülen bu davetin, uzun süre Arap yarımadasının gündeminde olacağı anlaşılmış oldu. Kureyş dışındaki müşrikler Allah Resûlü (sav) ile Kureyş arasındaki mücadeleyi izlemeye ve sonucu beklemeye başladılar. Kureyş ise tehditleri arttırdı, daha da agresifleşti ve büyük bir savaş için topyekün hazırlık yapmaya başladı.

İslam tarihinde pek çok dönüm noktası vardır. Bunlardan en önemlisi hicret ve sonrasında hicrete bağlı olarak gelişen hadiselerdir. Hicret aşamasını tamamlayan İslam toplumu yeni bir aşamaya geçmiş ve İslam'ın önündeki engelleri cihadla defetmeye başlamıştı. Bedir Savaşı, bu aşamanın ilk büyük basamağıydı.

Bedir Savaşı'nda kazanılan zafer, Medine içinde ve dışında hemen domino etkisi göstermişti. Dostluk ve düşmanlık yapanların safları netleşti ve daha önceden karşılaşılmayan yeni topluluklar İslam tarihinde boy göstermeye başladı.

Bedeviler

Bedeviler, Arap toplumunda düzensiz yaşamın sembolü olan bir kesimdi. Çöllerde yaşar ve hiçbir kurala bağlı kalmayıp dilediklerini yaparlardı. Hayat tarzları dillerine yansıyan ve sert bir mizaca sahip olan bu topluluk, İslam Devleti için tehditti. Çünkü İslam; güvenliğin, huzurun ve adaletin simgesiydi. Her türlü karışıklık, İslam'a çağırmanın ve ona uygun yaşamanın önünde engel oluşturuyordu. Güzel sözden anlamayan bu topluluklara alınan en önemli tedbir, onları kendi hâline bırakmadan sürekli seriyyeler düzenleyerek gözetim altında oldukları hissini onlara yaşatmaktı.

Bedir Savaşı öncesinde yapılan seriyyeler, sonrasında da devam etti. Saldırı hazırlığı yaptığı düşünülen bedevilere baskınlar düzenlendi, saldırı hazırlığı yapmayı planlayanlara da bu şekilde mesaj verildi.

Bedir Savaşı ve bu harekâtlar neticesinde bedeviler daha hesaplı hareket etmek zorunda kaldılar. Ayrıca bu topluluktan bir şekilde muzdarip olanlar İslam Devleti'ni sığınılacak bir yer ve güç olarak görmeye başladılar. Bu yönüyle İslam, sadece slogandan ibaret olmayan, aynı zamanda sosyal hayatta da zemini olan bir inanç biçimi olarak tanındı.

Müşrikler

Özelde Mekke, genelde tüm Arap yarımadasındaki müşrikler Allah Resûlü'nün davetine engel olmak için bir uğraş içindeydi. Ancak bu konuda başı Kureyş çekiyordu. Diğer kabileler ise Kureyş'in mücadelesine bazen direkt bazen de dolaylı olarak destek veriyorlardı.

Bedir Savaşı sonrasındaysa erkenden biteceği düşünülen bu davetin, uzun süre Arap yarımadasının gündeminde olacağı anlaşılmış oldu. Kureyş dışındaki müşrikler, Allah Resûlü (sav) ile Kureyş arasındaki mücadeleyi izlemeye ve sonucu beklemeye başladılar. Kureyş ise tehditleri arttırdı, daha da agresifleşti ve büyük bir savaş için topyekûn hazırlık yapmaya başladı.

Bedir Savaşı'nda yakınlarını kaybedenlerin öfkesi daha büyüktü. Kureyş bir bütün olarak savaşa hazırlanırken bireysel olarak hareket edenler de mevcuttu:

"Umeyr ibni Vehb El-Cumahi, Bedir Savaşı'ndan kendisini kurtararak Mekke'ye dönmüş, fakat oğlu Vehb'i Müslimlerin eline bırakmak zorunda kalmıştı. Bir kuşluk vakti Umeyr, Kabe'yi tavaf etmek ve putlara ibadet etmek için Mescide gitti. Safvan ibni Umeyye'yi Hicr'de otururken gördü. Yanına gidip 'Hayırlı sabahlar!' dedi. Safvan da ona 'Otur, biraz konuşalım.' dedi. Umeyr, Safvan'ın yanına oturdu. İkisi, çeşitli konuları, başlarına gelen büyük felaketi konuşmaya, Müslimlerin eline düşen esirleri saymaya ve Bedir'deki kuyunun derinliklerinde kaybolup giden Kureyş büyüklerini ah vah ederek anmaya başladılar. Safvan, derin derin soluk alıp dedi ki: 'İnan, bundan sonra yaşamaya değmez.' Umeyr, 'Gerçekten doğru söyledin.' dedi. Biraz sustuktan sonra, 'Yemin ederim ki, eğer ödenecek borçlarım olmasa ve benden sonra perişan olmalarından korktuğum ailem bulunmasaydı Muhammed'in üzerine gider, öldürüp işini bitirir ve böylece onun kötülüğünü önlerdim.' dedi. Sonra, alçak bir sesle sözüne şunu ekledi: 'Yesrib'e gidişim şüphe uyandırmaz. Çünkü oğlum Vehb onların elinde esirdir.' Safvan, Umeyr'in konuşmasını ganimet bilip bu fırsatı kaçırmak istemedi. Dönüp şöyle dedi: 'Umeyr! Bütün borcunu üzerime alıyorum. Ne kadar olursa olsun, ben öderim. Ailene gelince ben ve onlar sağ oldukları müddetçe onlara kendi ailem gibi bakarım. Malım onların hepsine yeter. Onlara rahat bir geçim sağlarım.' Umeyr dedi ki: 'Öyleyse bu konuştuklarımız aramızda kalsın, başka birine söz etme.' Safvan, 'Tamam, sen de söyleme.' dedi.

Umeyr, içinde Muhammed'e (sav) karşı beslediği kinle Kabe'den çıkıp niyet ettiği şeyi gerçekleştirmek için hazırlanmaya başladı. Bu yolculuktan herhangi birinin şüphelenebileceğini sanmıyordu. Çünkü Kureyş'ten bazıları da esirlerini kurtarmak için, Medine'ye gidip geliyordu. Kılıcını biledi, zehri sürdü ve yola çıktı. Medine'ye varınca Resûlullah'ı görmek maksadıyla Mescide gitti. Mescidin kapısına yakın bir yerde devesini çöktürüp, orada beklemeye başladı.

Ömer ibnu'l Hattab ve bazı sahabiler Mescidin kapısına yakın bir yere oturmuşlardı. Ömer (ra), Umeyr'in, devesinden inip kılıcını kuşanmış olarak Mescide doğru gittiğini ve ürkek ürkek yürüdüğünü gördü. Dedi ki: 'Bu köpek, Allah'ın düşmanı Umeyr ibni Vehb'dir. Vallahi, sadece kötülük için gelmiştir. Daha önce Mekke'de müşrikleri bize kışkırtmıştı ve Bedir'den az önce onların casusu idi.' Arkadaşlarına da 'Gidin, Resûlullah'ın (sav) yanında durun. Dikkatli olun da bu pis hilekâr, ona bir hainlik etmesin.' dedi. Kendisi de Resûlullah'ın yanına gidip 'Ey Allah´ın Resûlü! Allah'ın düşmanı Umeyr ibni Vehb kılıcını kuşanarak gelmiş. Ben onun sadece kötülük için geldiğini tahmin ediyorum.' dedi. Resûlullah, 'Onu benim yanıma getir.' dedi. Ömer, Umeyr'in yanına gitti. Yakasından tuttu ve kılıcının bağını boynuna geçirip, Resûlullah'ın yanına götürdü. Resûlullah, onu bu hâlde görünce 'Onu serbest bırak, Ömer! Serbest bırak.' dedi ve 'Sen geride dur.' diye devam etti. Ömer geri çekildi. Allah Resûlü (sav), Umeyr'e yönelip 'Yaklaş, ya Umeyr!' dedi. Umeyr yaklaştı ve Resûlullah'a, 'Hayırlı sabahlar!' dedi. Resûlullah, 'Allah bize senin selamından daha hayırlısını ikram etti. Ey Umeyr, buraya niçin geldin?' dedi. Umeyr, 'Elinizdeki şu esiri kurtarırım ümidiyle geldim. Bana bu konuda iyi davranınız.' dedi. Resûlullah, 'Boynundaki şu kılıç ne oluyor?' diye sordu. O da şöyle cevap verdi: 'Allah kılıçların belasını versin. Onlar bize Bedir'de bir fay-

da verdi mi?' Resûlullah, 'Doğru söyle, niçin geldin Umeyr?' dedi. Umeyr, 'Sadece bunun için geldim.' dedi. Resûlullah, 'Hayır, sen Safvan ibni Umeyye ile Hicr'de oturup, Kureyş büyüklerinden Bedir'deki kuyuya atılanları konuştunuz ve sen dedin ki: 'Borcum ve ailem olmasaydı Muhammed'i öldürmek için giderdim.' Safvan ibni Umeyye, beni öldürmen karşılığında senin borcunu ödemeyi ve aileni geçindirmeyi üzerine aldı. Fakat Allah, aramıza girdi ve engel oldu.' dedi. Umeyr bir an afalladı. Arkasından şöyle dedi: 'Şehadet ederim ki sen Allah'ın elçisisin. Ey Allah'ın Resûlü! Biz, senin semadan getirmiş olduğun haberleri ve sana inen vahyi yalanlıyorduk. Fakat bu hadiseyi Safvan ibni Umeyye'yle benden başka hiç kimse bilmiyordu. Vallahi, kesin olarak inandım ki, sana bu haberi ancak Allah getirmiştir. Müslim olmam için, beni sana gönderen Allah'a hamdolsun.' Sonra şehadet getirdi. Resûlullah (sav) ashabına, 'Kardeşinize dinini ve Kur'ân'ı öğretin. Esirini de salıverin.' dedi.

Bu sırada Safvan ibni Umeyye kendini hayallerle avutuyordu. Kureyş'in toplantı yerlerine uğrayıp şöyle diyordu: 'Yakında duyacağınız ve size Bedir olayını unutturacak olan büyük habere şimdiden sevinin.'

Safvan'ın, Umeyr'in gelmesi uzun sürünce merakı artmaya başladı. O, yolcu kafilelerine Umeyr'i soruyor, fakat hiçbirisinden derdine derman olacak bir cevap alamıyordu. En sonunda birisi gelip de Umeyr'in Müslim olduğunu haber verince ne yapacağını şaşırdı."[1]

Allah Resûlü (sav) ve ashabı Mekke'de işkence, alay, hakaret, tehdit ve nicesiyle karşılaştı. Hicretle beraber kısmen bunların ortadan kalkması beklenirdi. Ancak görüyoruz ki imtihanın sadece şekli değişiyor. Yoksa İslami hareketlerin büyümesi imtihanları tamamen bitirmiyor. Bilakis düşmanları daha da azgınlaştırıyor. O hâlde şöyle söyleyebiliriz: Mücadele sahasında alınacak olan kararların, daha güvenli bir yaşama sahip olmak için alınmasında bir sakınca yoktur. Ancak bu, gözetilmesi gereken maddeler arasında ilk sırada olmamalıdır. Asıl hedef davetin daha sağlıklı bir şekilde yapılabilmesidir. Davetin maslahatının arka plana atıldığı bir durum hayır getirmez. Bu bilinç olmazsa hicret gerçekleştikten sonra karşılaşılan zorluklar, fertler tarafından yanlış yorumlanabilir ve yapılan salih amel hakkında şüpheler ortaya çıkabilir.

1. İbni İshak

Yahudiler

Allah Resûlü (sav) Medine'ye hicret etmeden önce ekonomiye hâkim olmaları, desise üretmeyi iyi becermeleri ve Ehl-i Kitap olmaları nedeniyle güçlü bir konumda olan Yahudiler, müminlerin hicretiyle birlikte güç kaybı yaşadı. Düşmanlıklarını her fırsatta dillendiren bu topluluğun asıl sorunu hasetti. Onlar bir peygamberin geleceğini biliyor, ama kendi içlerinden olmasını ümit ediyorlardı. Böyle olmayınca Allah Resûlü'nün hak olduğunu yakinen bilmelerine rağmen en büyük düşmanlığı onlar gösterdi. Gözlerini kör eden hastalık, onları apaçık hakikatlerden alıkoydu.

Allah Resûlü'nün (sav) Ehl-i Kitap ile mücadelesi hicretten sonra bu konuda yoğun bir şekilde inen ayetlerde karşımıza çıkmaktadır. Peygamberimiz başlangıçta onlarla anlaşmalar yaptı. Onlar, bu anlaşmalara riayet etmeseler dahi kendi payına düşen şartlara uydu. Birçok ihlali görmezden geldi. Onlara nasihat etti. Haktan yüz çevirmemelerini tavsiye etti.

Neticede bu kadar müsamahayı yanlış yorumlayan bu gruplarla parça parça ilgilendi ve onları gayet güzel bir siyasetle Medine İslam toplumundan uzaklaştırdı. Bu siyaseti uyguladığı ilk kavim, Bedir Savaşı'nın akabinde Beni Kaynuka Yahudileri oldu.

İnşallah diğer yazımızda bu harekâtın ayrıntılarını anlatmaya çalışacağız.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

İktibas

“ ‘Devletçi seçkinler’ 1993 yılında, Özal dalgası sonunda, ‘devleti kurtarmak’ için siyasete ve topluma müdahele etmeye karar verirler. Ancak, bu, durup dururken olacak şey değildir. Böylesi bir girişimin meşrulaştırılması gerekmektedir. Mevcut şartlarda siyasete ve topluma müdahelenin somut hiçbir gerekçesi yoktur. 27 Mayıs, 12 Mart veya 12 Eylül’ün kolaylıkla bulduğu siyasi kaos veya toplumu kuşatmış terör mevcut değildir. Ülke hükümetsiz değildir, 1980 öncesinde olduğu gibi her gün 10-20 kişi faili bilinmeyen kurşunlara kurban gitmemektedir. Bu durumda, siyasete ve topluma müdaheleyi gerektirecek şartları oluşturmak ve olgunlaşması için biraz beklemek gerekmektedir.

1990’lı yılların Türkiye’sinde ‘irtica’ siyasete ve sivil hayata müdahelenin gerekçesi olur.[1] Sivil toplumun dinamiklerinde gerçekleşen gelişmelerin doğrudan ‘irtica’ olarak tanımlanması mümkün olmadığı için, ‘irtica’nın korkunç yüzünü gösterecek materyallerin toplanması için sistemli ve gizli çalışmalara başlanır. Ancak, üç-dört yıl beklenerek elde edilen materyalin Fadime Şahin-Müslüm Gündüz-Ali Kalkancı üçlemesi, Şevki Yılmaz’ın konuşmaları, Başbakanlıkta iftar yemeği, Sincan’daki Kudüs gecesi... gibi genellikle bireysel ve özel durumlar olması, ‘irtica’ tehlikesinin büyüdüğünü gösteren deliller bulmakta ne kadar zorlanıldığının önemli işaretleridir. Bu malzemeler medyanın desteğinde abartılarak, birkaç saniyelik görüntüler tekrarlarla uzun bir konuşma metnine dönüştürülerek, istenen etkiyi gerçekleştirmesi ve toplumu müdahelenin gerekliliğine ikna etmesi çalışmaları yoğun şekilde sürdürülür.”[2]

---

1. “Yaklaşık bir asırdır Türkiye’nin resmi siyasi söyleminin değişmez temalarından biri olan ve 1950’de Demokrat Parti’nin iktidara gelmesiyle birlikte politik getirisi iyice artan ‘gericiliğin ve laiklik karşıtı akımların yükseldiği’ yolundaki şiayetlerin fiili sonucu hep demokrasinin daraltılması ve askıya alınması olmuştur.” Musatafa Erdoğan, Rejimin Sorunu, s. 50
2. Cumhuriyetin Tarihi, Celaleddin Vatandaş, Pınar Yayınları, s. 458-549

KUR'ÂN İLE İLETİŞİMİN ANA HATLARI

Alper TANRIVERDİ

Kur'an iletisinin muhatapları olarak bize düşen şey; Allah'ın bize gönderdiği bu kodu çözerek iletiyi anlamaktır. Allah'ın bizi korkutmak istediği yerlerde korkmalı, sevinmemizi istediği yerlerde sevinmeli, yapmamıza ve yapmamamıza teşvik edildiğimiz şeylerde azimli olmalı, korkmamamız için verilen misallerde cesur olmalı, Sorumluluk bilincinin hatırlatıldığı yerlerde ciddiyetle davayı yürütmeye çalışmalıyız.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

"Er-Rahmân, Kur'ân'ı öğretti. İnsanı yarattı. Ona, beyanı (konuşup kendini ifade etmeyi) öğretti."[1]

Allah (cc) insanı yarattı. Sonra duygu ve düşünceleri aktarma aracı olan dili öğreterek onları amaçsız bir yığın olmaktan kurtardı. Duygu, düşünce, his ve isteklerin aktarılabilmesi ve anlaşılabilmesi için beyanı öğretti. Er-Rahmân, insanı bu formatta yarattıktan sonra onlarla Kur'ân vesilesiyle iletişim kurdu. Zatını, isteklerini, sevdiklerini, sevmediklerini, öfkelendiklerini, yaptıklarını, yapacaklarını... tüm insanlığın anlayacağı şekilde tafsilatlı olarak açıkladı.

Bu yazıda genel olarak yüce Allah'ın kullarıyla nasıl ve hangi yolla iletişime geçtiği, iletiyi alıcı konumunda olan bizlerin mesaja karşı nasıl bir tavır takınmamız gerektiği üzerinde duracağız inşallah.

Herhangi bir ortam ve zaman diliminde iletişimden söz edilebilmesi için şu beş unsurun mutlaka olması gerekir: gönderici, alıcı, ileti/mesaj, kanal (iletinin gönderilme şekli) ve kullanılan dil/kod.

1. 55/Rahmân, 1-4

Göndericinin vermek istediği mesaj ile alıcının bilgi ve ahlak düzeyi yakın seviyede olması lazım. Yani alıcı göndericiyi anlamalı, mesajı iç dünyasında çağrıştırabilecek ahlak, tecrübe, bilgi düzeyinde olmalı. Çünkü bazen iletinin kodu çözülebildiği/ mesajın dili anlaşılabildiği halde alıcıdan kaynaklı problemlerden dolayı mesaj, istenilen şeyi çağrıştırmayabilir; alıcıda tesir/değişiklik meydana getirmeyebilir.

Sağlıklı iletişimde ilk önce gönderici ile alıcı arasındaki anlaşılabilirliğin net olması gerekir. Yani gönderici, mesajını muhatabın anlayabileceği bir dille göndermelidir.

"Andolsun ki biz, Kur'ân'ı öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki var mı öğüt alan?"[2]

İkinci olarak, göndericinin vermek istediği mesaj ile alıcının bilgi ve anlayış düzeyinin birbirine yakın olması gerekir. Alıcı, göndericiyi anlamalı; mesajın, iç dünyasında karşılık bulabileceği ahlak, tecrübe ve bilgi düzeyinde olmalıdır. Çünkü bazen iletinin dili anlaşılabildiği hâlde alıcıdan kaynaklı problemler nedeniyle mesaj, istenilen etkiyi oluşturmayabilir, alıcıda tesir/değişiklik meydana getirmeyebilir. Eyke Halkı'nda ve Kur'ân'ın kendi dillerinde indiği Mekkeli müşriklerde olduğu gibi:

"Demişlerdi ki: 'Ey Şuayb! Söylediklerinin birçoğunu anlamıyoruz.' "[3]

"...Ne oluyor bu topluluğa? Neredeyse hiçbir sözü anlamayacaklar."[4]

Aynı mesaja muhatap olan sahabe ise iç dünyalarında "vahyi anlama düzeyini" yakaladıkları için mesajı hakkıyla anlamışlardı:

"...onları takva kelimesi (olan Lailaheillallah'a) bağlı kılmıştı. Onlar da buna layık ve ehil kimselerdi."[5]

Ancak dilin doğru ve etik kullanılabildiği, sağlıklı iletişimin kurulabildiği bir ortamda, davranışlarda düzelme/ıslahtan ve sağlıklı bir toplumdan bahsedilebilir. Kur'ân'ı dikkatli bir şekilde okuyan bir kimse İsrailoğullarının, nebilerine karşı sürekli edepsiz konuştuklarını[6] ve bu konuda kınandıklarını görecektir. Organize, düzenli, birlikte hareket edemeyen bir topluluk olamamalarının nedenlerine bakıldığında karşımıza çıkacak en büyük problemin bu olduğu görülecektir:

"Ey iman edenler! Musa'ya eziyet edenler gibi olmayın. Allah söyledikleri şeylerden O'nu temize çıkardı."[7]

"Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve doğru/sağlam/adil söz söyleyin. (Allah'ta buna karşılık) Amellerinizi ıslah etsin."[8]

"Musa kavmine demişti ki: 'Allah, bir inek kesmenizi emrediyor.' Demişlerdi ki: 'Bizimle alay mı ediyorsun?' Musa: 'Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım."[9]

Bu yüzdendir ki Allah (cc), ideal/örnek topluma en açık, en anlaşılabilir, en fasih ve beliğ şekilde hitap etmiş ve toplumun temellerini atarken dilin bu özeliklerini kullanmıştır:

"Şüphesiz ki biz, bilen bir topluluk için ayetlerimizi detaylı olarak açıkladık."[10]

"O (Kur'ân'la) muttakileri müjdeleyesin ve inatçı topluluğu uyarasın diye onu senin dilinle kolaylaştırdık."[11]

"(Bu Kitap,) (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân, (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm olan (Allah) tarafından indirilmiştir. (Bu,) bilen bir topluluk

2. 37/Kamer, 17
3. 11/Hûd, 91
4. 4/Nîsa, 78
5. 48/Fetih, 26
6. bk. 2/Bakara, 67,104; 5/Mâide, 24; 61/Saff, 5
7. 33/Ahzâb,69
8. 33/Ahzâb,70
9. 2/Bakara, 67
10. 6/En'âm, 97
11. 19/Meryem, 97

Hiç şüphesiz dili gözden geçirmekle işe başlardım. Dil kusurlu olursa sözcükler düşünceyi iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılmazsa yapılması gereken şeyler doğru yapılamaz. Ödevler gereği gibi yapılmazsa töre ve kültür bozulur. Töre ve kültür bozulursa adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilmez...

için Arapça okunan, ayetleri detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır. Müjdeci ve uyarıcı olarak..."[12]

"Hamd, kuluna Kitab'ı indiren ve onda hiçbir eğrilik/çarpıklık kılmayan Allah'a aittir. (O Kur'ân,) dosdoğru bir Kitap'tır. Katından şiddetli bir azapla uyarmak ve salih amel işleyen müminlere güzel bir mükâfat olduğunu müjdelemek için (indirilmiştir)."[13]

Filozof Konfüçyüs'e sordular:

"Bir memleketi yönetmeye çağrılsaydınız yapacağınız ilk iş ne olurdu?"

Konfüçyüs'ün cevabı şöyle oldu:

Hiç şüphesiz dili gözden geçirmekle işe başlardım. Dil kusurlu olursa sözcükler düşünceyi iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılmazsa yapılması gereken şeyler doğru yapılamaz. Ödevler gereği gibi yapılmazsa töre ve kültür bozulur. Töre ve kültür bozulursa adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilemez...

Bu nedenle mesajı gönderen kişi muhatabında bırakmak istediği tesir kadar dili doğru kullanmalıdır. Gönderici ile alıcı arasında ortak bir dil oluştuktan sonra, ortak zeminin muhafazası için çabalamak gerekir. Zira dil, yaşayan bir organizmadır; ıslah edilmesi mümkün olduğu gibi bozulması da mümkündür. Bunun farkında olan şer odakları 1 Kasım 1928 tarihinde Osmanlıcayı ve Kur'ân dili olan Arapçayı yasakladılar. Dillerini değiştirerek; toplumun başta dini olmak üzere, kültür ve adetlerini de değiştirdiler. Allah Resûlü de (sav) bunun bilincinde olarak Kur'ân terminolojisinde/ıstılahında ismi "el-işâ" olan yatsı namazına "el-ateme" diyen bedevileri uyarmıştır:

"Bedeviler namazınızın ismi hususunda size galabe çalmasın. Bu namazın adı sadece 'el-işâ'dır." [14]

Kur'ân'a gelince; Kur'ân edebi bir metindir. Bir edebi metni doğru anlamanın, çözümlemenin temel şartı da o metinde dilin hangi işlevde kullandığının bilinmesidir. Yani dilin nasıl, ne şekilde ve ne amaçla kullanıldığını... Gönderici iletiyle bir şey isteyebilir, korkutabilir, harekete geçirmeye çalışabilir, sevdiğini hissettirebilir.

Alıcı ile gönderici arasındaki ilişki, sayısız işlevi gerçekleştirmek üzere kurulduğu için; ileti hangi işlevi gerçekleştiriyorsa dilin işlevi o şeyle adlandırılır. Dil bilimciler dilin en fazla -birazdan zikredilecek olan- altı işlevle kullanıldığını fark etmişlerdir. Yüce Rabbimiz bize olan merhameti nedeniyle bizlerle iletişim kurarken iletisini daha iyi anlamamız, bize tesir etmesi ve sıkılmamamız için altı işlevi de kullanarak iletişime geçmiştir.[15]

1. Göndergesel İşlev

Dilin bilgi vermek amacıyla kullanılmasıdır. Amaç, mesaj konusunda doğru, nesnel, gözlemlenebilir bilgi vermektir. Cümleler duygu içermez. Ansiklopedilerde, kullanım kılavuzlarında dil bu işlevle/

12. 41/Fussilet, 2-4
13. 18/Kehf, 1-2
14. Buhari, 563; Müslim, 644
15. Türkçe, Dilin İşlevleri, Hakan Çakmak, Ekstrem Yayınları, s. 15-16

amaçla kullanılır. Kevni ayetlerden bahsedilirken dil, bu işleviyle kullanılır:

"Rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik."[16]

"Allah ki; yedi göğü ve yerde de onun bir benzerini yarattı."[17]

"O kâfirler, göklerin ve yerin bitişik olduğunu, bizim onları birbirinden ayırdığımızı ve her canlıyı sudan yarattığımızı görmediler mi? İman etmezler mi?

Yer onları sarsmasın diye (dağlardan) kazıklar çaktık. Yollarını şaşırmamaları için de, (o dağlar arasında) geniş yollar kıldık.

Gökyüzünü (üzerlerine düşmesin diye) korunmuş bir tavan yaptık. Onlar, O'nun ayetlerinden yüz çevirmişlerdir.

Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri (belirlenmiş) bir yörüngede akıp gitmektedir."[18]

2. Heyecana Bağlı İşlev

Göndericinin kendi iletisi hakkındaki duyguları ve hislerinin anlaşılabildiği iletilerde dil bu işlevde kullanılmıştır. Dilin göndergesel işlevinde nesnellik, heyecena bağlı işlevinde ise öznellik ön plandadır. Özel mektuplarda, lirik şiirlerde, eleştiri yazılarında sıkça kullanılır. "Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker!" "Eyvah geç kaldım!" gibi cümleler örnek verilebilir. Kur'ân'da bu işlevi gödüğümüz bazı ayetler şöyledir:

"Ey Nuh ile birlikte (gemide) taşıdığımız kimselerin çocukları! Şüphesiz ki o (Nuh), çokça şükreden bir kuruldu."[19]

"Âlemler içinde Nuh'a selam olsun."[20]

"De ki: 'Şayet müminlerseniz, imanınız size ne kötü bir şey emrediyor!' "[21]

3. Alıcıyı Harekete Geçirme İşlevi

İleti/Mesaj bu amaçla kodlanarak alıcıyı harekete geçirmek üzere düzenlenir. Alıcıda tepki ve davranış değişikliği yaratmaya odaklıdır. Dilin çağrı işlevi, alıcıya hitap ve emir kipiyle oluşturulur. Cenaze merasimindeki telkinler, propagandalar, siyasi metinler, indirim kampanyalarında olduğu gibi: "Beni dikkatle dinleyin!" "Sınıfı hemen terk et!" "İnsanlar geliniz, toplanınız, dinleyiniz!"

Kur'ân'da bu işlevi gödüğümüz bazı ayetler şöyledir:

"Ey insanlar! Bir örnek verildi, (dikkatle) dinleyin. Şüphesiz ki Allah'ı bırakıp da dua ettikleriniz, bir araya toplansalar bir sinek dahi yaratamazlar. Sinek onlardan bir şey çekip alacak olsa, onu (sineğin elinden) kurtaramazlar. İsteyen de zayıf kaldı, istenen de..."[22]

"Sizden biri, ölü kardeşinin etini yemeyi ister mi? (Nasıl da) tiksindiniz!" [23]

"Ey iman edenler! Size Allah yolunda savaşa çıkın denildiği zaman, ne oldu size de ağırlaşıp yerinize çakıldınız? Yoksa ahireti (bırakıp) dünya hayatına mı razı oldunuz? Ahiretin yanında dünya hayatının metaı pek azdır."[24]

"Allah'tan gücünüz yettiğince korkup sakının. İşitin, itaat edin. Kendinize hayır olarak infakta bulunun."[25]

4. Kanalı Kontrol İşlevi

Bu işlevde mesajdan daha çok iletişimin devam edip ettirilmemesi önemlidir. Gönderici, alıcılara sorular sorarak ya da dikkatlerini kendisine yönlendirecek şekilde dili kodlayarak bağlantıyı sürdürmeye çalışır. İletişimi sürdürmek ve dikkatin dağılmaması için dil bu işlevde kullanılır. Kişiye mesajdan kopmamasını telkin etmek ve bunu devam ettirebilmesi için malumatlarda bulunmak da denebilir. "Beni dinlemiyor musunuz?" "Sesim geliyor mu?" cümlelerinde dilin bu işlevi kullanılmıştır. Kur'ân'da bu işlevi gödüğümüz bazı ayetler şöyledir:

"Onlar, Rablerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığında sağır ve kör gibi davranmazlar. (Kulak kabartıp, anlamaya çalışırlar.)"[26]

16. 15/Hicr, 22
17. 65/Talak, 12
18. 21/Enbiya, 30-33
19. 17/İsrâ, 3
20. 37/Saffât, 79
21. 2/Bakara, 93
22. 22/Hac, 73
23. 49/Hucurât, 12
24. 9/Tevbe, 38
25. 64/Teğabûn, 16
26. 25/Furkân, 73

"İşte bu, sizin hak Rabbiniz olan Allah'tır. Haktan ötesi sapıklıktan başka bir şey midir? Nasıl olur da (O'na ibadet etmekten, putlara ibadet etmeye) çevrilirsiniz?"[27]

"Kâfirler için cehennemde konaklayacak yer mi yok?"[28]

5. Şiirsel/Sanatsal İşlev

Dilin şiirsel işleviyle kullanıldığı metinlerde gönderici, alıcıda hissettirmek istediği etkileri uyandırmak için dili istediği gibi kullanır, yani kendi özgün üslubunu oluşturmak için bir anlamda dili kendi yaratır. Cümleler karşılaştırmalardan, çağrışım gücü yüksek sözcüklerden yararlanarak oluşturulur. Sözcükler sıkça yan ve mecaz anlamlarda kullanılır. Kur'ân'da başından sonuna kadar sanatsal işlevde kullanılmıştır, dersek yanılmış olmayız Allahuâlem:

"Hakka! (Her insana hak ettiği sonu getiren, gerçekleşmesi hak ve kesin olan kıyamet.)"[29]

"Bu kelimenin tıpkı kendine mahsus –tıpkı büyük bir ağırlığı kaldırıp sonra yerine bırakılmaya benzerbir ses tonu vardır... Ha harfi elif ile yukarı kaldırılıp kaf harfine vurunca, zınk/şap diye yerine oturuyor. Sonundaki yuvarlak ha ise ağırlığın iyice yerine yerleştiğini ifade ediyor."[30]

"Karia/Şiddetle sarsan kıyamet!"[31]

"Karia kıyamet demektir. Bu isim, habersiz ve ani olarak gürültülü bir şekilde inecek olan şamar sesini canlandırmaktadır."[32]

"Ve deve iğne deliğinden geçene dek onlar cennete girmeyeceklerdir."[33]

"Atların ayaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya başladı."[34]

27. 10/Yûnus, 32
28. 29/Ankebût, 68
29. 69/Hakka, 1
30. Seyyid Kuttup, Kur'ân'da Kıyamet Sahneleri, s. 315
31. 101/Kâria, 1
32. Seyyid Kuttup, Kur'ân'da Kıyamet Sahneleri, s. 99
33. 7/A'râf, 40
34. 38/Sâd, 33 (Onu Allah'ı zikretmekten alıkoydukları için onları kesip, hayatından çıkardı.)

6. Dil Ötesi İşlev

Bu işlevde, kullanılan dil hakkında bilgi verilir. Dilin yapısı, özne yüklem ilişki, fiil çekimleri, hangi dil ailesine mensup olduğu, kelimelerin baştan mı-sondan mı eklemeli olduğu, kelimelerin cinsiyeti hakkında bilgi verilirken dil, dil ötesi işlevde kullanılır. Bu sayede iletişimin ana hatları açıklanmış olur. İletişimden önce iletinin iyi anlaşılması için verilen bilgilerdir de denebilir. İletişim için bu işlev; müfessir için tefsir usulü, muhaddis için hadis usülü, fakih için fıkıh usulü mesabesindedir. Kur'ân'da bu işlevi gödüğümüz bazı ayetler şöyledir:

"Apaçık/açıklayıcı Kitab'a yemin olsun ki; Akletmeniz için onu Arapça bir Kitap kıldık. Hiç kuşkusuz o, bizim katımızdaki ana Kitap'ta (Levh-i Mahfuz'da) olan, çok yüce, hüküm ve hikmet sahibi bir Kitap'tır."[35]

"O, şair sözü değildir. Ne kadar da az inanıyorsunuz. Kâhin sözü de değildir. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz."[36]

"Şayet (okunan bir kitapla) dağlar yürütülse ya da onun aracılığıyla yeryüzü parçalansa veya onunla ölülerle konuşulacak olsa (hiç şüphesiz o, Kur'ân olurdu.)"[37]

O hâlde Kur'ân iletisinin muhatapları olarak bize düşen görev; Allah'ın (cc) bize gönderdiği bu kodu çözerek iletiyi anlamaktır. Rabbimizin bizi korkutmak istediği yerlerde korkmalı, sevinmemizi istediği yerlerde sevinmeli, yapmaya ve yapmamaya teşvik edildiğimiz emirlerde azimli olmalı, korkmamamız için verilen misallerde cesur olmalı, sorumluluk bilincinin hatırlatıldığı yerlerde ciddiyetle davayı yürütmeye çalışmalıyız. Mesajı net, gıcırtısız alabilmek için, bizlerin de tıpkı radyolarda olduğu gibi o ince frekans ayarını tutturmamız ve bunun sürekliliğini korumamız gerekir.

Yoksa satırlar ve sayfalar değişir de kişinin duygularında ve davranışlarında bir değişim gerçekleşmez. Dağları yürütebilecek ve dağları parçalayabilecek tesirde bir kitap, avuç içi kadar kalplerimizi sarsmaz, etkilemez.

35. 43/Zuhruf, 2-4
36. 69/Hakka, 41-42
37. 13/Ra'd, 31

İHLASSIZ OLMANIN DAVAYA YANSIMALARI

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.org

İnsan beğenilme duygusunu ıslah etmezse bütün amellerini insanların görmesi ve beğenmesi için yapma tehlikesine düşer. Yani övgü varsa hizmet vardır, hastalığına yakalanabilir. Bu hastalıkta olan kişi, davasına hizmet edemez. Verilen görevleri hakkıyla yerine getiremez ve bir yerde sabit kalamaz. Bu tür insanlar, egosunu tatmin edemediklerinde egolarını tatmin edecekleri yerler ararlar.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Bir önceki yazımızda ihlasın faydaları üzerine muhabbet etmiştik. Bu yazımızda ise ihlassız olmanın davaya nasıl yansıdığından bahsedeceğiz. Rabbim hepimizi ihlaslı kullarından kılsın. Allahumme âmin.

Kıymetli Kardeşim,

Şeytan hannastır, sinsi ve gizli tuzaklar kurar. Bununla, kulun Allah (cc) için yaptığı amellerini boşa çıkarmayı murat eder. Bu tuzaklara düşenler, dünya ve ahirette de hüsrana uğramış olurlar. Müsaaden olursa, şeytanın ihlasa zarar verecek tuzaklarını sana hatırlatmak isterim:

1. Beğenilme Duygusu

Her insan yaptığı amellerin veya ortaya koyduğu hizmetlerin beğenilmesini ister. Şeytan, insanın bu zaafını bildiği için beğenilme duygusu üzerinde yoğunlaşır ve tuzaklar kurar. Ta ki Allah adına yapılan ameller boşa gitmiş olsun.

Davamıza yaptığımız her hizmetin karşılığını Allah'tan (cc) beklemeyi kendimize şiar edinmeli ve çocuklarımıza da bu ahlakı kazandırmalıyız. Hiç kimse bu davaya hizmet etti diye hak ettiğinden fazlasını göremez, kendisine bir ayrıcalık tanınamaz.

Örneğin, bir kardeşimiz bu davaya hoca olarak hizmet ediyordur. Görevi icabı ders yapıyor, nasihat ediyor, yazı yazıyordur... Veya başka bir kardeşimiz davasına; temizlik yapmak, çay dağıtmak, şoförlük yapmak, kitap satmak ya da eğitim vermek gibi amellerden biriyle hizmet ediyordur. Hangisi ya da ne şekilde olursa olsun kardeşimiz, amellerini Allah (cc) için yapmalı ki o amellerin ecrini alabilsin. İşte tam bu evrede şeytan, beğenilme duygusunu devreye sokar.

Eğer yaptığı hizmetlere dair etrafındaki kardeşlerinden beğeni bekliyorsa, onların görmesi çabasına girmiş bir hâlde yaptığı işi övüyorsa veya yaptığı hizmete dair övgü gelmediğinde o görevi terk ediyorsa işte o zaman bu amelini ihlas üzere yapmamıştır. Hizmeti, Allah katında geçersizdir.

Değerli Kardeşim,

İnsan beğenilme duygusunu ıslah etmezse bütün amellerini insanların görmesi ve beğenmesi için yapma tehlikesine düşer. Yani övgü varsa hizmet vardır, hastalığına yakalanabilir. Bu hastalıkta olan kişi, davasına hizmet edemez. Verilen görevleri hakkıyla yerine getiremez ve bir yerde sabit kalamaz. Bu tür insanlar, egosunu tatmin edemediklerinde egolarını tatmin edecekleri yerler ararlar.

Hakeza bu tür insanlar, eleştiriyi kabul etmedikleri için kendilerini de geliştiremezler. Beklentileri hep övgüdür. Oysa insan hataya meyyaldir. Her yaptığı işte mutlaka bir eksiklik vardır. Subhan olan sadece Allah'tır (cc).

Beğenilme duygusunu ıslah etmemiş kişiler, kibir hastalığıyla iç içedir. Sürekli kendilerini, yaptığı hizmetleri över ve iyi yönlerini ön plana çıkarırlar. Olmadığı gibi görünerek hak etmediği, ehil olmadığı görevler üstlenirler. Ve netice olarak bu görevin altında ezildiği gibi ümmetin işlerini de yarı yerde, ortada bırakırlar.

Oysa Rabbimiz kendi nefsimizi temize çıkarmayı haram kılmıştır. Bırakın kendimizi övmeyi, başkasını övmeyi bile İslam yasaklamıştır ki karşı tarafı kibre sevk etmiş olmayalım. Biz Rabbimizin, hakkımızda yazdığı ameller üzerine yoğunlaşmalıyız. Kendimizi överek, yapamayacağımız görevleri talep etme hırsından şiddetle kaçınmalıyız.

İnsanın beğenmesi mi önemlidir yoksa Allah'ın beğenmesi mi?

Şeytanın, beğenilme zaafımız üzerinde kurduğu tuzağı, bu soru ile yıkmalıyız.

Elbette Allah'ın (cc) beğenmesi daha önemlidir. İnsanların beğenmesi için yaptığımız ameldeki kazancımız, sadece insanların övgüsü ve takdiridir; zararımız ise amelin ecrinden mahrum olmakla beraber ateşin odunu olmaktır!

Allah'ın (cc) beğenmesi için amel ettiğimizde Rabbimizin meleklere karşı övgüsünü aldığımız gibi amellerimizin ecrini hem bu dünyada hem de ahirette kat kat fazlasıyla almış olacağız. İşte akıllı insan, Allah'ın beğenmesi ve razı olması için çabalar, sadece onun için amel ve hizmet yapar:

"Sadakayı, iyiliği ve insanların arasını düzeltmeyi teşvik etmeleri dışında, aralarında yaptıkları fısıldaşmaların çoğunda hiçbir hayır yoktur. Kim de bu (iyiliğe teşvik işini) Allah'ın rızasını elde etmek için yaparsa, ona büyük bir ecir vereceğiz."[1]

1. 4/Nîsa, 114

2. Karşılık Beklemek

Müslim, davasına hizmet ettiği zaman karşılığını sadece Allah'tan (cc) beklemelidir. Çünkü ihlas, Allah için amel yapmak ve ecrini Allah'tan beklemektir. Nitekim kavimlere uyarmaları için gönderilen bütün peygamberler, yaptıkları davetin karşılığını Allah'tan beklediklerini dile getirmişlerdir:

"Şayet yüz çevirirseniz, sizden bir ücret istemiş değilim. Benim ücretimi yalnızca Allah verecektir ve ben Müslimlerden/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardan olmakla emrolundum."[2]

Kalbinde ihlas olmayan insanlar, yaptıkları hizmete dair sürekli beklenti içerisindedir. Kimisi maddiyat bekler kimisi konum kimisi de hatalarına karışılmamasını...

Örneğin, davasına infakta bulanan bir kişi, ihlas üzere tasaddukta bulunmamışsa paranın nereye harcanacağı konusunda söz sahibi olmak ister. Hakeza bu kişi İslami davada atılacak adımlarda karar veren konumda olmayı da ister. Daha tehlikeli olan ise hayalini kurduğu bu durumlar gerçekleşmediğinde "Paramızla yardım yapıyoruz, bizi adam yerine koymuyorlar! Bize ayrıcalık tanımıyorlar!" diyerek minnet altında bırakır. Velhasıl sonuç olarak İslami yapıdan uzaklaşıp gider.

Oysa ihlaslı olan kişi, infakta bulunurken Allah'ın ahirette ona vereceği karşılığı umarak infakta bulunur. Bu nedenle infak ederken bir beklentiye girmez. Hakeza infakını gizli yapar, kimseyi minnet altında bırakmaz.

İnfak etmekle emir olduğunu düşünen, infakıyla bütün işlere müdahale etme yetkisini kendisinde görenler, parası kadar Allah katında da ümmet karşısında da düşerler. Bunlar, ameliyle cehenneme giden insanlardır. Bunlardan olmaktan Allah'a sığınırız.

Başka bir örnek olarak şunu söyleyebiliriz: Allah (cc), bir kardeşimize ümmete faydalı olacak bir yetenek lütfetmiştir. Davanın da bu yeteneğe ihtiyacı vardır. Eğer kişinin kalbinde ihlas yoksa zamanla "Ben olmasam, davanın işleri sıkıntıya girer. Bana ihtiyaçları var. Bu nedenle benim hatalarımı görmezden gelsinler, bu kadar önemli iş yapıyorum." diye düşünecek, beklentiye girecek ve bunu ara ara belli edecektir.

Oysa davanın bize ihtiyacı yoktur. Bilakis bu davaya her yönüyle muhtaç olan bizleriz. Allah (cc), El-Ğaniy, kulları ise O'na muhtaç olandır:

"Ey insanlar! Sizler, Allah'a muhtaçsınız. Allah ise (kimseye muhtaç olmayan, her şeyin kendisine muhtaç olduğu) El-Ğaniy, (her daim övgüyü hak eden ve varlık tarafından övülen) El-Hamîd'in ta kendisidir."[3]

Kıymetli Kardeşim,

Davamıza yaptığımız her hizmetin karşılığını Allah'tan (cc) beklemeyi kendimize şiar edinmeli ve çocuklarımıza da bu ahlakı kazandırmalıyız. Hiç kimse bu davaya hizmet etti diye hak ettiğinden fazlasını göremez, kendisine bir ayrıcalık tanınamaz.

Ebu Zerr (ra), Peygamberimize (sav) gelip emirlik istediği zaman Peygamberimiz, "Ebu Zerr bu davaya çok fedakârlık yapıyor, emirlik görevini ona verelim." dememiş, bilakis bunun bir sorumluluk olduğunu hatırlatarak ona görev vermemiştir. Ebu Zerr de yaptığı fedakârlıkları öne sürerek minnet etmemiştir.

Aziz Kardeşim,

Rabbim bizleri, Allah'a (cc) ihlas üzere kulluk etmeyi, davamıza da ihlas üzere hizmet etmeyi nasip etsin. Minnet etmek ve kibirlenmek gibi, amellerimizi boşa çıkararak kötü hasletlerden bizleri korusun. Allahumme âmin.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

2. 10/Yûnus, 72

3. 35/Fâtır, 15

ÇOCUĞUNUZUN DEĞİL, SİZİN KİTABINIZIM

Mahi
mahi@tevhiddergisi.org

Doğru olan ise kişinin kendisiyle yüzleşmesi; eksiklerini görmeye çalışması; varsa faziletleri, bunu Allah'ın (cc) büyük bir nimeti olarak görüp çokça şükretmesi, ancak faziletlerinden ziyade eksikleriyle meşgul olmasıdır. Belki o zaman sudaki aksimize bakıp "İşte bu benim!" diyebiliriz.

Çocuk kitapları, rengârenk bir dünyaya kapı aralıyor. Öyle bir dünya ki orada bilgi var; merak var; duygu var; eğlence var; empati var; din, ahlak, eğitim, kültür, tarih var. Bu renkler arasında seçim yapmak çok güç. Hepsini almak ve bir çırpıda okumak/okutmak istiyorsunuz. Tabii bu arada sizi de etkiliyor kitaplar. Kiminin çizimi, kiminin içeriği... Hatta bazıları çocuk kitabı olmasına rağmen sanki sizin için yazılmış gibi. Daha önce hiç düşünmediğiniz bir konu hakkında kocaman bir soru işaretini getirip bırakıyor zihninize. Ya da hiç görmediğinizi gösteriyor birkaç çizimle. Duymadığınızı okuyuveriyorsunuz satırlarında ve o çocuk kitabı "SİZİ DEĞİŞTİRİYOR".

Yaşımız kaç olursa olsun öğreneceğimiz çok şey var hayatta. İşte bazen "o şeyi" "bir çocuk kitabı" öğretiyor bize.

Hepi Topu Bir Tekir isimli kitap işte tam da bu türden. Büyükler için yazılmış, öğreten ve değiştiren bir kitap.

Bu kitabın kahramanı bir kedi. Adı Tekir. Pisi bıyıkları, kulakları ve patileriyle hepi topu bir tekir.

Kitapta Tekir, önce bir çocuğun, ardından köpek, tilki, balık, fare, arı, kuş, pire, kokarca, yılan, solucan ve yarasanın gözüyle resmedilmiş .

Son olarak Tekir, göl kıyısına geldiğinde kendi yansımasını görmüş. Ve kitap burada bitirilmiş.

Bu kadar basit bir içerik bize bir hayat dersi veriyor aslında: Hepimiz aynı şeye bakıyor olsak da gördüğümüz şeyler farklıdır. Evet evet, yanlış okumadınız. Aynı nesneye bakar, aynı insanla muhatap olur veya aynı olaya şahitlik ederiz. Fakat farklı şeyler görür, farklı özelliklere odaklanır, farklı düşüncelere kapılıp farklı yorumlar yaparız.

Açalım biraz daha:

Çocuklarına hep başkalarının kıyafetlerini giydiren bir kişiyle tanışırız. Birimiz bunu "eli sıkılık" olarak ifade ederken bir diğerimiz "kanaat" olarak tanımlayabilmektedir. Veya bir çift arasındaki tartışmaya şahit oluruz. "Kim haklı?" sorusu üzerine konuşurken bir de bakarız ki onları bırakmış, biz tartışıyoruz. Yani kimimiz hanımı haklı görürken kimimiz beyi haklı buluyoruz.

Peki, neden? Cevap, "bakış açısı" kavramında saklı.

Şahit olduğumuz olay aynı olabilir. Fakat şahit olanların "bakış açıları" farklı olduğu için ortak bir sonuca ulaşmak her zaman mümkün değildir.

Öyleyse nedir bakış açısı?

Bakış açısı; sahip olduğumuz hayat tecrübesi, kültür, yaş, cinsiyet, ruh hâli ve bulunduğumuz yere göre algılama, idrak etme ve yargılama tavrıdır. Bir de tersten okuyalım cümleyi: Bizler bir şeyi algılarken, idrak eder ve yargılarken; hayat tecrübemiz, kültürümüz, yaşımız ve ruh hâlimiz, sonucu etkilemektedir. Gördüğümüz -tümüyle- nereden ve nasıl baktığımız; yani bakış açımızla alakalıdır. Hâl böyle olunca gördüğümüz şeyi, aslında olduğu gibi değil, olduğumuz gibi görürüz.

Tıpkı kitapta resmedildiği gibi… Kedimiz her canlının gözünden farklı görünmektedir. Bu, insanoğlu için de geçerlidir. Herkes sizi kendi bakış açısı çerçevesinde görür, tanır, tanımlar. Sadece gördüklerimiz değil, duyup aktardıklarımız da bakış açımızdan azade değildir. Duyarız; duyduğumuzu kendi ön kabullerimiz, tecrübelerimiz, anlayış seviyemiz, ruh hâlimiz ışığında anlarız. Anladığımız şey, her zaman muhatabımızın anlatmak istediği şey değildir. Zira biz onun anlattıklarını kendi süzgecimizle çoktan süzmüşüzdür.

Kitaba ve hayat dersine geri dönecek olursak:

"Biz, gördüğümüz şeyi olduğu gibi değil, olduğumuz gibi görüyoruz." demiştik. O hâlde birinden hoşlanmadığımızı varsayalım.

Onu itici veya soğuk veya kibirli veya kıskanç veya havalı veya ihlassız veya hasetçi veya kaba… buluyor olalım.

1. Bu çıkarımlar bizim bakış açımızın bir sonucudur. Bir başkası emin olun aynı kişi hakkında tam aksi bir inanca sahiptir. Bizim gibi görmüyor, bizim gibi düşünmüyordur.

2. Bizim bakış açımız mutlak doğru değildir. Zira kişiden kişiye değişen bir bilgi mutlak olamaz. Görecelidir.

3. Muhatabımızı yukarıda saydığımız vasıflardan biriyle etiketlemiş olmamız, bu vasıflara ondan ziyade bizim namzet olduğumuzu gösterir. Çünkü o etiket, bizim ürünümüzdür. Bakış açımızın ürünü…

Kitap kedinin kendi yansımasını gölde görmesiyle bitiyor, demiştik.

Burada da takdire şayan bir çizim ve akabinde ders var: Göldeki yansıma kedinin tam görünümünü yansıtmıyor. Nasıl ki başkalarının gözünde biz ve bize dair bilgi, yorum ya da kanaat; gerçeği yansıtmıyorsa -belki gerçeğin bir cüzünü yansıtabilir- kendi gözümüzden kendimize bakışımız da maalesef her zaman gerçeği yansıtmıyor. Çünkü insanoğlu kendisine eksikliği hiç yakıştıramıyor. Kendisini dev aynasında görebiliyor. Ya da kimileri kendisini yetersiz, değersiz, çirkin, beceriksiz görebiliyor.

Her ikisi de hatalı tutumlardır. Doğru olan ise kişinin kendisiyle yüzleşmesi; eksiklerini görmeye çalışması; varsa faziletleri, bunu Allah'ın (cc) büyük bir nimeti olarak görüp çokça şükretmesi, ancak faziletlerinden ziyade eksikleriyle meşgul olmasıdır. Belki o zaman sudaki aksimize bakıp "İşte bu benim!" diyebiliriz.

Tüm bunlar Hepi Topu Bir Tekir kitabından benim çıkardığım derslerdir. Yani benim bakış açım. Bakalım siz okuduğunuzda neler takılacak gözünüze?

HÜCRE BÖLÜNMESİ: MİTOZ

Dr. Gözde TERCÜMAN
gozdetercuman@tevhiddergisi.org

...Küçücük bir hücre dahi bir işe kalkıştığı zaman mutlaka onu parçalara ayırır; adım adım ilerler. Diğer adımı atmadan önce bir önceki adımın doğruluğundan emin olur ve mutlaka o adımın kontrollerini yapar. Kontrol mekanizması olmayan hiçbir iş başarıya ulaşamaz. Bir önceki adımın hatalarıyla ilerleyen; bir sonraki adımın doğruluğundan emin olamaz.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Bu sayımızda bir hücrenin nasıl bölündüğünü[1] ve kendisinin aynısı olan iki yavru hücreyi nasıl oluşturduğunu inceleyeceğiz inşallah. Konuya başlamadan önce bir hücrenin neden bölündüğüne değinelim. Hücreler kendisini sürekli hacim olarak büyütür. Bu büyüme, önceki yazılarda bahsettiğim hücre içindeki sitoplazma ve organellerin sayılarının artması sonucu oluşur. Bir hücre, sonsuza kadar büyüyüp dev bir hücre olamayacağından hacim/yüzey oranını korumak için bölünür. Diğer bir sebep ise normal bir hücre ne kadar büyürse büyüsün çekirdeği, yani hücrenin yönetim merkezi (beyni) asla büyümez, artmaz, iki tane olmaz; çünkü fıtrat Allah (cc) tarafından belirlenmiştir ve bir yerde iki baş olamaz, olursa kaos meydana gelir. Büyüyen bir hücrenin yönetimi zorlaşır, işler karışmaya başlar ve böylece hücre de yönetilen kısmı ve yöneten kısmı ikiye böler.

Bu bölünme, bir kağıdı ikiye ayırıp iki tane küçük kağıt elde etmeye benzese de pek çok hazırlık evresi olan, kontrol durakları bulunan, bizzat çekirdek tarafından yönetilen ve asla ve asla rastgele olmayan bir sürü mekanizmanın art arda gelmesi sonucu oluşur.

Bu aşamalar sırasıyla G0 (sıfır), G1, S, G2, M olarak isimlendirilir.

1. İzlemek isteyenler için hücrenin bölünmesini gösteren 3 boyutlu animasyon linki: https://www.youtube.com/watch?v=DwAFZb8juMQ

G1, S ve G2 fazı, interfaz denilen evrede gerçekleşir. M fazı ise kendi içinde profaz, metafaz, anafaz, telofaz, sitokinez olmak üzere beş parçaya ayrılır:

1. G0 fazı

Her ne kadar hücre bölünme evresi içinde saymış olsam da bu evre; bölünmeyen her hücrenin beklediği, hücrenin büyüyüp küçüldüğü, sitoplazmasının (hücre ortamının) artıp azaldığı, organellerin çoğaldığı veya yaşlanan organellerin öldüğü evredir. Kısacası hücre normal yaşamı boyunca bu evrededir.

Yukarıda bahsettiğim veya tıp ilminin henüz bulamadığı başka sebepler hücreyi bölünmesi için tetikler ve hücre kendi içerisinde "Bölün!" sinyalleri aldığı anda bölünme hazırlıklarına başlayarak interfaz evresine geçer.

2. G1 fazı

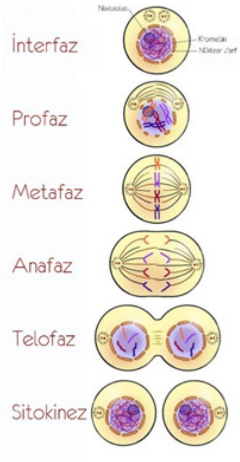
Bu fazda hücre; bilinçli ve aktif bir şekilde, oluşmak üzere olan iki yavru hücreye olabildiğince eşit dağıtmak için hücredeki -çekirdek/genetik bilgi hariç- bütün organellerin sayısını arttırarak işe başlar.

G1 fazının sonunda bir kontrol mekanizması vardır. Kendisinden sonra gelecek olan DNA (genetik bilgi) kopyalanması olmadan önce hücre içindeki diğer her şey doğru mu, işler yolunda gidiyor mu, her şey yerli yerinde mi diye kontrol eder. Eğer bir aksaklık ya da sıkıntı tespit ederse hücre önce bölünme aşamalarını durdurur. Hatalı olan bir hücrenin bölünmesi iki adet hatalı hücre oluşması demektir. Bu da sorunun artarak devam etmesi anlamına gelir. Normal bir hücre böyle bir hata tespit ettiği anda asla hücrenin bölünmesine izin vermez.[2] Bölünme durdurulur, hata tespit edilir. Eğer sorun düzeltilebiliyorsa düzeltilir. Ancak sorun düzeltilemeyecek kadar ciddi ise hücre kendisini programlı bir şekilde öldürür.

Görüldüğü gibi küçücük bir hücre dahi bir işe kalkıştığı zaman mutlaka onu parçalara ayırır; adım adım ilerler. Diğer adımı atmadan önce bir önceki adımın doğruluğundan emin olur ve mutlaka o adımın kontrollerini yapar. Kontrol mekanizması olmayan hiçbir iş başarıya ulaşamaz. Bir önceki adımın hatalarıyla ilerleyen; bir sonraki adımın doğruluğundan emin olamaz.

3. S fazı

G1 fazını tamamlayan ve kontrol aşamasını geçen hücre genetik bilgiyi, yani DNA'yı kopyalamaya hazırdır.

DNA; iki adet ipliğin birbiri üzerine bükülmesi ile oluşmuş, canlı için gerekli olan her türlü bilginin kodlandığı ve kuşaklara aktarımının sağlandığı genetik bilgi sarmalıdır.

DNA'yı daha kolay anlamak için şöyle düşünebiliriz: İki adet ipi üst üste koyarak iki ucundan tutup elimizle çevirdiğimizde oluşan sarmala benzer. Bu sarmal birbiriyle ortak görev yapan, ama farklı genetik bilgileri kodlayan iki tarafın fermuar dişleri gibi bir araya gelmesiyle oluşur. İnsan hücresinde bir ip anneden gelir, diğer ip babadan gelir. Bir DNA sarmalında anneden ve babadan gelen genetik bilgiler karşılıklı ve her zaman birlikte bulunur. İnsanın sahip olduğu bütün hücreler aynı DNA'yı içerir. Her hücrede aynı DNA vardır, ama her hücrenin kullandığı DNA bölümü başkadır. Bir böbrek hücresindeki DNA'da da göz rengi bilgisi vardır, ama böbrek hücresi bu bilgiyi kullanmaz, paket hâlinde tutar. Her hücre kendi işlemleri için gerekli olan bölümün paketini

2. Kanser hücreleri hatalı olan genetik materyalli hücreleri çoğaltır. Yani bir hücrede kontrol mekanizmaları bozulduğunda kanser gelişmeye başlar. Başka bir yazıda kanser matematiğinden bahsedeceğiz inşallah.

açıp kullanır. Her hücre, kullansa da kullanmasa da bütün genetik bilgiyi tam doğruluk ve büyük bir titizlikle mitoz bölünme sonrası oluşturacağı yavru hücrelere aktarmak zorundadır.

DNA, birbiri üzerine katlanmış iki ip sarmalıdır, demiştik. Bu iki ip sarmalının ikisinin birden yavru hücreye aktarılması gerekir. Bunun için de birbirlerinden fermuarın açılması gibi yavaş yavaş ayrılırlar. Ayrılan her parça hemen kopyalanır. Bu kopyalanma, karşılığını elde etme şeklinde olur. Fermuar biraz açılır, açılan kısım kopyalanır, biraz daha açılır ve açılan yeni kısım kopyalanır; fermuar açıldıkça kopyalanma devam eder. Böylece adım adım, parça parça DNA kopyalanması tamamlanır. Asla kontrolsüz bir şekilde binlerce kilometrelik bir fermuarı baştan sona açıp da sonrasında o kargaşanın içinde kopyalanmaz. Bu kopyalama işleminde bir sürü molekül görev alır.[3]

DNA kopyalanması sırasında birkaç adımda bir sürekli genetik bilginin kopyalanma işleminin doğruluğu, birbirlerinin karşısına eş değerinin gelip gelmediği kontrol edilir. Eğer doğru bir kopyalanma olmamış veya bir hata oluşmuşsa hasarlı DNA'yı düzeltme mekanizması çeşitlerinden uygun olanıyla sorun giderilmeye çalışılır. Eğer giderilemezse hatalı genetik bilgi diğer hücreye aktarılmaz ve hücre kendisini programlı bir şekilde öldürür.

4. G2 fazı

DNA'nın kopyalanmasının tamamlanmasından sonra tüm genetik bilginin kontrol edildiği fazdır, protein sentezi ve RNA sentezi devam eder.[4] Kopyalanmış tüm DNA'yı ve yavru DNA'ları kontrol eder. Eğer hata varsa düzeltme mekanizmaları tekrar devreye girer. Düzelme gerçekleşemezse hücre kendisini yine programlı bir şekilde öldürür.

G1 fazının sonunda yapılan kontrol, hücrenin ortamı ve kendi içerisindeki çevreyi kapsıyordu. Yalnızca bu kontrolün sonucunda hücrenin beyni, yani genetik bilgisi kendisini çoğaltır. S fazından sonraki G2 fazında ise hücrenin çekirdeğindeki genetik bilgi kontrol edilir. Ancak ortam doğru olsa bile çekirdek, yani hücreyi yöneten birim doğru olmazsa o hücre yine yanlış kabul edilir ve kendisini öldürür. Sonuç olarak bir hücrenin doğru kabul edilebilmesi için hem ortamının hem de genetik bilgisinin doğru olması gereklidir. Bütün bu kontrolleri geçen hücre M fazına geçiş yapabilir.

5. M fazı

M fazı kendi içinde mitoz fazı ve sitokinez olmak üzere aşamalara ayrılır. Mitoz fazı hücrenin çekirdeğinin bölündüğü, sitokinez fazı ise hücrenin sitoplazmasının, yani ortamının bölündüğü evredir. Kendi içinde aşamaları vardır:

a. Profaz

Sentrozomlar hücrenin iki kutbuna doğru hareket eder, her bir DNA parçasını ayrı ayrı hücrelere çekecek olan mikrotübülleri[5] oluşturur.

b. Metafaz

Genetik bilgi, tam ortadan ve eşit bir şekilde ikiye ayrılmak üzere birbirlerinin kopyasıyla birlikte hücrenin ekvatoryal düzlemine dizilirler.

c. Anafaz

Kopyalanmış DNA tam ortadan, kopyasından ayrılır ve sentrozom iplikçikleri sayesinde uçlara doğru çekilmeye başlar. Aynı zamanda hücre de ortadaki sitoplazma kısmından ikiye bölünmek üzere boğumlanmaya başlar.

d. Telofaz

Paylaşımlarını tamamlamış hücrelerde kendi içlerindeki genetik bilgiyi sitoplazmadan ayıran çekirdek zarı oluşmaya başlar.

e. Sitokinez

Sitoplazma da ikiye bölünür ve hücrenin birbirine bakan kısımlarındaki hücre zarları oluşur. Mitoz bölünme sitokinezle, yani sitoplazmanın bölünmesiyle tamamlanır ve Allah'ın (cc) yarattığı muhteşem ve kusursuz sistem sonucu iki yavru hücre elde edilmiş olur.

Selam ve dua ile...

3. İzlemek isteyenler için DNA kopyalanmasının animasyon linki: https://www.youtube.com/watch?v=TNKWgcFPHqw

4. RNA, DNA'daki genetik bilgiyi hücre içerisine taşıyan ve protein sentezini düzenleyen küçük genetik bilgi parçalarıdır.

5. Mikrotübül, DNA'yı belli noktalarından tutan iplikçiklerdir.

Ji şertê sihheta kelîmeya tewhîdê yek jî ev e; Gotina bi sidq û bi dilsozî.

ÎXLAS Û RASTÎ ESASÊN ABDÎTÎYÊ NE

Osman SADIKOĞLU

Şertê (4.) Çaremîn: Gotina Li Ser Îxlas û Rastîyê

وَمَٓا اُمِرُٓوا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَٓاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

"Lê, ew bi vêya tenê hatibûn emir kirin: "Bi henîfî (bi muwahhîdî/bi yek-girvanî) dîn ji bo Allah xalis bikin û ji wî tenê re îbadet bikin û nimêjê îqame (rast) bikin û zekâtê bidîn. Dîn ê rast ev e."[1]

Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesellem- wiha ferman kirîye:

"Ew kesê ku kelîmeya tewhîdê ji dil û can û bi îxlas gotibe, wê roja qiyametê bi şefeata min pir zêde dilşâd bibe."[2]

Ji şertê sihheta kelîmeya tewhîdê yek jî gotina bi sidq û bi dilsozî ye.

Îxlas

Ev kelîme ji koka "Xe-Le-Se" muştaq e, yanê, ji wê kokê zêde bûye.[3]

1. Beyyîne: 05
2. Buxarî
3. Mu'cem Meqayisu'l Luxa, madeya "x-l-s"

Tê ser maneya pâk bûn û safî bûnê. Ev kelîme herî zêde ji bo paqijkirin û safîkirina ew tiştên bi eyb û bi qisûr tê emilandin.[4]

Kesê ku vê kelîmêye anî ser ziman bitenê wê ji bo rizaya Allah -azze we celle- ji amelên dinyewî û ji şanîdanîyê dûr û bi wesfê rastîyê vê kelîmeyê bibêje.

Di encamê de ji van rîwayetan fêm dibe ku, ew kelîmeya tewhîdê yê ku bê şanîdanî û ji emelên dinyewî dûr û bitenê ji bo riza îlahî tê gotin e. Ha ev e yê ku însana xelas bike. Îxlas û sidq amelên qelbê ne. Fêmkirina hebûn û tunebûna wan ne hêsan e. Lê belê ji helwest û tevgerînên kesê ku kelîmeya tewhîdê anî ser ziman sedeqata xwe yê di vê mijarê de divê nîşan bide.

...فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدّ۪ينَۜ اَلَا لِلّٰهِ الدّ۪ينُ الْخَالِصُۜ...

"... Herweha tu bi bawerîyeke ji dil îbadetê ji wî re bike. Baş bizanibin ku dînê xalis bi tenê yê Allah e..."[5]

Çawa ku ev dîn aîdê Allah e -azze we celle- û "Xalis" e, yanê bê eyb û bê qisur e; weke vê mensûbên vê dînê jî divê ku bi dilsozî û bi îxlas û bi qelbeke safî ebdîtîya xwe teqdîmê Allah -azze we celle- bikin. Dema ku tewekkul bikin bila tewekkula wan ji Allah re be. Dema ku daxwazîyeke wan hebe û dest vekin bila destê xwe ji Allah re vekin û qelbê xwe beralîyê wî bikin û jê re dua bikin. Di qada jîyanê de ji bo însan hûkmên dîyarker divê hûkmên Allah bin. Pêwiste ku tenê bitenê ji şer'a şerîf re sitûyê xwe bitewîne û bi qanûnên şer'ê bê muhakeme kirin. Hezkirin û buxzkirin û tirs û hêvîyên xwe bitenê û xalisane ji bo Allah pêk bîne. Yanê ziman û qelb û azayên din, divê ku abdîtîya xwe bi îxlas û bi dilsozî tenê bitenê ji bo Allah bikin.

Îxlasa Ji Şirkê Paqij Dike

"Lâîlâheîllallah" nefîy kirina îlahtîya ji xeynî Allah e. Di heman demê de jî îsbata îlahtîya tenê bitenê ji Allah re ye. Ji Allah pê ve tu heyînîyekî ku îbadetê heq dike tune. Ji ber van maneyan ji bo kelîmeya tewhîdê "Kelîmetu'l Îxlâs" tê gotin. Maneya wê jî ev e: Ew kelîmeya ku, dîn bitenê ji bo Allah xalis û tehsîs dike.

Maneya şirkê jî ev e ku, ji sifetên Allah hin sifetan ji mexluqekî re bê dayîn ha ew dibe şirk. An jî ew îbadetê enceq ji bo Allah tê kirin ku ji hin mexluqên din re bên kirin, ew jî dibe şirk.

Şirk, zid û berevaja kelîmeya tewhîdê ye. Li cihekî şirk hebe, li wê derê behsa kelîmeya tewhîdê nayê kirin. Tewhîd hebe, şirk li tu cihî nahewe. Ji ber vê yekê Allah -azze we celle- ji wan kesên ku dixwazin bikevin îslâmê di serê ewil de teberrîya wan a ji şirkê daxwaz dike.

فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدّ۪ينِۜ

"Eger ew tobe bikin û nimêj bikin û zekâta xwe bidin êdî ew di dîn de birayê we ne..."[6]

Eger mirovek di heman demê de hem ji Allah re şirîkan çêke û hem jî bêje Lâîlâheîllallah, di vê rewşê de amelên wî kesî qewlên wî diderewîne. Ew gotina Lâîlâheîllallah a ku ji Allah re şirîk tê ajotin gotinbêjê xwe naxe dînê îslâmê û ew kes nabe ji muslîman.

قُلْ اِنّ۪ٓي اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدّ۪ينَۙ وَاُمِرْتُ لِاَنْ اَكُونَ اَوَّلَ الْمُسْلِم۪ينَ

"Bîbêje: 'Li min hate ferman kirin ku ez îbadetê ji bo Allah tenê bikim û bi dilekî yeqîn dîn ji wî re xalis bikim. Û li min hate fermankirin ku ez bibim ji muslîmên pêşî."[7]

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِص۪ينَ لَهُ الدّ۪ينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

"Bi xweşa kafiran neçe jî, dîn ji Allah tenê re xalis bikin û jê re dûa bikin."[8]

4. Bnr. Muftedatu'l Qur'an, madeya "x-l-s"
5. Zumer: 02,03
6. Tewbe: 11
7. Zumer: 11, 12
8. Mumîn: 14

هُوَ الْحَيُّ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَۜ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

"Ew Heyy (Zindî) ye. Ji wî pê ve tu îlah tunin. Dîn ji wî tenê re xalis bikin û jê re dûa bikin. Hemd ji Rabbê aleman re ye."[9]

Ew kesê ku xwe ji şirkê paqij bike û dîn û abdîtîya xwe jî ji Allah tenê re xalis bike û bêje Lâîlâheîllallah, ha ew kes muslîmekî muwehhîd e. Çawa ku têketina dîn bi îxlas e, pêwiste ku ew îxlas herudaîm bê mihafezakirin û dîn jî ji her cureyên şirkê bê parastin. Lewre her çeşîdên şirkê ku piştre derdikevin dibe sebebê betalbûna kelîmeya tewhîdê û hemû amelên salih.

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُٓونّ۪ٓي اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجَاهِلُونَ وَلَقَدْ اُو۫حِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذ۪ينَ مِنْ قَبْلِكَۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِر۪ينَ

"Bibêje: 'Gelî cahilan! Ma qey hûn emir didin min ku ez ji Allah pê ve ji yekî re din re îbadetê bikim? Bi sond, ji te û ji yên berî te re hatîye wehîy kirin ku: "Eger hûn şirîkatîyê bikin, wê hemû keda we pûç û betal bibe û tu yê bibî ji zîyandaran. Naxêr, êdî ji Allah tenê re îbadetê bike û bibe ji şikurdaran."[10]

اَلَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُٓوا ا۪يمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

"Ew ên îman anîne û bawerîya xwe û zilm tevlihev nekirine hene; ên ji tirsê emîn in û rêya rast dîtine ha ew in."[11]

"Ji ûmmeta min her kî ji Allah re şerîkan çêneke û li ser vê halê bimire wê bikeve cennetê"[12]

Ew Îxlasa Ji Rîyayê û Ji Nîyetên Xerab Paqij Dike

9. Mumîn: 65

10. Zumer: 64-66

11. En'am: 82

12. Buxarî, 1237; Muslîm, 94

Çawa ku em dînê xwe û abdîtîya xwe ji bo Allah xalis dikin, weke vê ger em evana ji bo rizaya Allah jî bikin. Ger weke îbadetên me, nîyetên me jî xasseten ji bo Allah bin. Weke din tu meqsedên hewaî û dinyewî tune bin.

Dema mirovek têkeve îslâmê bitenê ji bo telîmîyeta Allah û ji bo abdîtîya wî û ji bo bi destxistina rizaya wî dibêje Lâîlâheîllallah. Divê qelbê xwe, ji pesindanê û ji şanîdarîyê û ji tabîbûna pirhejmarîyê û ji nîyeta menfîetê safî bike. Ger di gotina Lâîlâheîllallah de ji rastan û ji dilsozan be.

Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- wiha ferman dike:

"Her kî bitenê bi daxwazîya rizaya Allah kelîmeya tewhîdê bibêje; wê Allah, agirê dojehê/cehennemê ji bo wî heram bike."[13]

"Her kî bi sidqeke ji dil şadehî bide û bibêje 'Ji Allah pê ve tu îlah tune û Muhammed jî rasûlê wî ye' wê Allah agirê dojehê/cehennemê jê re heram bike."[14]

Mirovek bibêje Lâîlâheîllallah, lê ev gotina wî xasseten ne ji bo Allah be û bi vê gotinê hin meqsedên din bide pêş; ev gotina hanê wî kesî ji şirkê û ji dojehê xelas nake. Bilêvkirina Lâîlâheîllallah a bi sidq û îxlas xwedîyê xwe beralîyê rastîyê û dilsozîyê dike. Gotina wî amelên wî tesdîq dike, herweha amelên wî jî qewlên wî tesdîq dike. Wê di hemû qadên heyata wî îstîqrar hebe. Di dawa xwe de û di têkoşîna xwe de û kar ên xwe de û di mala xwe de û di têkilîyên xwe yê cîrantîyê de wê eseren Lâîlâheîllallahê xuya bibe.

Allah -azze we celle- wesfê ewan kesên di tewhîdê de sadiq in wiha dide:

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيّ۪نَۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّه۪ ذَوِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاك۪ينَ وَابْنَ السَّب۪يلِ وَالسَّٓائِل۪ينَ وَفِي الرِّقَابِۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَۚ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عَاهَدُواۚ

13. Buxarî, 128; Muslîm, 32

14. Buxarî, 425; Muslîm, 263

وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ ۗ
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

"Qencî ne ew e ku hûn berê xwe bidin rojhilat û rojava. Esil qencî ev e ku; mirov bi Allah û bi roja axîretê û bi melaîketan û bi kîtêban û bi pêxemberan îman bîne; ji malê xwe yê jê hez dike, ji bo eqrebayên xwe û sêwîyan û xîzanan û rêwîyên di rê de mane û koleyan xêrê bike û nimêj bike û zekât bide; dema peymanekî çêkiribe, ehd peymana xwe bi cih bîne; di tengî û nexweşî û şer de sebir bike. Ha ev kes in yên rast. Û mutteqî jî tenê ev in."[15]

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ۖ
فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ ۖ وَمَا
بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ
الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
غَفُورًا رَحِيمًا

"Ji mûmînan hinek mêr hene ku bi ehd û soza xwe ya dabûn Allah re sadiq man. Ji wan hinekan serê xwe di vê rê de dan û hinek jî (li hêvîya dora xwe) sekinîne. Wan tu carî soz û ehdên xwe neguherandin. Lewra wê Allah, rastgoyan ji ber rastîya wan ve xelat bike. Eger bixwaze wê ezab li munafiqan bike, yan tobeyên wan qebûl bike. Bêguman Allah Xefûr û Rehîm e."[16]

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ
يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

"Mûmîn ew kes in ku; îman bi Allah û bi Pexêmberê wî anîne û neketine şûbheyan û bi mal û canê xwe di rêya xwedê de şer kirine. Ew ên rast ha ev in."[17]

15. Baqara: 177
16. Ahzab: 23-24
17. Hucûrat: 15

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

"Ew xenîmetên ku Allah dane we; ji bo wan muhacirên xizan in, ku evana ji mal û warên xwe hatine derxistin û ji Allah lûtf û riza xwestine û alîkarîya dînê Allah û Pêxemberê wî kirine. Ew ên rast û dûrist in, ev in."[18]

Ew kesên ku roja qîyametê ji Lâîlâheîllallahê feyde bibînin ha ev in:

قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ

"Allah got: 'Îro ew roj e ku rastîya sadiqan bi kêrî wan tê. Ji wan re cennetên di binî de çem diherikin hene û wê di wir de ebedî bimînin. Allah ji wan razî bûye û ew jî ji Allah razî bûne. Xelasîya herî mezin ev e." [19]

Hin kes hene ku bê îxlas û ne bi dilsozî kelîmeya tewhîdê tînin ser ziman. Herweha hin amelên ku dibe sebebê betalbûna tewhîdê jî dikin. Di heman demê de li der dorê xwe muameleya mûmîn dibînin. Lê Allah -azze we celle- ji ber ku nîyeta wan a di qelb de dizane ewana mustehaqê ezaba ebedî dike. Weke wan munafiqen dewra Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- de ji bo ku wek Muslîm muamele bibînin Lâîlâheîllallah dianîn ser ziman lê ji dil ne bawer bûn.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَإِذَا
قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَىٰ يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا
يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَا إِلَىٰ

18. Haşr: 08
19. Maîde: 119

هٰٓؤُلَٓاءِ وَلَٓا اِلٰى هٰٓؤُلَٓاءِۜ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَب۪يلًا

يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِر۪ينَ اَوْلِيَٓاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِن۪ينَۜ اَتُر۪يدُونَ اَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُب۪ينًا

اِنَّ الْمُنَافِق۪ينَ فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَص۪يرًاۙ اِلَّا الَّذ۪ينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللّٰهِ وَاَخْلَصُوا د۪ينَهُمْ لِلّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ مَعَ الْمُؤْمِن۪ينَۜ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِن۪ينَ اَجْرًا عَظ۪يمًا

"Li gorî aqlê xwe munafiq, dixwazin Allah bixapînin. Lê ew, wan dixirîne. Dema radibin nimêjê bi sistî û bi dinexwazî radibin, ji mirovan re rîyayê dikinû Allah pir hindik zikir dikin. Ew di navbera îman û kufrê de diçin û tên. Ne meylî vana dikin û ne jî meylî wana dikin. Allah kî ji rêya rast zivirandibe, êdî tu ji bo wî rêya rast nabînî. Gelî ew ên îman anîne! Dev ji mumînan bernedin û kafiran ji xwe re nekin dost. Ma qey hûn dixwazin delîleke eşkere bidin Allah. Bêguman munafiq, di agir de di tebeqê herî jêr de ne. Tu ji bo wan qet alîkarekî nabînî. Lê ew ên tobe kirine û rewşa xwe sererast kirine û dînê xwe (îbadetên xwe) bitenê ji bo Allah dikîn (cuda ne); a evana (di rastîyê de) bi mumînan re ne. Allah, dê mukafateke mezin bide mumînan."[20]

Ji bo ku ji nîmetên Dewleta Îslâmê a Medînê li gorî dilê xwe îstîfade bikin ew munafiq û bedewîyan bi zimanê xwe digotin Lâîlâheîllallah. Hetanî nîmet hebûn li ser îslâmê sebatkar xûya dibûn. Lê dema musîbetan de, di heman demê de ji dînê îslâmê îrtîdat kirin.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍۚ فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌۨ اطْمَاَنَّ بِه۪ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌۨ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِه۪ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَۜ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُب۪ينُ

"Qismekî însanan jî hene; li ser alîkî Allah re îbadetê dikin. Eger xêrek bigihîje wî, dilê wî mutmeîn dibe. Lê eger xerabîyek bigihîje wî, ew dev û rû (ji dînê xwe) vedigerîne. Wî dinya jî, axîret jî winda kirîye. Ziyana aşîkar ev e."[21]

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَٓا اُو۫ذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِۜ وَلَئِنْ جَٓاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْۜ اَوَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا ف۪ي صُدُورِ الْعَالَم۪ينَ

وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِق۪ينَ

"Ji însanan hinek kes hene ku dibêjin: 'Me bi Allah îman anîye.' Lê dema di rêya Allah de ezîyetekê bibînin, (îşkence û) fitneya însanan weke ezabê Allah dihesibînin. Lê dema ji Rabbê te serkeftîn û alîkarîyek were; dibêjin: 'Bi sond em bi we re bûn.' Ma qey Allah bi wan tiştên di singa hemî kesan de hene, nizane? Bi rastî Allah, bi yên îman anîne dizane û bi munafiqan jî dizane."[22]

Weke wan kesên ku dibêjin Lâîlâheîllallah, lê ne ji bo îman û teslîmîyetê, berevaj, ji bo peyrêwîtî û tabîbûna pirhejmarîyê vê kelîmeyê dibêjin.

Rasûlullah -aleyhîssalâtuwesselâm- wiha ferman dike:

"Dema kesê mirî têxne gorê...Du melek têne ser wî û wiha jê dipirsin: 'Tu der heqê wî zilamî (Muhammed) de çî dibêjî?' Kesê Mumîn wiha cewab dide: 'Ez şadehî didim ku ew abdê Allah e û Rasûlullah e...' Kesên munafiq û kafir jî wiha dibêjin: 'Ez nizanim... Ez nizanim... Hema ew însanên din çi digotin min jî ew tişt digot..."[23]

20. Nîsa: 142-146

21. Hacc: 11

22. Ankebût: 10-11

23. Buxarî,1374

Emê Rastî û Îxlasê Çawa Fêm Bikin?

Di qada heyatê de her îmtîhanekî ku em bi wan rû bi rû dimînin, ji bo pîvandina îxlas û sedeqeta me firsetek e. Lewre Allah -azze we celle- di her halûkarî de rastgo û virker û paqij û necis û kesên talibe dinyayê û meftunê axîretê ji hevdu bi îmtîhanan vediqetîne.

أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا اٰمَنَّا وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

"Qey însan zen dikin ku bibêjin: 'Me îman anîye, wê hema bêne berdan û neyêne ceribandinê.' Bi sond me yên berî wan jî ceribandin. Allah, bi kesên rast dizane û bi derwkweran jî dizane."[24]

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلٰى مَٓا اَنْتُمْ عَلَيْهِ
حَتّٰى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِۜ

"Allah, heta rindîyê û xerabîyê, ji hev neveqetîne; mumînan li ser wî halê ku hûn li ser in nahêle..."[25]

Xwezî li wî kesî ku îmtîhanên tên serê wî di heman demê de îmana wî zêdetir dike û sidq û îxlasa wî qewîtir dike. Dîsa xwezîya me li wî kesî ku bi îmtîhanan kêmahîyên xwe dibîne û tobe dike û vedigere bi Rabbê xwe ve û dînê xwe ji bo Allah xalis dike û ji xeletiyên xwe dizivire.

اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللّٰهِ
وَاَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَۜ
وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ اَجْرًا عَظِيمًا

"Lê ew ên tobe kirine û rewşa xwe sererast kirine û dînê xwe (îbadetên xwe) bitenê ji bo Allah dikîn (cuda ne); a evana (di rastîyê de) bi mumînan re ne. Allah, dê mukafateke mezin bide mumînan."[26]

Xwelî li ser wan kesan be, tevlî ku îmtihan dibin lê kêmahîyên xwe nabînin û ji bo telafîya wan kêmahîyên xwe pêgavekî navêjin.

اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ
ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ

"Ma ew nabînin ku her sal carekê an du caran têne ceribandin. Dîsa jî tobe nakin û îbretê nagirin."[27]

Her îmtîhanên dînî û dunyewî em ji bo xwe wek pîvanek bipejirînin û nefsa xwe bikişînin hîsabê. Em îmtîhanê xwe weke ayîneyekî bihesibînin û bîr û bawerîya xwe yê tewhîdê di wê ayînê de seyîr bikin. Divê em ji bîr nekin ku her îmtîhanek weke ayetekî Rabbê me ye. Û ew -azze we celle- abdên xwe bi ayetan/bi îmtîhanan terbîye dike.

Dê Berdewam Bibe Înşâallah

24. Ankebût: 02,03
25. Al-i Îmrân: 179
26. Nîsa: 146
27. Tewbe: 126

"Bir muvahhid bilir ki; bataklık içinde gül yetişmeyeceği gibi, cahilî sistem içinde İslami siyaset de yapılamaz. Ve demokrasinin kısa tarihi İslam siyaseti iddiasıyla ortaya çıkmış, zamanla cahilî sistemin yılmaz savunucusu haline gelen kurbanlarla doludur. Zaten cahilî demokrat sistemlerin kendilerinden olmayan kesime siyaset yapma hakkı tanıması, onları dönüştüreceğine dair kesin inancı nedeniyledir."

BAĞLILIK BİATİ: DEMOKRATLAŞMA

Kübra ERDEM
kubraerdem@tevhiddergisi.org

2. Siyasileşme/Demokratlaşma

a. Radikal İslamcılar

Tek parti sultasının veya 28 Şubat cuntasının yarattığı siyasi serencamda muhalifliğini koruyabilmiş İslamcı cenah, muhafazakâr iktidar karşısında çok kan kaybetti. 80'li yıllarda radikal İslamcılar için tedavüle sokulan "siyasal İslamcı" söylemi, içerisinde İslam Devleti hayallerini, şeriat mücadelesini, laiklik ve demokrasi karşıtlığını barındırıyordu. İlim adamından bozma teorisyenlerin, demokrasiye levazım üreten fetvalarından sonra siyasal olanın keyfiyeti/içeriği de değişime uğradı. Meşru siyasetin kaynağı olan İslam, cahilî siyasetin aracı kılındı.[1] Parlamentoda boy göstermek, iktidarın sözcüsü olmak gibi durumların failleri artık İslamcılar olduğu için, cahilî siyasete has durumlar İslami siyaset olarak addedildi. Oysa sadece muktedirler yer değiştirmişti; İslami olmayan bir düzene intibak etmek, davalarının seyri açısından İslamcılara ne anayasal ne hukuki ne de dinî bir şey kazandırdı. Nebevi metoda değil fetvaya, peygambere değil teorisyenlere tabi olmaları; şeriat hayaliyle çıktıkları bu yolda kendilerini rant peşinde koşmaya, iktidar ve nüfus paylaşım kavgası vermeye ve dünyevileşmeye/sekülerleşmeye kadar götürdü.

1. İslam'ın siyaset anlayışıyla cahilî siyaset arasındaki ayrım için bk. Rejim Maske Değiştiriyor, Başyazı, Tevhid Dergisi, S 70

"Bir muvahhid bilir ki; bataklık içinde gül yetişmeyeceği gibi, cahilî sistem içinde İslami siyaset de yapılamaz. Ve demokrasinin kısa tarihi İslam siyaseti iddiasıyla ortaya çıkmış, zamanla cahilî sistemin yılmaz savunucusu haline gelen kurbanlarla doludur. Zaten cahilî demokrat sistemlerin kendilerinden olmayan kesime siyaset yapma hakkı tanıması, onları dönüştüreceğine dair kesin inancı nedeniyledir."[2]

Yeni Türkiye'de devletçi/statükocu mantığın ortaya çıkmasında ve demokrasinin benimsenmesinde önceden belirttiğimiz gibi millîleşme temayülünün katkısı yadsınamaz bir gerçektir. Kavramlar üzerindeki tahribatın ve algı yönetiminin sınır tanımadığı bu dönemde, önceden karşısında durulan ne varsa millî bir paye kazandırılarak kabule zorlandı. İslam'ın esaslarına mugayir demokrasi losyonu, 15 Temmuz sonrası millî mücadelenin, vatanı ve dolayısıyla İslam'ı müdafaanın diğer bir adı hâline geldi. Bu hengâmede literatürümüze giren "demokrasi nöbeti", "demokrasi şehidi" gibi garabet kavramlar ise çoktan demokrasi gömleğini giymiş ve mahalle değiştirmiş İslamcıları hiç rahatsız etmedi; aksine yeni bir vicdani konfor aracı olarak kullanıldı.

Türkiye, pek çok başka dinsizliğin yanı sıra demokrasinin ve laikliğin uygulanabilirliği konusunda da Ortadoğu coğrafyası için bir pilot ülke vazifesi görmekte. Ortadoğu halkına emsal olabilmemiz, Türkiye'deki öteki unsurların, -en çok da İslamcı diye ötekileştirilen unsurların- işleyişe dâhil edilmesine bağlıydı. Bu yüzden toplumsal kutuplaşmanın önüne geçmek, farklı kökenden insanları birbirleriyle kaynaştırmak ve pek mühim devlet bekası için ulus-devlet modelinden hareketle "tek millet" siyaseti izlendi. Bütün ulus-devlet projelerinde olduğu gibi Türk ulus-devlet politikası da homojenleştirme, tek tipleştirme ve kaynaştırma amacına matuftu. Bu sayede demokrasiyi zevale uğratacak kutupların sivri uçları törpülendi ve siyasal örgütlü bir ulus inşa edildi.

"Ulus-devletler sınırlarını inşa ederken onları sadece fiziki olarak değil, kültürel ve politik olarak da betimler. Bir diğer ifadeyle, modern devletin coğrafi sınırları, içeride kültürel ve politik sınırlara dönüşür.

Ulusal coğrafya, haritadan bilinen soyut bir mekânı vatan olarak tahayyül etmeyi gerektirir. Dolayısıyla ulus-devlet ideali, soyut ve sınırlı bir mekânda kültürel değerlerin ve siyasi sınırların bütünleştirilmesidir. Bu yüzden bürokratik ve ideolojik boyutun yanında devletin belirli bir coğrafyada varlığını ve hâkimiyet alanını ulusal sembollerle ve imgelerle donattığını görürüz."[3]

Erdoğan'ın, dinî, etnik ve sosyokültürel ayrışmaları tartışma dışı bırakmak için ilk etapta "Laz'ıyla, Çerkez'iyle, Türk'üyle, Kürd'üyle..." diye başlayan seslenişleri, şimdilerde yerini milliyetçi-militarist bir dile bıraksa da vatan mefhumunu merkeze alan siyasi bir topluluk meydana getirmede kayda değer olmuştur. İslamcıları da içine alan tek millet/ulus/toplum teşekkülünün, siyasete katılımı arttıran ve devletçiliği besleyen yönü ise ancak muhafazakâr iktidarın hiçbir zaman silah olarak kullanmaktan çekinmediği din repertuarıyla açıklanabilir.

Yeni Türkiye'de, Türkiyecilik veya devletçilik olarak adlandırabileceğimiz anlayışı intaç eden/doğuran saikler arasında Erdoğan'ın laiklik açılımını unutmamak gerekir. Siyasette Osmanlı milliyeti yaratma fikrine inanan II. Mahmut'un, "Ben tebaamdaki din farkını ancak cami, havra ve kiliselerine girdikleri zaman görmek isterim." demesi gibi[4], laikliğin anlamını "tüm dinlere eşit mesafede olmak" şeklinde güncelleyen Erdoğan da dinî unsurları saf dışı bırakarak tek millet siyasetini kuvvetlendirmiştir. Böylece "ortak değer" retoriğine sığınarak meşrulaştırdığı laikliği, İslam halifesi (!) olarak tanındığı Ortadoğu'da, Mısır halkına önermiş ve laiklik hakkındaki açıklamalarına uzun süre devam etmiştir.

Kendi ifadeleriyle "laikliğin en sarsılmaz savunucusu" durumuna evirilen parti iktidarı karşısında radikal İslamcılar, "takiyecilik dini"ni geliştirdiler. Çölde serap görenin hâlini andıran bu çırpınışlarıyla; 18 yılda gelmeyen şeriatı, Atatürk ve Cumhuriyet güzellemelerini,[5] Arap basınına verilen "Bizim hilafet gibi bir

2. bk. Rejim Maske Değiştiriyor, Başyazı, Tevhid Dergisi, S 70

3. Kemalist Ulus-Devletin İnşası, Ercan Çağlayan, Açılım Kitap Yayınları, s. 205

4. Yusuf Akçura, Üç Tarz-ı Siyaset, Akçağ Yayınları, s. 75

5. Bu güzellemeler, 10 Kasım'da doruk noktaya ulaşmış ve AK Partinin yayımladığı özel videoda Atatürk şu sözlerle tavsif edilmiştir: "Öyle biri vardır ki, hiç görmesen de her an hisseder, hep çok seversin. Öyle biri vardır ki, her aldığın nefeste hissedersin. Öyle biri vardır ki, baktığın her yerde onu ve eserlerini görür, daima özlersin." (Kaynak: https://videonuz.ensonhaber.com/izle/ak-parti-mugla-teskilatinin-10-kasim-filmi-tartismalara-neden-oldu#snepl)

Mevcut yönetimin, sisteme entegre etmek için İslami oluşumlara dinî faaliyet izni vermesi, bina/yurt/dernek tahsis etmesi, istihdam alanı açması gibi imtiyazların hepsi birer devlet politikasıydı.

derdimiz yoktur."[6] demecini, "Dinin güncellenmesi gerekir."[7] çıkışını... ve daha pek çok dinsizliği takiye ile açıkladılar. Zaten demokrasiyi de ehven-i şer, maslahat, Yusuf (as) kıssası ve Necaşi şüphesi gibi türlü tevillere dayanarak araç edinmişlerdi. Fakat geldikleri noktada demokrasinin kendileri için araç olduğu söylenemez, avamından havasına bizatihi amaç olmuştur.

Mevcut yönetimin, sisteme entegre etmek için İslami oluşumlara dinî faaliyet izni vermesi, bina/yurt/dernek tahsis etmesi, istihdam alanı açması gibi imtiyazların hepsi birer devlet politikasıydı. Daha önce değindiğimiz gibi, seküler İslam projesinin o yıllarda atılan ilk adımlarıydı. Bu bağlamda Erdoğan'ın, iktidara geldikten sadece on yıl sonra yaptığı açıklama, içinde bulunduğumuz büyük çözülmenin anlaşılmasını kolaylaştırıyor:

"Son 10 senede aşırılıklar törpülendi. Bir anlamda paratoner gibi olduk, gaz aldık. Bunlar olmasaydı... Biz de 1980 öncesi dönemleri geçtik. Her geçen gün, her alanda atılan adımlarla, çıkan yasalarla ilerleme sağlandı."[8]

"Aşırılıklarına" muadil olarak sunulan meselelerle gündemleri işgal edilen İslamcı gruplar, bütünden kopup parçada boğularak[9] suni ve tali işlere mesai harcamaya başladılar. İslam davasının yerine artık Kemalist muhalefet, dış mihraklar, ahlaki yozlaşma, hatta Ayasofya Müzesi gibi gündemleri bulunuyor. Boğuldukları derede ne hedefe doğru ilerlemek ne başörtüsü mücadelesi vermek ne de ihya ve ıslah hareketiyle uğraşmak gibi bir amaçları kaldı. AK Partinin tesis ettiği derneklerinde, AK Partinin imkân tanıdığı ölçüde yardım faaliyeti/yardım kuruluşu alanının içine hapsoldular...

90'larda İslami mücadele ve uluslararası yardım faaliyeti için vücuda gelen sivil toplum kuruluşlarına burada ayrıca bahis açmak gerekir. Filistin direnişi gibi esaslı bir davası bulunan insani yardım kuruluşlarının, tevhidî savrulmuşlukları bir yana, en azından insani/vicdani bir pozisyonu vardı. İktidar nimetlerinin iğvasıyla davalarını hükümetin günübirlik politikalarına kurban etmelerinin karşılığı üç-beş ayak basılmamış bina, akrediteyle gelen görünürlük ve fonla/hibeyle sağlanan destek olmuştur. Diğer sivil toplum kuruluşları da çoğunlukla aynı yolu takip etmiş ve iktidarın bir uzantısı/aygıtı hâline gelmiştir.

Gazeteci/Aktivist kimliğine AK Parti tarafından kota getirilen simalara gelince, devletin yayın organlarında palazlananların dışında onları da İslamcıdan bozma yarı aydın, yarı muhalif kılığında gençlik hareketleriyle, memleket söyleşileriyle cümlemize eşitlik ve özgürlük dağıtırken (!) görmekteyiz...

Tekâmülünü bu şekilde tamamlayan İslamcılar için söylenecek çok söz olmasına mukabil, hasıl olan tablo ibret almaya yeteceğinden bu kadarıyla iktifa edelim.

b. Tarikatlar ve Cemaatler

Yakın zamanda bir gündem maddesi olarak karşımızda beliren tarikat ve cemaatlerin tartışılan durumu, tarikat ve cemaatlere tasfiye girişimleri güncel olduğu kadar siyaseten tekerrür eden bir konudur.

6. https://www.mepanews.com/erdogan-hilafet-diye-bir-meselemiz-yok-4250h.htm
7. https://www.yenicaggazetesi.com.tr/erdogan-islamin-guncellenmesi-gerekiyor-186199h.htm
8. https://www.sabah.com.tr/gundem/2012/09/17/bizde-film-isyani-yok-cunku-paratoner-olduk
9. Bütünden koparıp parçada boğmak, algı yöneticilerinin başvurduğu önemli bir manipülasyon tekniğidir. bk. Algı Yönetimi ve Manipülasyon, Mücahit Gültekin, Pınar Yayınları, s. 65

Türk Halk Müslümanlığı'nın nüvesini oluşturan mistik kültürün taşıyıcısı tarikatlar ve aynı tasavvufi damara haiz cemaatler, düzenin sacayaklarından birini teşkil ettiği gibi, varlığını ve gücünü otoritelerden alır. Fakat din ve devletin sınırlarını nerede çizdiği, beylikten devlete geçişimizden bu yana tartışma konusu olmuştur. Siyaset tarihimizde yöneticilerin, tasavvuf/tarikat erbabına gerektiğinde imtiyaz verip gerektiğinde azletmesi gibi tekerrür eden olayların fitillenmesi ise Osmanlı Dönemi'ne tekabül eder. Cumhuriyetin kurulmasından sonra geleneksel/dinî kurumların lağvedilmesi, yeraltına itilmesi ve halkla modern bir mutabakata varılmasıyla sonuçlanır. Avrupa'yı "yakalamaya" hamil modernleşme teşebbüsü ve Cumhuriyetin kurucu ideolojisine içkin ulus-devlet paradigması, İslami kimliğin reddi temelinde inşa edilir.

Tek parti diktatörlüğünde varlığını gözlerden uzak bir şekilde devam ettiren tarikat ve cemaatler, çok partili hayata geçişle resmî olarak görünür olmaya başlarlar. Yoğun bir kitleye sahip Risale-i Nur grupları, Nakşibendîliğin kolları ve sair cemaatler bu ortamda tebarüz eder.

İslamcılık akımının 80'lerde bağımsız bir şekilde vuku bulması ve siyasal bir güç olarak yükselmesi, askerî darbelerden sonra tarikat-devlet ilişkisini yeniden gündeme getirecektir. AK Parti iktidarı 2002'den sonra, İslamcılardan başka, giderek yer üstüne çıkardığı tarikatlardan da tam destek görür.

Tarikat ve cemaatlerin önce yerli ve millîleşerek, sonra siyasileşerek gösterdikleri bağlılık, devletle aralarında karşılıklı alacak verecek muhasebesiyle bitecek mezkûr tekerrürü başlatmıştır. Bulundukları mevkiye, minberlerden demokrasinin ve laikliğin küfür olduğunu haykırarak gelen kanaat önderleri, bu yetkilerini millîlik kamuflajının arkasında demokrasi nöbetinin faziletlerini anlatarak kullandılar. Devletlu olma yolunda verdikleri biat; kendilerini siyasi tercihler beyan etmeye, bu meyanda fetvalar üretmeye ve bazısını da hiçbir devrin tarikat ehlinden görmediği kadar kralcı/statükocu olmaya mecbur bıraktı.

Devletin bekası söylencesini pekiştirmeleri, kendilerini "imtiyazlı zümre" veya "kaymak tabaka" kılsa da devletle ve partilerle kurdukları iç içelik, nihayette rejimin fabrika ayarlarına dönmesiyle sonuçlandı; başta resmî kurumlar olmak üzere toplumun her kademesi var olan yanlışlıkların faturasını cemaatlere kesmekte, liderlerini günah keçisi ilan etmekte ve tarikatları/cemaatleri hizaya sokmaya çalışmakta...

Baskı ve planlı deşifreyle gelen operasyonların ve tasfiyenin habercisi ise basında önemli yer bulan Diyanet İşleri Başkanlığı Raporu[10] oldu. AK Parti iktidarının gönüllü olarak yer üstüne çıkardığı, kanunen olmasa da meşruiyet ve alenilik kazandırdığı, dolayısıyla kayıt dışı ve merdiven altı denilen sektöre zemin oluşturduğu tarikatlar, Diyanet İşlerine atfedilen raporda genel olarak şu şekilde fişleniyor:

"Sahip olduğu insan kaynağını ticari/mali kazanımlar elde etmek için seferber ettiler; bürokraside gizlice örgütlenmeye, bu konumları mensupları lehine kullanmaya, devletteki kadroları liyakat dışında suiistimal etmeye başladılar. Şeffaf olmayan yapıları ile kendilerini korumaya alırken, bunu fırsata çevirdiler. 1990'lar boyunca, özellikle 2000 sonrası şirketler, holdingler kurdular, okullar açtılar. Koca bir maneviyat okulu olarak başlayan ve din öğretimindeki boşluğu doldurmak için ortaya çıkan cemaatler bugün ilk çıkış amaçlarını tamamen terk etmemiş olsalar bile amaçlarından uzaklaşmış görünüyorlar."[11]

Cemaat ve tarikat çevrelerinin bakanlıklarda, istihbaratta, bürokraside ve dahi TSK kadrolarında ayrı ayrı örgütlenmesi, raporun her bölümüne sirayet etmiş ve çözüm önerisi olarak kanuni denetim mekanizmasının kurulması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Basına "gizli" ibaresiyle sızan raporun muhtemel sebepleri arasında tarikat ve cemaatlerin asayişi tehdit eden unsurlar olduğu; devletin bundan böyle FETÖ zihniyetine geçit tanımayacağı ve geleneksel yapıların tasfiyesini istediği gibi görüşler zikredildi. Bağlılık biatinin son maddesi olan modernleşmeye etkisinden hareketle rapor özelindeki değerlendirmemizi şöyle sıralayabiliriz:

1- Laik kesimin ve akılcı reformistlerin ağız birliği edercesine FETÖ argümanına sarılarak geleneksel/dinî yapıların lağvedilmesini talep etmesi, kamuda kadrolaşan dindarlara duydukları rahatsızlıktan do-

10. Dinî-Sosyal Teşekküller, Geleneksel Dinî-Kültürel Oluşumlar ve Yeni Dinî Yönelişler, Diyanet İşleri Başkanlığı

11. age. s. 14-15

layı devlete baskı uygulamaları, yarattıkları korku atmosferi; devletin FETÖ zihniyetiyle, cemaat olgusuyla ve devletin telakki ettiği din anlayışının dışına çıkan, yeterince şeffaf ve millî olmayan her yapı ve grupla mesafe almasına yol açmıştır.

2- Cemaatlerin uzun süredir iktidarla yürüttükleri bağımlılık ilişkisi kapsamında kamudan aldıkları ihaleler, Meclisin gündemine konu olan holdingleşme, şatafat, lüks ve kirli yatırımlar son seçimin kazananıyla birlikte para musluklarının kesilmesine sebep olmuştu. Kaynakları tükenen cemaatler, gözden çıkartılmış ve tasfiye sürecinde zorunlu olarak düğmeye basılmıştır.

3- Kemalist zihniyeti tatmin etme adına cemaat liderlerinin itibarsızlaştırılmasına, İslami değerler üzerinden linç edilmesine bir kez daha kapı aralanmış ve yeni devlet mekanizmasının reformist/modernist bir anlayış üzerine kurulacağının sinyalleri verilmiştir.

4- Var oluşundan bu zamana kendini sürekli siyasi konjonktüre uygun olarak tadil eden ve bir şekilde kökleri dinamitlenmeyen cemaatlerden, modernleşmeleri istenmektedir. Çünkü İslam'ın sekülerleşmesi ve toplum dokusunun değişmesi için dinin onayına ihtiyaç duyulmaktadır. Toplumda yerleşik bulunan dinî değerlerin ters yüz edilmesi; akılcı, tarihselci, mealci, hadis inkârcısı güruhun yanında, önce geleneksel İslam'ın, sonra ılımlı İslam'ın temsilcileri olan cemaatler tarafından sağlanacaktır.

c. Seküler Koalisyon: Ulusalcı Laikler ve Reformistler

18 yıllık AK Parti iktidarının üstlendiği hızlandırılmış seküler İslam projesinde sona doğru yaklaşmış bulunuyoruz. Radikal İslamcıları muhafazakâr iktidarın vaadleriyle, geleneksel İslamcıları tarikat ve cemaatlerle değiştirip dönüştüren rejim; hayata geçirdiği projenin son ayağında bir süredir yüzünü döndüğü, alan açtığı, fırsat tanıdığı ve görünür kıldığı akılcı reformistler ve onların ulusalcı ortaklarıyla iş tutmuş görünüyor. Birbirinden ayrı bu iki kitleyi ortak paydada birleştiren gelenek reddiyeciliği ve cemaat düşmanlığı ise "gericiliğe savaş açmak" (!) muhayyilesine dayanıyor.

Kemalist zihniyetin ve yenilikçi mülhidlerin su-i emsaller üzerinden başlattığı tarikat deşifreciliği, dini toplumsal hayattan soyutlayıp vicdana hapsetme idealleriyle doğrudan ilgilidir. Öte yandan kamusal alana dâhil olan dindarlara duyulan rahatsızlık ve hâkimiyet arzusu; vadesi dolan iktidarın yeni işbirlikçilere ihtiyaç duymasıyla had safhaya ulaşmıştır. Binaenaleyh yürüttükleri infaz çalışmaları ve deşifrecilik, memleket hayrına veya ilericilik namına değil, kendi hesaplarınadır.

"Resmî ideolojinin muhafızları" tarafından cemaatlere yöneltilen infaz, tasfiye ve baskılar, laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan vakıflar tüzüğü, tekke ve zaviyeler kanunu gibi mevzuatlarının ve devlet kurumlarının desteğiyle sağlanmaktadır. Cemaatlerle yaşanan tarihî tekerrürde gelinen tasfiye sürecinin siyasi boyutu ve iktidara bakan yönü de burada yatmaktadır.

Yerli ve millîleşme maddesine olan bağlılığını Maturidiliği devletin resmî dini şeklinde reforme ederek gösteren akılperestler arasında da laikliğe methiyeler düzen, cumhuriyet rejimini Kur'ân'a dayandıran ve İslam'daki şurayı demokrasiyle eşitleyenlerin sayısı azımsanmayacak düzeydedir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, iktidar yanlısı olmasalar da kendi hesaplarına çalışan bu kitlelerin devlete verdikleri biat, Firavun'un sihirbazlarıyla aynı nevidendir. Onlar, Firavun'a, 'Şayet üstün gelirsek bize (dolgun) bir ücret verirsin artık değil mi?' demişlerdi."[12]

Bilindiği gibi, sistemin ayakta kalması, siyasi çarkın işlemesine bağlıdır. Örneğin, 2018 Türkiye Genel Seçimleri'nde HDP'nin barajı geçerek Meclise girmesi, halkın yoğun tepkilerine neden olsa da demokrasinin bir sonucu ve getirisidir. Halkın, çıkan sonuca gösterdiği tepkiler, sadece varlığını idame ettirebilmek için bir düşmana/muhalefete ihtiyaç duyan iktidara yaramıştır. Demokratik sistemin başka bir parçası olan "oy verenler" ise sistemi sorgulamak veya demokrasiyi suçlamak yerine, namlunun ucunu daima "düşman"a yöneltmiştir. Bu düşman kimi zaman Kemalizm, kimi zaman FETÖ olabildiği gibi kimi zaman "dış mihraklar" türünden hayali bir karakter de olabilir. Siyasi çarkın dişleri böylece hem seçilenleri hem de seçenleri; menfaatleri ve amaçları doğrultusunda öğütüp kullanmaya devam eder.

12. 26/Şuarâ, 41

KIYAMET SAATİ

Ömer AKDUMAN
omerakduman@tevhiddergisi.org

Bütün peygamberlerin, kavimlerini fitnesinden sakındırdığı Mesih Deccal, ahir zamanda çıkacak olan bir varlıktır. Tek gözü kördür ve alnında "kâfir" yazacaktır. Olağan dışı bazı özellikler kendisine verilecek ve böylece insanlar imtihan edilecektir. Ona iman edenler kâfir olacaktır. Fitnenin büyüklüğünden olmalı ki Allah Resûlü (sav) her namazının akabinde Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınmıştır.

"...Cibril, 'Bana kıyameti (ne zaman kopacağını) anlat.' dedi. Allah Resûlü, 'Bu konuda kendisine soru sorulan kişi, soran kişiden daha bilgili değildir.' buyurdu. 'O hâlde bana kıyamet alametlerini anlat.' dedi. Allah Resûlü, 'Cariyenin efendisini doğurması, yalın ayaklı baldırı çıplak koyun çobanlarının bina yapma yarışına girdiklerini görmendir.' buyurdu... "[1]

Kıyamet Yakındır

İnsanoğlu, ölümü kendisine uzak gördüğü gibi kıyametin vuku bulmasını da şüphesiz uzak görüyor. Hiç gerçekleşmeyecek, vakti dolmayacak zannediyor. Bu sebepten ötürü hazırlık konusunda çok zayıf ve pasif davranıyor. Allah'ın (cc), kıyametin dehşetine dair anlattıkları onun için bir anlatıdan öteye geçmiyor çoğu zaman. Kanıyla, canıyla, duyguları ve benliğiyle hayatın içerisinde hissetmiyor.

Her şeyin ilmini ve mülkünü elinde bulunduran yüce Allah ise insanoğlunda mevcut bu vurdumduymaz tablonun aksini ispat ediyor. Kıyametin çok yakınlaştığını, ancak insanların yaşamlarına gaflet içerisinde devam ettiklerini, bazı alametlerin kıyametin kesinkes yaklaştığının nişaneleri olduğunu söylüyor. Allah'tan (cc) daha doğru sözlü kim vardır!

1. Buhari, 50; Müslim, 8

"Kıyamet yaklaştı ve Ay yarıldı."[2]

"İnsanların hesap vakti yaklaşmıştır. (Oysa) onlar, gaflet içerisinde, ilgisiz, yüz çevirmiş hâlde (yaşamaya devam etmektedirler)."[3]

"Şüphesiz ki onlar, onu (azabı) uzak görüyorlar. Biz ise yakın görüyoruz."[4]

Bu uyarılar, İlahi ikazlardır. İnsanlığın kendisine çekidüzen vermesi gerektiğinin, ahiret merkezli yaşama geçme zorunluluğunun hatırlatmaları yapılmaktadır. Elbette, tercih insana kalmıştır. Herkesin kendi öz nefsine bırakılmıştır. Fakat tercihlerimizden sorgulanacağımız da malumdur. Rahmân'dan iyilik ve izzet ikramı görmek isteyenler dünyayı öyle imar etmeli, azaba razı olan ve azaba sabırlı (!) olanlar ise dünyalarını harap etmelidir. Velhasıl herkes istediği son için hazırlığını yapmalıdır.

Kıyamet Saati Gizlidir

Kıyametin ne zaman gerçekleşeceğini kimse kat'i surette bilemez, bilemeyecektir. Velev ki bahsettiğimiz insan Allah Resûlü (sav) olsa bile. Bu konuda naslar apaçık, deliller çok nettir:

"Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin yalnızca kendisine ait olduğu (Allah) ne yücedir. Kıyametin bilgisi O'nun yanındadır ve O'na döndürülürsünüz."[5]

Şerhi sadedinde olduğumuz hadiste Cibril (as), meçhul bir insan suretinde sahabe meclisine geldiğinde "Bana kıyameti, (onun ne zaman kopacağını) anlat." dedi. Allah Resûlü, "Bu konuda kendisine soru sorulan kişi soran kişiden daha bilgili değildir." buyurdu.

İslam tarihinde kıyametin ne zaman vaki olacağına dair görüş bildiren ilim adamları olmuştur. Ancak bu, nassa muhalefet olması yönüyle bir hüsran olduğu gibi sonuç olarak belirttikleri tarihlerde kıyametin kopmaması nedeniyle de ayrı bir hüsrandır.

İbnu'l Kayyım (rh) uydurma hadisleri ele aldığı El-Menaru'l Munif[6] adlı eserinde kıyametin vuku bulmasına dair uydurulmuş bir hadis zikreder:

"Dünyanın ömrü yedi bin yıldır ve biz yedinci bin yıldayız."

İbnu'l Kayyım (rh) hadisi zikrettikten sonra der ki: "Bu en açık yalanlardandır. Çünkü sahih olmuş olsaydı bu zamandan kıyamete kadar iki yüz elli bir sene kaldığını herkes bilirdi. Oysa Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

'Sana kıyametin ne zaman demir atacağını (gelip çatacağını) soruyorlar. De ki: 'Onun bilgisi yalnızca Rabbimin katındadır. Onun vaktini O'ndan başkası açıklayamaz. (Onun bilgisi ve vuku bulacağı gerçeği) göklerde ve yerde olanlara ağır gelmiştir. Ancak aniden başınıza gelir.' Sanki ona dair tafsilatlı bilgiye sahipmişsin gibi tutup sana soruyorlar. De ki: 'Onun bilgisi yalnızca Allah'ın katındadır. Fakat insanların çoğu bilmiyorlar.' '[7] "[8]

İbnu'l Kayyım'ın (rh) yaşadığı dönemin üzerinden 700 yıldan uzun bir süre geçmesine rağmen kıyamet hâlâ kopmamıştır.

Kıyamet Saatinin Bilinmemesinin Nedeni

Yukarıda da belirttiğimiz gibi yüce Allah, kıyametin saatini kullarından gizlemiştir. "Gizlenmesinin hikmeti ne olabilir?" diye bir sorunun aklımıza takılması mümkündür.

Allahuâlem, insanoğlunun kıyametin saatinden daha ziyade salih amele odaklanması, Allah'ın işi olan kıyameti gerçekleştirmek ile kendi işi olan amel etmeyi karıştırmaması içindir. Bu anlamda şu hadisi hatırlamamak mümkün değildir:

"Adamın biri Allah Resûlü'ne geldi. 'Ey Allah'ın Resûlü, kıyamet ne zaman?' diye sordu. Allah Resûlü, 'Sen oraya ne hazırladın?' diye cevap verdi. Adam, 'Çokça namazım, orucum yok. Lakin ben Allah'ı ve Resûl'ünü seviyorum.' dedi. Allah Resûlü de 'Sen sevdiğinle berabersin.' dedi."[9]

Kıyametin Eşratı/Alametleri

Kıyametin alametleri, kıyametin kopmasının yakın olduğuna delalet eden, şeriat kaynaklı belirtilerdir.

2. 54/Kamer, 1
3. 21/Enbiya, 1
4. 70/Meâric, 6-7
5. 43/Zuhruf, 85
6. El-Menaru'l Munif, "Mevzu Hadisleri Sahihlerden Ayıklama Rehberi" adıyla Takdim yayınları tarafından Türkçeye kazandırılmıştır.
7. 7/A'râf, 187
8. Mevzu Hadisleri Sahihlerden Ayıklama Rehberi, İbnu'l Kayyım El-Cevziyye, Takdim Yayınları, s. 95
9. Buhari, 3688; Müslim, 2639

Kıyametin bilgisi Allah'ın (cc) yanında olduğundan insanoğlu bu hadiseyi ansızın müşahade edecektir. Kimsenin beklemediği, herkesin gündelik yaşamına devam ettiği bir vakitte kopacaktır kıyamet. Hiçbir teknolojik gelişme, hiçbir bilge insan ya da bilim adamı bilemeyecek ve ansızın gelecektir:

"Onlar, kıyametin ansızın gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar?"[10]

Ansızın gerçekleşecek olması yanında kıyametin bazı alametleri olacaktır. Allah'ın (cc) insanlığa uyarı olarak gönderdiği belirtilerdir ve bilinçli insanların anlamına vakıf olacakları şekilde ayetin devamında beyan edilmiştir:

"Onlar, kıyametin ansızın gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar? İşte, onun alametleri gelmiştir. (Kıyamet) başlarına geldiğinde nasıl öğüt alacaklar ki?"[11]

Kıyametin ansızın kopması ile alametlerinin/şartlarının olması arasında -bazılarının iddia ettiğinin aksine- tezat yoktur. Kıyamet ansızın gelecektir. Bununla birlikte onun yaklaştığının habericisi olan alametler de yaşanacaktır. İnsanlar bu alametleri gördüklerinde kıyametin yaklaştığını bileceklerdir. Her iki bilgiyi de aynı ayetin içerisinde beyan eden Rabbimizdir (cc). "Âmennâ ve saddeknâ!" der ve teslim oluruz.

Kıyametin alametleri, küçük alametler ve büyük alametler olmak üzere iki kısma ayrılır:

Küçük Alametler

Kıyametin küçük alametleri, farklı zamanlarda gerçekleşen ve kıyamet saatinin yaklaştığına işaret eden alametlerdir. Ancak bu alametler kıyametin hemen gerçekleşeceğini ifade etmez. Büyük alametler gibi çok sıradışı olaylar yaşanmaz, sayıları çoktur. Örnek olması hasebiyle birkaç tanesini şöyle sıralayabiliriz:

Peygamber'in Gönderilmesi

"Allah Resûlü'nün (sav) işaret parmağı ile orta parmağını birleştirdiğini gördüm ve o şöyle buyurdu: 'Benim gönderildiğim dönem ile kıyametin kopması arasında bu kadar mesafe vardır.' "[12]

10. 47/Muhammed, 18
11. 47/Muhammed, 18
12. Buhari, 4936

Peygamber'in Vefatı

"Tebuk Gazvesi sırasında Allah Resûlü'nün (sav) yanına gitmiştim. Deriden yapılmış çadırında oturuyordu. Şöyle buyurdu: 'Kıyamet kopmadan önce meydana gelecek şu altı alameti say: Benim ölümüm, sonra Kudüs'ün fethi..."[13]

Ay'ın Yarılması

"Kıyamet yaklaştı ve Ay yarıldı. Şayet bir ayet/mucize görseler yüz çevirir ve: 'Yoluna devam eden/yok olup gitmeye mahkûm bir sihirdir.' derler."[14]

Beytu'l Makdis'in Fethi

"Tebuk Gazvesi sırasında Allah Resûlü'nün (sav) yanına gitmiştim. Deriden yapılmış çadırında oturuyordu. Şöyle buyurdu: 'Kıyamet kopmadan önce meydana gelecek şu altı alameti say: Benim ölümüm, sonra Kudüs'ün fethi..."[15]

Fitnelerin Doğması

"Tebuk Gazvesi sırasında Allah Resûlü'nün (sav) yanına gitmiştim. Deriden yapılmış çadırında oturuyordu. Şöyle buyurdu: 'Kıyamet kopmadan önce meydana gelecek şu altı alameti say... Bunun ardından fitneler ortaya çıkacak ve Araplara ait olup da fitnenin girmediği tek bir ev kalmayacak..."[16]

Yalancı Peygamberlerin Çıkması

"Otuza yakın yalancı deccal türemedikçe kıyamet kopmayacaktır. Bunların hepsi kendilerinin Allah'ın Resûlü olduğunu iddia edeceklerdir."[17]

İlmin Kabzedilmesi ve Cehaletin Yaygınlaşması

"İlim (sizden) alınmadıkça kıyamet kopmayacaktır."[18]

Depremlerin Çoğalması

"Depremler çoğalmadıkça kıyamet kopmayacaktır."[19]

13. Buhari, 3176
14. 54/Kamer, 1-2
15. Buhari, 3176
16. Buhari, 3176
17. Buhari, 7121
18. Buhari, 7121
19. Buhari, 7121

Hercin/Cinayetlerin Çoğalması

"Herc/Cinayet vakaları çoğalmadıkça kıyamet kopmayacaktır."[20]

Bina Yapımında Yarışılması ve Kölenin, Efendisini Doğurması

Şerh ettiğimiz hadisin yukarıda belirttiğimiz kısmında Allah Resûlü (sav), bu iki alamete değinmiştir.

Büyük Alametler

Kıyametin büyük alametleri, kıyametin yaklaştığını, bu alametlerin hemen ardından kıyametin kopacağını gösteren alametlerdir. Bu alametlerden biri yaşandıktan sonra diğerleri de peşi sıra gelir. Alametlerin gerçekleşme sırasını bilememekle birlikte şöyle sıralayabiliriz:

Mehdi'nin Çıkması

Allah Resûlü (sav); ahir zamanda kendi soyundan, adı onun adıyla aynı, babasının adı da babasının adıyla aynı olan bir halife gönderileceğini haber vermiştir. Yeryüzü zulüm, haksızlık ve fesadla dolduktan sonra gelecek ve yeryüzünde adaleti tesis edecektir. Allah (cc) onu bir gece de ıslah edecektir. Adı Mehdi'dir (as):

"Dünyada sadece bir gün kalsa da Allah o günü uzatır da o günde benden veya Ehl-i Beyt'imden, adı adıma, babasının adı da babamın adına uyan bir adam gönderir. O şahıs dünyayı, zulümle dolduğu gibi, adaletle dolduracaktır."[21]

"Mehdi benim ailemden, Fatıma'nın oğullarındandır."[22]

"Mehdi bizden, Ehli Beyt'tendir. Allah onu bir gecede ıslah eder."[23]

Deccal'in Çıkması

Bütün peygamberlerin, kavimlerini fitnesinden sakındırdığı Mesih Deccal, ahir zamanda çıkacak olan bir varlıktır. Tek gözü kördür ve alnında "kâfir" yazacaktır. Olağan dışı bazı özellikler kendisine verilecek ve böylece insanlar imtihan edilecektir. Ona iman edenler kâfir olacaktır. Fitnenin büyüklüğünden olmalı ki Allah Resûlü (sav) her namazının akabinde Deccal'in fitnesinden Allah'a sığınmıştır.

"Allah, Âdem'in zürriyetini yarattığından beri yeryüzünde Deccal'in fitnesinden daha büyük bir fitne olmayacaktır. Allah'ın gönderdiği her peygamber ümmetini behemehal deccalin fitnesinden sakındırmıştır. Ben peygamberlerin sonuncusuyum. Siz de ümmetlerin sonuncususunuz. Başka ihtimal yok, Deccal sizin döneminizde çıkacaktır."[24]

Deccalin fitnesinden korunmanın yolu Allah Resulü'nün (sav), Allah'a (cc) sığındığı gibi sığınmak ve şeriatın bize bildirdiği şekilde Deccal'i tanıyıp sakınmakla mümkün olacaktır.

Rasûlullah (sav) Deccal'i anıp şöyle buyurmuştur:

" 'Şayet ben aranızdayken çıkarsa sizin önünüzde onun hasmı benim. Eğer ben aranızda yokken çıkarsa herkes kendisinin savunucusudur. Her Müslim hakkında Allah benim halifemdir. Sizden her kim ona erişirse, ona karşı Kehf (Suresi'nin baş tarafını) okusun. Şüphesiz bu, fitneye karşı sizin için emandır.' Biz (Resûlullah'a), 'Yeryüzünde ne kadar kalacak?' dedik. 'Kırk gün; bir gün bir sene gibi, bir gün bir ay gibi, bir gün bir hafta gibi kalan günler de sizin (normal) günleriniz gibidir.' buyurdu. 'Ya Resûlullah, bu bir sene gibi olan günde bir günlük namaz bize yeter mi?' dedik. 'Hayır, onun için günü takdir ediniz.' buyurdu."[25]

İsa'nın İnmesi

Allah (cc), İsa'yı (as) düşmanlarından muhafaza etmiş ve kendi katına yüceltmiştir. Ahir zamanda gerçekleşecek olan hadiselerden birisi de İsa'nın yeryüzüne inmesidir. Kur'ân-ı Kerim'de ölümünden önce Ehl-i Kitab'ın kendisine iman edeceğini vurgulamak suretiyle buna işaret etmiştir:

" 'Allah'ın Resûlü Meryem oğlu İsa Mesih'i öldürdük.' demeleri nedeniyle (de onları cezalandırdık). (Oysa) onu öldürmediler, onu asmadılar, (astıkları kişi İsa'ya) benzetildi. Şüphesiz ki (İsa hakkında) tartışanlar, ondan dolayı şüphe içerisindedirler. Zanna uymak dışında onun hakkında hiçbir bilgiye sahip değillerdir. Kesinlikle

20. Buhari, 7121
21. Ebu Davud, 4282
22. Ebu Davud, 4284
23. İbni Mace, 4085
24. İbni Mace, 4077
25. Ebu Davud, 4321

onu öldürmediler. (Sandıkları gibi değil!) Bilakis Allah, onu kendisine yükseltti. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir. Ehl-i Kitab'ın tamamı ölümünden önce mutlaka ona iman edecektir. (Hem İsa da) kıyamet günü onların aleyhine şahitlikte bulunacaktır."[26]

Allah Resûlü (sav) bu durumun tafsilatını açıklamış ve şöyle buyurmuştur:

"Sonra Dımeşk'in (Şam'ın) doğusundaki beyaz minarenin yanına İsa ibni Meryem (as) inecek, Deccal'e yetişip Lut kapısının yanında onu öldürecek."[27]

"Benimle İsa'nın arasında peygamber yoktur ve o mutlaka inecektir. Onu gördüğünüz zaman tanıyınız; o, orta boylu, kırmızıya çalan beyaz benizli bir adamdır. Sarımtırak renkte iki elbise içerisinde olacaktır. Başına bir ıslaklık değmese de (sanki yıkanmış gibi) damlalı olacaktır. İslam adına insanlarla savaşacak, haçı kıracak, domuzu öldürecek ve cizyeyi kaldıracaktır. Onun zamanında Allah İslam dışındaki tüm dinleri iptal eder. İsa, Mesih Deccal'i öldürecek ve yeryüzünde kırk sene kalacaktır. Sonra vefat edecek ve Müslimler, namazını kılacaklardır."[28]

Ye'cuc ve Me'cuc'un Çıkması

Rabbimiz (cc), Kehf Suresi'nde Zulkarneyn'in yeryüzünde dolaştığı vakit bir kavmin, kendisine Yecuc ve Mecuc'u şikayet ettiğini ve Zulkarneyn'in onlar için bir set ördüğünü anlatır:

"İki seddin arasına ulaşınca, setlerin dışında neredeyse hiçbir söz anlamayan bir topluluk buldu. Dediler ki: 'Ey Zulkarneyn! Şüphesiz ki Ye'cuc ve Me'cuc (topluluğu), yeryüzünde bozgunculuk yapmaktadır. Sana bir vergi versek, sen de bizimle onlar arasına bir set yapsan (olmaz mı)?' Dedi ki: 'Rabbimin bana verdiği güç ve imkânlar (sizin vereceğiniz vergiden) daha hayırlıdır. Bana (insan) gücüyle yardım edin ki, sizinle onlar arasında bir set yapayım. Bana demir kütleleri getirin. (Demir) dağların iki yanını eşitlediği zaman körükleyin.' dedi. (Demir kütlelerini) ateş hâline getirince, 'Üzerine dökmem için erimiş bakır getirin.' dedi. (Ye'cuc, Me'cuc) ne onu aşmaya ne de onda bir delik açmaya güç yetirebildiler."[29]

Ye'cuc ve Me'cuc, Âdem'in (as) zürriyetinden olup sayıları çok fazla olan iki kavimdir. Yeryüzünde fesat çıkarıp ıslahı engelleyen insanlardır. Zulkarneyn'in onlar için ördüğü seddin arkasında ahir zamana kadar kalacak ve oradan çıkamayacaklardır. Ahir zamanda Allah (cc) dilediği zaman çıkacak ve yeryüzünü tekrar fesada vereceklerdir:

"Ye'cuc ve Me'cuc'un (seddi) açıldığında, her yerden akın ederler. Hak olan vaad/kıyamet yaklaşmıştır. (O, vuku bulduğunda) kâfirlerin gözleri yuvalarından fırlayacak ve (diyecekler ki:) 'Eyvahlar olsun bize! Muhakkak ki biz, bundan gaflet içerisindeydik. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, biz zalimler idik.' "[30]

Ayette de belirtildiği üzere onların çıkışı, kıyametin yaklaştığının habercisidir.

Dabbe'nin Çıkması

Yeryüzünde şer ve fitne çoğaldığı zaman Allah (cc) yerden Dabbe isminde bir varlık çıkaracaktır. Dabbe'nin çıkması kıyametin büyük alametlerindendir:

"O söz/kıyamet başlarına gelip (zamanı yaklaşınca) onlara yerden kendileriyle konuşan bir Dabbe (olağanüstü bir canlı) çıkarırız. Onlara: 'İnsanlar bizim ayetlerimize yakinen inanmıyorlardı.' (der.)"[31]

Güneş'in Batıdan Doğması

Ahir zamanda kıyametin en büyük alametlerinden birisi Güneş'in batıdan doğmasıdır. Bu gerçekleştikten sonra iman edeceklerin imanı, onlara fayda vermeyecektir:

"Güneş batı tarafından doğup, insanlar bu hadiseyi görünce toptan iman edeceklerdir; fakat bu iman, evvelden iman etmemiş olan yahut imanında hayır ve fazilet kazanmayan kimselere imanlarının fayda vermeyeceği bir zamandır."[32]

Bu yazımızla beraber Cibril Hadisi üzerine yaptığımız şerhi noktalamış olduk. Allah'a (cc) hamdolsun.

26. 4/Nîsa, 157-159
27. Ebu Davud, 4321
28. Ebu Davud, 4324
29. 18/Kehf, 93-97
30. 21/Enbiya, 96-97
31. 27/Neml, 82
32. Buhari, 7121

Allah (cc), Hamza'nın (ra) tabiatını şecaatle yaratmıştı. İslam'ın öncesinde, Allah'ın fıtratına koyduğu bu meziyeti avcılığa sarf ediyordu. Fakat iman ettikten sonra bu özelliğini İslam'a kanalize ederek yiğit bir bahadır olmuştu. Onun İslam'a girmesi bir devrim etkisi yaratmış, müminler rahatlamış, dinlerini açığa vurma imkânı bulmuş

HAMZA İBNİ ABDULMUTTALİB

Salim KANDEMİR

İslam... İnsanı insandan daha iyi tanıyan Allah'ın (cc) kurtuluş çağrısıdır. Selim fıtratlarda makes bulan bu aksiseda küfrün karanlık vadilerinde yankılandıkça dalga dalga büyümüş, hak sesi, uyuyan vicdanları uyandırmıştır. Fakat herkes hoşnut olmamıştır bu İlahi çağrıdan, bazılarının kulaklarını tırmalamıştır. Toplulukların uyanmasını istemeyenler bu sesi bastırmaya çalışmıştır. Bastırılmaya çalışıldıkça basınç gösteren her şey gibi etkisi daha da çoğalmış ve böylelikle bu kutlu davet, coğrafyaları aşmıştır.

Sünnetullahın bir gereği olarak nübüvvetin son halkası olan Allah Resûlü Dönemi'nde de böyle olmuştu. Uzun yıllar sonra dalalet uykusundan "Ey örtüsüne bürünen (Peygamber)! Kalk ve uyar!"[1] buyruğuyla uyanmıştı Ummu'l Kurâ.[2] Özellikle Kureyş'in ileri gelenleri şirkin hükümranlığının sonlanmasına tahammül edemiyorlardı. Bu yüzden yayılmadan söndürmek istiyorlardı Allah'ın nurunu:

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Kâfirler istemese de Allah, nurunu tamamlayacak olandır. Müşrikler hoşlanmasa da, tüm dinlere üstün gelsin diye, Resûlü'nü hidayet ve hak dinle gönderen O'dur."[3]

Güneş'i üfleyerek söndürmek isteyen bir sefih gibi beyhude bir çabanın içerisindelerdi. Onların bu çırpınışları ancak İslam'ın lehine sonuçlanı-

1. 74/Müddessir, 1-2
2. Şehirlerin anası, Kur'ân'ı Kerim'de Mekke için zikredilen bir isim, bk. 6/En'âm, 92; 42/Şûrâ, 7
3. 61/Saff, 7-9

yordu. Tevhid davetini engellemek için attıkları her adım bumerang gibi kendi aleyhlerine dönüyordu. Uyguladıkları baskılar müminlerin sesine ses, gücüne güç katıyordu. Farkında olmasalar da onların eliyle Allah (cc) dinine yardım ediyordu.

"...Şüphesiz ki Allah bu dini facir adamın eliyle de destekler."[4]

İşte böyle imtihanların meyvesiydi Hamza ibni Abdulmuttalib (ra). "Yakın akrabaların olan aşiretini uyararak (işe başla)."[5] emri gelince Allah Resûlü (sav) bir yemek tertip edip yakın akrabalarını çağırmış, onları İslam'a davet etmişti. Ancak o mecliste olmayışından mıdır, yoksa davete sessiz kalmayı tercih edişinden midir bilinmez; o günlerde bir tepki vermemişti.

Aradan belli bir süre geçince onun Müslim olmasına İslam'ın en azılı düşmanı Ebu Cehil vesile olmuştu. Evet, yanlış okumadınız, Ebu Cehil! Her fırsatta öfkeyle Müslimlere zulmederek kinini kusan o bedbaht adam. Bi'setin altıncı yılında Allah Resûlü'ne (sav) yaptığı eziyet, Hamza'yı (ra) İslam'a kazandırmıştı:

İbni İshak (rh) anlatıyor:

"Bir gün Ebu Cehil, Safa Tepesi'ndeyken Allah Resûlü'ne (sav) rastladığında ona eziyet edip hakaret etmişti. Allah Resûlü (sav), Ebu Cehil'in, dinini ayıplamasıyla ve aşağılamasıyla kötü bir muameleye maruz kalmıştı. Allah Resûlü (sav) ona bir karşılık vermeyince Ebu Cehil onu bırakarak Kâbe yakınındaki meclise gidip oturmuştu. Ancak olayı Abdullah ibni Cudan'ın azatlı cariyelerinden biri duymuştu.

Kısa bir süre sonra Hamza ibni Abdulmuttalib omzunda yayıyla avdan döndü. Zaten o avcılık yapmak için sürekli ava çıkardı. Avdan döndüğünde Kâbe'yi tavaf etmeden, tavafını bitirip Kureyş'in meclisine uğrayıp selam vermeden, onlarla konuşmadan evine gitmezdi. Kendisi Kureyş'in en güçlü genciydi. Abdullah ibni Cudan'ın azatlı cariyesiyle karşılaştığında kadın ona dedi ki: 'Ey Ebu Umâra![6] Yeğenin Muhammed'in biraz önce Ebu'l Hakem ibni Hişam[7] tarafından nasıl bir muameleye maruz kaldığını keşke görseydin. Muhammed burada otururken geldi, eziyet ve hakaret etti. Hoşlanmayacağı kötü davranışlarda bulundu ve sonra dönüp gitti. Muhammed ise onunla hiç konuşmadı.'

Allah (cc), Nebi'sini (sav) yüceltmeyi dilemişti. Hamza bu duruma çok öfkelenerek hızlıca çıktı ve yolda karşılaştığı hiç kimseyle durup konuşmaksızın yürüdü. Meclise girince topluluğun arasında oturan Ebu Cehil'i gördü ve ona doğru yöneldi. Yanına gelince üzerine dikildi ve hiçbir şey demeden yayını kaldırıp hızlıca başına indirdi ve başını yardı. Bu esnada olayı gören, Ebu Cehil'in kabilesi Beni Mahzum'dan olan bazı kişiler Ebu Cehil'e yardım etmek için kalktılar ve dediler ki: 'Sana ne oluyor ey Hamza! Seni ancak sapıtmış olarak görüyoruz.' Hamza şöyle cevap verdi: 'Onun (yeğenime yaptıklarını) duyduktan sonra bana kimse engel olamaz! (Ebu Cehil'e yönelerek) Ey altına pisleyen! Sen benim yeğenime hakaret ediyorsun öyle mi?![8] Ben de onun Allah'ın Resûlü olduğuna şahitlik ediyor ve hak kelimeyi söylüyorum. Vallahi onu yalnız bırakmayacağım. Şayet gücünüz yetiyorsa bana engel olun (da görelim)!' Ebu Cehil (büyük bir kavganın çıkmasını engellemek için) dedi ki: 'Ebu Umâra'ya dokunmayın. Çünkü ben de onun yeğenine çok çirkin hakaretlerde bulunmuştum.'

Bu olaydan sonra Hamza, İslam üzere kaldı ve Allah Resûlü'ne (sav) tabi oldu. Hamza (ra) Müslim olunca Kureyşliler Allah Resûlü'nün güçlendiğini ve artık ona bir şey yapamayacaklarını, Hamza'nın ona yapılan tüm kötülüklere engel olacağını anlamış ve yapacakları kötü şeylerden vazgeçmişlerdi."[9]

Allah Resûlü (sav), Hamza'nın (ra) hem yeğeni hem de süt kardeşiydi. Başka yollardan da akrabalığı vardı. Bir köşeye çekilip olanları izleyemezdi. Buna binaen akraba hamiyetiyle Allah Resûlü'nü savunmuş ve öfkesi nedeniyle iman ettiğini söylemişti. Hak kelimeyi söylemişti söylemesine, ama evine döndüğünde ne yaptığını düşünmemiş de değildi:

"Sonra Hamza evine dönünce şeytan ona geldi vesvese vererek dedi ki: 'Sen Kureyş'in efendisisin. Atalarının dinini terk ederek bir sapıtmışa mı uydun? Keşke ölseydin de böyle bir şey yapmasaydın.' Hamza düşünmeye başlayarak dedi ki: 'Ben ne yaptım! Allah'ım, şayet bu yaptığım doğruysa bunu kalbime kabul ettir ve benim için ancak bir kurtuluş kıl.' Hamza

4. Buhari, 3062; Müslim, 111
5. 26/Şuarâ, 214
6. Hamza'nın künyesi
7. Ebu Cehil'in künyesi
8. İbni Hişam, Es-Sire 1/291
9. Hakim, 4825; Taberani, 2926

bundan önce hiç olmadığı kadar şeytanın vesveseleriyle dolu bir gece geçirdi. Sabah olunca Allah Resûlü'ne gitti ve dedi ki: 'Ey yeğenim! Şüphesiz ki ben çıkışı olmayan bir yola girdim ve farkında olmadığım bir şey yaptım. Söyle bana, bu yol doğruluk yolu mudur yoksa sapıklık yolu mudur? Bana gerçekten şahitlik edeceğim doğru bir kelime söyle.' Allah Resûlü kalktı ve Hamza'ya nasihat edip vaazda bulundu, cehennemle korkutup cennetle müjdeledi. Bunlardan sonra Allah Resûlü'nün temenni ettiği gibi Allah, Hamza'nın kalbine imanı yerleştirdi. Hamza dedi ki: 'Şahitlik ederim ki sen bilenlerin ve doğru söyleyenlerin şehadetiyle en doğru sözlüsün! Dinini ilan et, ey yeğenim! Allah'a yemin olsun ki Güneş ışık saçmaya devam ettiği sürece senin dinine ilk yardım edenlerden olmaktan daha sevimli bir şey yoktur benim için.' İşte böylece Allah (cc), dinini Hamza'yla kuvvetlendirdi."[10]

Allah Resûlü'nü (sav) eziyetlerden koruması ve akrabalık bağını gözetmesi, 'Allah'ım, şayet bu yaptığım doğruysa bunu kalbime kabul ettir ve benim için ancak bir kurtuluş kıl.' diyerek samimice dua etmesi; belki de o gün Allah'a (cc) öyle sevimli gelmişti ki mükafat olarak hidayeti bahşetmişti El-Hâdî olan Rabbimiz. Hamza'nın, Allah Resûlü'nü insi şeytanlardan koruduğu gibi Allah da Hamza'yı cinni şeytanlardan korumuştu. Çetin vesveselerden kalbini arındırıp, imanı sarp kale gibi göğsüne yerleştirerek nimetini tamamlamıştı ve artık bundan sonra Hamza (ra) için yepyeni bir hayat başlamıştı.

Allah ve Resûl'ünün Aslanı

Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu:

"Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin olsun ki Hamza ibni Abdulmuttalib, yedi kat semada 'Allah'ın Aslanı' ve 'Allah Resûl'ünün Aslanı' diye yazılmıştır."[11]

Allah (cc), Hamza'nın (ra) tabiatını şecaatle yaratmıştı. İslam'ın öncesinde, Allah'ın fıtratına koyduğu bu meziyeti avcılığa sarf ediyordu. Fakat iman ettikten sonra bu özelliğini İslam'a kanalize ederek yiğit bir bahadır olmuştu. Onun İslam'a girmesi bir devrim etkisi yaratmış, müminler rahatlamış, dinlerini açığa vurma imkânı bulmuş, "Allahu Ekber!" nidalarıyla Kâbe'ye yürüyecek kadar güçlenmişlerdi. Allah Resûlü'nden (sav) önce, eşini ve çocuğunu Mekke'de bırakıp Medine'ye hicret etmiş, İslam tarihinin ilk seriyyesi olan Seyfu'l Bahr Seriyyesi'nin komutanı olmuştu. Yaşamı boyunca yaptıklarıyla bu lakabı en fazla hak eden kişi olduğunu ispat etmişti.

O, Furkan Günü bir aslandı

"Bedir Günü, müşriklerden öldürülen ilk kişi, Esved ibni Abdulesed El-Mahzumî oldu. İbn İshak dedi ki: Esved, yaramaz ve kötü huylu bir adamdı. O gün şöyle demişti: 'Allah'a söz veriyorum ki onların havuzlarından su içeceğim. Bunu yapamazsam o havuzu yıkacak ya da bu uğurda öleceğim.' Havuza doğru geldiği esnada karşısına Hamza ibni Abdulmuttalib çıktı. Karşılaştıkları zaman Hamza ona bir darbe indirerek ayağını baldırının yarısıyla birlikte kopardı. O ise havuzun önündeydi. Sırtı üzerine düştü. Ayağından arkadaşlarına doğru kanlar akıyordu. Sonra elleri ve dizleri üzerinde havuza doğru süründü. Kendini suya bıraktı. Yeminini yerine getirmek istiyordu. Hamza da peşi sıra gitti. Ona bir darbe daha indirdi. Onu havuzun içinde öldürdü.

Bu durumu gören Utbe ibni Rebia galeyana gelip cesaretini göstermek istedi. Kardeşi Şeybe ibni Rebia ve oğlu Velid ibni Utbe ile birlikte saftan ayrılıp Müslimleri mübarezeye çağırdı. Bunun üzerine Ensar'dan üç genç yiğit onların karşısına çıktı. Bunlar, Haris'in oğulları Avf ile Muaz (annelerinin ismi Afra'dır) ve Abdullah ibni Revaha idi. Kureyşliler bunlara sordular: 'Siz kimlersiniz?' Gençler, 'Ensar'dan bir topluluğuz.' dediler. Onlar da 'Sizinle alıp veremediğimiz bir şey yok.' dedi. Sonra Kureyşlilerden biri yüksek sesle bağırdı: 'Ey Muhammed! Bize kavmimizden dengimizi karşımıza çıkar!' Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Kalk, ey Ubeyde ibni Haris! Kalk, ey Hamza! Kalk, ey Ali!' 'Bu üç kişi yerlerinden çıkıp müşriklere yaklaştıklarında Kureyşliler dediler ki: 'Siz kimsiniz?' Ubeyde dedi ki: 'Ubeyde'yim!' Hamza dedi ki: 'Ben Allah'ın aslanıyım, Resûlullah'ın aslanıyım, Abdulmuttalib oğlu Hamza'yım!' dedi. Ali de dedi ki: 'Ben Ali'yim! Allah'ın kulu, Resûlullah'ın kardeşiyim!' Bunun üzerine onlar, 'Güzel, şerefli emsallersiniz.' dediler.

Ubeyde kavmin en yaşlısıydı ve Utbe ibni Rebia ile karşı karşıya geldi. Hamza, Şeybe ibni Rebia ile karşı karşıya geldi. Ali ise Velid ibni Utbe ile karşı karşıya geldi. Hamza, Şeybe'yi kısa zaman içinde öldürdü. Ali de aynı şekilde Velid'i öldürdü. Ubeyde ile Utbe ise vuruştular, ancak ikisi de birbirlerini yerlerinden

10. Hakim, 4825; Taberani, 2926
11. Hakim, 4845; Taberani, 2952

kımıldayamayacak hâle getirmişlerdi. Hamza ile Ali kılıçlarıyla Utbe'ye hücum ettiler ve öldürdüler. Arkadaşlarını ise yüklenip taşıdılar. Allah hepsinden razı olsun."[12]

İşte o gün öyle bir yiğitlik göstermiştir ki Hamza (ra) ve arkadaşları, Allah (cc) müminlerin kıyamete kadar okuyup kendilerini hatırlayacağı bir ayet indirdi yüce kitabında:

Ebu Zerr (ra) yemin etmiş ve demiştir ki: " 'Bu ikisi, Rableri hakkında kavgaya tutuşan iki hasımdır...'[13] ayeti Bedir Günü mübareze yapan Hamza, Ali ve Ubeyde hakkında inmiştir."[14]

O, Uhud Günü bir aslandı

Hicretin 3. yılında Şevval ayının bir cumartesi sabahı ordular karşı karşıya geldi. Allah Resûlü (sav) ve ashabı üç bin kişinin karşısına yedi yüz kişi ile çıktılar. Kureyş'in meşhur süvarisi ve sancaktarı Talha ibni Ebi Talha meydana atılıp mübareze teklif etti. Resûlullah'ın (sav) havarisi Zübeyr ibni Avvam onun karşısına çıkıp kibriyle birlikte onu yere devirdi. Ardından sancağı Talha'nın kardeşi Osman ibni Ebi Talha aldı. Onun karşısına da Hamza ibni Abdulmuttalib çıktı. Omzuna vurduğu bir darbe ile yere serdi.[15] Hamza, müşrik ordusunun kalbine varmış benzeri görülmeyecek şekilde onları dağıtıyor, püskürtüyordu. Yeğeni, amcasına boşuna bu lakabı vermemiş, iki elinde iki kılıç, aslan gibi savaşın ortasında kükrüyordu:

Sa'd ibni Ebi Vakkas (ra) anlatıyor: "Hamza ibni Abdulmuttalib Uhud Günü Allah Resûlü'nün önünde iki kılıçla çarpışıyor ve 'Ben Allah'ın aslanıyım!' diyordu. "[16]

Hind binti Utbe (ra)[17], Bedir Savaşı'nda Hamza'nın, babası Utbe ibni Rebia'yı öldürmesinden sonra Hamza'yı öldür(t)üp ciğerini yiyeceğine ant içmişti.[18] Cübeyr ibni Mut'im[19] (ra) ise amcası Tuayme ibni Adiy'i öldürmesinden sonra Hamza'ya karşı öfkeyle dolmuştu. İntikamlarını yerine getirmesi için Cübeyr ibni Mutim'in kölesi Vahşi ibni Harb'i tutmuşlardı. Hind, en değerli gerdanlığını, Cübeyr ise özgürlüğünü vadetmişti. Henüz cahiliyede olan Vahşi (ra) bu teklifi mecburen kabul etmişti.

Hamza'nın nasıl bir mert olduğuna Uhud meydanı şahitlik ediyordu. Böyle bir kamet sergilerken şehadet vakti yaklaşıyor, ecel rüzgârları şehitlerin efendisi için esiyordu. Savaş esnasında Vahşi, Hamza'yı gözlüyor ve mızrağını kendisine saplamak için fırsat kolluyordu. Fırsatını bulduğunda mızrağını atmış ve Hamza'yı vurmuştu. O anı yıllar sonra tabiin gençlerine anlatacaktı. Onlarla birlikte olayı Vahşi'nin kendi dilinden dinleyelim:

"...Resûlullah'a (sav), bu olayı bana sorduğu zaman anlattığım gibi size de aynı şekilde anlatacağım. Ben Cübeyr ibni Mut'im'in kölesiydim. Amcası Tuayme ibni Adiy, Bedir Savaşı'nda Hamza tarafından öldürülmüştü. Kureyşliler Uhud'a yürüdüklerinde Cübeyr bana şöyle dedi: 'Eğer Muhammed'in amcası Hamza'yı amcamın intikamını almak için öldürürsen özgürlüğüne kavuşursun!'

Ben de halkla birlikte yola çıktım. Ben Habeşli biriydim. Mızrağı Habeşlilerin atışı gibi atar, hedefi şaşırdığım çok nadir olurdu. İnsanlar karşı karşıya geldiğinde ortaya çıktım. Hamza'yı gözetliyor ve ona bakıyordum. Nihayet onu bir topluluğun yanında gördüm. Boz erkek deve gibi savaş meydanında belli oluyordu. Milleti kılıçtan geçiriyor, hiç kimse ona karşı dayanamıyor, karşısında duramıyordu. Ben onun için hazırlanıyor, onu hedefliyor ve ondan bir ağaç ya da bir taş ile gizleniyordum. Bu esnada Siba' ibni Abduluzza benden önce ona doğru gitti. Hamza onu görünce ona, 'Gel, ey sünnetçi kadının oğlu!' dedi ve hemen ona bir darbe indirdi. Vurmayı ve kesmeyi öyle hızlı yaptı ki sanki kılıç hiç hedeften şaşmadı. Dün gibi yok oldu adam. Nihayet ona vuracağıma tam kanaat getirdiğim anda mızrağı üzerine fırlattım. Göbeği ile kasığı arasına girdi, iki ayağının arasından çıktı. Ağır ağır bana doğru gelmeye başladı ve olduğu yere yığıldı. Ben onu ve mızrağımı öylece bıraktım. O da orada öldü. Sonra yanına geldim ve mızrağımı aldım. Daha sonra ordugâha döndüm ve orada oturdum. Artık işimi tamamlamıştım. Yapacak başka bir şeyim yoktu. Çünkü onu da ancak özgürlüğüme kavuşayım diye öldürdüm.

---

12. El-Bidaye ve'n Nihaye, 3/8
13. 22/Hac, 19
14. Buhari, 3698; Müslim, 5367
15. El-Bidaye ve'n Nihaye, 4/1
16. Hakim, 4827; İbni Sad 3/16
17. Hind binti Utbe, Mekke'nin fethinden sonra Müslim olmuştur.
18. El-Bidaye Ve'n Nihaye 3/8
19. Cübeyr ibni Mut'im Hudeybiye anlaşmasından sonra iman etmiş, güzel bir Müslim olmuştur.

Mekke'ye geldiğim zaman özgürlüğüme kavuştum. Sonra Mekke'de ikamet ettim. Nihayet Resûlullah (sav) Mekke'yi fethettiği zaman Taif'e kaçtım ve orada bekledim. Taif'in elçileri Resûlullah'ın yanına Müslim olmak için gittikleri zaman bütün yollar bana kapandı. Kendi kendime dedim ki: 'Artık Şam'a ya da Yemen'e veya herhangi bir beldeye giderim.' Vallahi ben bu düşüncedeyken bir adam bana dedi ki: 'Yazıklar olsun sana! Vallahi Muhammed, dinine giren ve şahadet getiren hiçbir kimseyi öldürmüyor!'

Adam bunu bana söylediği zaman yola çıktım. Medine'ye Resûlullah'ın (sav) yanına geldim. Onun baş ucunda durdum ve ayakta hak şahadeti getirdim. Bundan başka bir söz işitmedi benden. Beni görünce dedi ki: 'Sen Vahşi misin?' 'Evet, ey Allah'ın Resûlü!' dedim. 'Otur, bana Hamza'yı nasıl öldürdüğünü anlat!' dedi. Ben de onu size anlattığım gibi anlattım. Sözümü bitirdiğim zaman dedi ki: 'Yüzünü bana göstermemeye güç yetirebilir misin?'

Onun yanından çıktım. Resûlullah (sav) her neredeyse ben oradan kaçıyordum ki beni görmesin. Nihayet Allah onun ruhunu kabzedinceye kadar böylece kaçmaya devam ettim..."[20 21]

Şehitlerin Efendisi

İşte böyle ebedî hayat rıhlesi başlamıştı Hamza'nın (ra). İman ettiğinde bir söz vermişti Allah Resûlü'ne (sav), "Allah'a yemin olsun ki Güneş ışık saçmaya devam ettiği sürece senin dinine ilk yardım edenlerden olmaktan daha sevimli bir şey yoktur benim için." demişti. Bu sözünün bedelini İslam'la geçen on yıllık hayatının her zerresiyle ve kanının son damlasıyla ödemişti. Şehadetle taçlandırmıştı ömrünü. Allah Resûlü (sav) onun cansız bedenine bakıp şöyle buyurmuştu:

"Allah'ın yanında Kıyamest Günü şehitlerin efendisi, Hamza ibni Abdulmuttalib'tir."[22]

İşte böyledir şehit, en değerli varlığı olan canını dinine/davasına feda ederek şahit kılar. Bunun hakkını en iyi verenlerden biri de yine Hamza'dır (ra). Çünkü öyle takdim etmiştir canını; Allah Resûlü (sav) şayet halası Safiyye'yi üzecek olmasa onun paramparça olan bedenini bir araya getirip defnetmek istememiştir ki Kıyamet Günü her bir parçası onun fedakârlığına şahitlik etsin:

Enes (ra) anlatıyor:

"Uhud Günü Allah Resûlü, Hamza'nın organlarının bir kısmı koparılmış ve bir kısmı tahrip edilmiş cesedini görünce başında durdu ve şöyle dedi: 'Safiyye'nin üzülmeyeceğini bilseydim, Allah onu Kıyamet Günü yırtıcı hayvanların ve kuşların karınlarından çıkarıp haşretsin diye öylece bırakırdım.' "[23]

İşte tam burada bir soru sormalı: Onların iman ettiği gibi iman etmekle yükümlü olan[24] bizler ne kadar şehadeti arzuluyoruz? Bu arzuyla birlikte ne kadar şehit gibi yaşıyoruz? Dinin zirvesi olan bu rütbe bizim hayallerimizi ne kadar süslüyor? İmanın istikameti bu sorulara verilen cevaplarla orantılıdır. Resûlullah (sav) bile kendisine nübüvvet makamı verilmesine rağmen bu makam için iç çekmiştir:

"Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin olsun ki şayet Müslimlere eziyet verecek olmasaydım Allah yolunda gaza eden hiçbir seriyyenin ardından ebediyen geri kalmazdım! Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin ederim ki Allah yolunda şehit olmak, sonra diriltilip tekrar şehit olmak ve yine diriltilip tekrar şehit olmak isterdim."[25]

Zaten ahirette şu nimetlere sahip olacağına inanan her müminin, kalbinde bu aşkı taşımaması mümkün değildir:

Mesrûk'tan (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

"Abdullah ibni Mesud'a 'Allah yolunda öldürülen (şehitleri) ölüler sanma. (Hayır, öyle değil!) Bilakis, onlar diridirler ve Rableri katında rızıklanmaktadırlar.'[26] ayeti hakkında sordum ve şu cevabı verdi: 'Biz de bunu Allah Resûlü'ne (sav) sorduk ve o şöyle buyurdu: 'Onların (şehitlerin) ruhları yeşil kuşların içindedir. Bu kuşların Arş'ta asılı kandilleri vardır. Cennete uçup

20. Buhari, 4072; Ahmed, 15647
21. Vahşi (ra) daha sonra bu yaptığına karşılık Müseylemetu'l Kezzab'ı öldürmüştür. Böylece bu hatasını telafi etmiştir.
22. Hakim, 4847
23. Zehebi, Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, s. 39
24. "Şayet onlar (misli misline), sizin iman ettiğiniz gibi inanırlarsa, hidayete ererler. Yüz çevirirlerse, onlar ancak bir ayrılık içinde olurlar. Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi', (her şeyi bilen) El-Alîm'dir." 2/Bakara, 137
25. Buhari, 36; Müslim, 1876
26. 3/Al-i İmrân, 169

istedikleri gibi gezip dolaşırlar, sonra geri dönüp o kandillerine konarlar. Rableri onlara bir bakış bakar ve şöyle buyurur: 'Bir şey arzuluyor musunuz?' Onlar, 'Daha ne isteyeceğiz? Cennette istediğimizi yiyip gezip tozuyoruz, muazzam bir hayat sürdürüyoruz.' derler. Allah (cc) aynı soruyu üç kere sorduktan sonra devamlı kendilerine sorulacağını anlar ve şöyle derler: 'Ya Rabbi! Senden dileğimiz, ruhlarımızı bedenimize tekrar döndür de yine senin yolunda savaşıp şehit düşelim.' Allah da onların bundan başka dilekleri bulunmadığını görünce onları o hâl üzere terk eder."[27]

Elbette kıymetli olan her şeyin bir bedeli olduğu gibi bu nimetlere erişmenin de bir bedeli vardır: Şehitliği arzulamak[28] ve şehit gibi yaşamak…

Hamza'dan (ra) Sonra Başka Bir Ölü İçin Ağlamasınlar

Öyle şiddetli bir gündür ki Uhud, Aişe annemize (r.anha), "Ey Allah'ın Resûlü! Uhud Günü'nden daha şiddetli bir musibet başına geldi mi?"[29] sorusunu sordurmuştur. Allah Resûlü (sav) yetmişten fazla sahabisini toprağa vermiş, canından bir parça olan amcası Hamza'yı (ra) kendi elleriyle defnetmiştir. Parça parça kesilen bedenini toprağın altına koyarken yiğitler yiğidi amcasının üzerini örtecek bir bez parçası dahi bulamamıştır:

Enes ibni Malik (ra) anlatıyor:

"Allah Resûlü (sav) Uhud Günü Hamza'nın müsle yapılmış bedeninin yanına geldi ve başında durdu… Sonra çizgili bir elbise parçası istedi ve onunla kefenledi. Elbiseyi başına çekseler ayağı, ayağına çekseler başı açık kalıyordu. O kadar çok ölü vardı ki kefenlemek için elbise yetmiyordu. İki, üç veya daha fazla kişi tek bir elbise ile kefenleniyordu…"[30]

Ateş düştüğü yeri yakar. Allah Resûlü (sav) kendi üzüntüsüne bir de halasının üzüntüsü eklenmiş, kendisiyle birlikte Ali ve Zübeyr (r.anhuma) ne yapacaklarını bilememiştir:

İbni Abbas (ra) anlatıyor:

"Uhud Günü Hamza şehit edildiğinde Safiyye onu aramaya koyuldu. Onun ne yaptığını bilmiyordu. Derken Ali ve Zübeyr ile karşılaştı. Ali, Zübeyr'e, 'Annene sen söyle!' dedi. Zübeyr, 'Hayır hayır, halana sen söyle!' dedi. Safiyye, 'Hamza ne yaptı?' diye sordu. Onlar da bilmedikleri şeklinde görüş bildirdiler. Peygamber (sav) geldi, 'Onun aklını kaybetmesinden korkuyorum.' dedi. Elini göğsünün üzerine koyup ona dua etti. Safiyye, 'İnna lillah' dedi ve ağladı… Allah Resûlü şehitlerin toplanmasını emretti ve onların cenaze namazını kıldırdı. Dokuz kişiyi Hamza ile beraber koyuyor ve onların üzerine yedi defa tekbir getiriyordu. Sonra o dokuz kişi kaldırılıyor, Hamza orada bırakılıyordu. Tekrar dokuz kişi getiriliyor ve onların cenaze namazını kılmak üzere tekbir alıyordu. Bu durum onların hepsinin cenaze namazını kılıncaya kadar devam etti."[31]

Allah Resûlü (sav) Hamza'nın kabrini gözyaşlarıyla ıslatmış ve öylece Medine'ye gelmiştir. Bir parçasını Uhud'da bırakmış, üzüntüsü dinmemiş hem ağlamış hem ağlatmıştır:

"Resûlullah Uhud'dan döndüğünde Ben-i Abduleşhel'in kadınlarının, ölüleri için ağladıklarını duydu ve 'Ne yazık ki Hamza'nın hiç ağlayanı yok.' dedi. Biz Ensar kadınları da onun yanına giderek Hamza için ağlamaya başladık. Bir süre sonra o uyudu. Uyandığında kadınlar hâlâ ağlıyorlardı. Bunu görünce 'Yazık bunlara, hâlâ burada ağlıyorlar mı?! Onları gönderin, evlerine dönsünler. Bugünden sonra bir daha da başka bir ölü için ağlamasınlar.' dedi."[32] [33]

"Hamza'ya ağıt yakanlar hariç, övgü dolu sözlerle ağıt yakan her kadın yalancıdır."[34]

Hamzalar bitmemeli. Yaşamı ve ölümüyle bıraktığı mesajlar unutulmamalı. Şehadetiyle şahlanan hayatlara özlem duyulmalı. Tıpkı onun gibi, Rabbe (cc) layık kul, Nebi'ye (sav) layık ümmet olmalı.

Selam olsun Hamza'ya!
Rabbimiz bizleri de onun menzilesine ulaştırsın.

---

27. Müslim, 1887
28. "Bütün kalbiyle şehit olmayı isteyen kişiyi Allah, yatağında ölse bile şehitler mertebesine ulaştırır." (Müslim, 1908)
29. Müslim, 1795
30. Tirmizi, 1016; İbni Sad, 3/7
31. İbni Sad, 3/12
32. İbni Mace, 1591; Ahmed, 5413; Hakim, 1339
33. Ölünün ardından bağırarak ağıt yakmak, üst baş yırtıp kendine zarar vermek bu olaydan sonra yasaklanmıştır.
34. İbni Sad, 3/17

Özellikle gece namazının önündeki engeller ve bu engellerin izale edilmesiyle alakalı nakiller, bugün kapitalizmin bize dayattığı hızlı ve tüketime dayalı hayatta geceleri ihya etmek isteyenlerimize çok faydalı olacaktır. Zira bir sorumluluğu yerine getirmek için evvela onu olumsuz etkileyecek faktörlerin izalesi elzemdir.

GECE NAMAZINA NASIL KALKABİLİRİM?

Abdullah DEMİR

Kitabın Adı: Gece Namazına Nasıl Kalkabilirim?

Kitabın Yazarı: Dr. Seyyid Hüseyin El-Affani

Tercüme: Savaş Kocabaş

Yayınevi: Polen (Karınca) Yayınları

Basım Tarihi: 2017

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa sayısı: 128

Ebat: 13.5 x 21 cm (Roman Boy)

Asıl mesleği tıp doktorluğu olan El-Affani, Selef-i Salihin öncülerinin hayatlarını ve eserlerini en ince ayrıntısına kadar tahkik ederek, salih amel ve güzel ahlak ile ilgili başlıkları derleyip kitaplaştıran bir ilim adamıdır. Kendisi, ümmetin kanayan bir yarasını şöyle tespit etmiştir:

"Maalesef ki ümmetin âlimleri uzun uzadıya çokça eserler veriyorlar. Tesiri az, uyandırmayan eserler... Oysa Selef-i Salihinin sözleri az ama bereketlidir. Başkalarının sözleri ise çok ama bereketsizdir.

Senin azın yeter bana/Ama 'senin azına' az denilmez ki

Dillerinden dökülen sözlerin eşsiz bir tadı, akıcılığı ve zerafeti vardır. Sözleri göz kamaştırır ve gerçek bir deneyimi yansıtır. Suskunluklarıyla konuşandan daha çok şeyler anlatan bu kimselerin acaba konuşmaları nasıl olurdu? Sözleri bize şunu hatırlatır: Biz kalbimizi yumuşatacak şeylere herkesten daha çok muhtacız. Bunlar, bize iade edilmiş yitik mallarımızdır.

Çok konuşanlara aldanma sen/Anlatma meraklısı olmayanlara kulak

ver/O, emareleri apaçık olan hakikatleri öğrenmeye çalışmış/Ancak yaşantısını çürük ve bozuk şeyler üzere kurmuştur.

Hâlleri ve kim oldukları yüzlerinden olduğu gibi sözlerinden de anlaşılır. O yüzden seleften kendilerini Allah'a vermiş kimselerin nasihatlerini derledim…"

Evet… En hayırlı nesiller olarak nişanelenen Selef-i Salihin'den sonra ümmetin hâliyle paralel olan ulemanın çizgisi de zedelendi. İlim dallarında müstakilleşmeyle beraber ilimle ruh arasına mesafe girmeye başladı. Oysa hayırlı nesiller hem âlimdi hem mücahid… İlim, ibadet, takva, ihlas, davet, tebliğ, ihya, irşad… hepsini hayatlarının bir yerine dokumuşlardı. Bereketleri, izzetleri, vakarları bundandı.

Allah'ın Nebisi (sav) onları övmüştü ve onlar da o övgülere layık kimselerdi. Allah'ın rahmeti ve mağfireti salih selefimizin üzerine olsun.

Yazar; meselelerin yorumlarla, uzun paragraflarla yahut detaylarla incelenmesini sağlıklı bulmayan davetçilerdendir. Sade ve yalın bir dil kullanmış, seleften bize ulaşan ilmi olduğu gibi nakletmeyi esas bilmiştir. Bununla beraber yazar, gerek tanıtımını sunduğumuz bu eserde gerek diğer eserlerinde gençlere yönelik bir hitap dili kullanmaktadır:

"Bu kitabı, yol üzerinde yürüyenler ve bu ümmetin nur taşıyıcısı gençleri için yazdım. Yüce Allah'tan hayırlısını diledikten sonra kitaplardan geceyi ihya ve Allah'ın huzurunda dikilenlerin sabahlara kadar uyumama, ağlama, yalvarıp yakarma, Kur'ân okuma ve istiğfar gibi gece vakti hâlleri hakkında derleyebildiklerimi derledim. Geceyi ihya birçok yönden önemlidir. Bu İslâmî hareketin ruhudur. İslâmî hareketin ayakta durması ancak bununla mümkündür…"

Yazar kitaba, Selef-i Salihin'in başladığı gibi başlamıştır. Salih selefimiz risalelerinde ve derslerinde "Allah sana rahmet etsin." diyerek başlamayı bir anlamda sünnet hâline getirmişlerdir. Bu dua, hem çalışmanın bereketlenmesi hem de talebenin terbiye ve motive edilmesi için kullanılmıştır.

Kitapla ilgili yapılacak "yapıcı eleştirim" şudur: Yazarın kitabın girişinde kısaca namazdan, namazın öneminden ve misyonundan, gece namazının İslam'daki yerinden bahsetseydi kanımca daha faydalı bir eser olacaktı. Lakin yazar bu konulara değinmeden direkt gece namazının önünde engel olabilecek hususlara değinmiş.

Yazar kitabı beş ana bölümde incelemiş, her bir bölümün altına detaylı başlıklar ekleyip sünnetten ve seleften deliller ve nakillerle konuyu açıklamaya gayret etmiştir.

Özellikle gece namazının önündeki engeller ve bu engellerin izale edilmesiyle alakalı nakiller, bugün kapitalizmin bize dayattığı hızlı ve tüketime dayalı hayatta geceleri ihya etmek isteyenlerimize çok faydalı olacaktır. Zira bir sorumluluğu yerine getirmek için evvela onu olumsuz etkileyecek faktörleri izale etmek elzemdir.

İslam'da her ibadetin bir programı ve adabı vardır. Gece namazı, nafile ibadetlerin en önemlilerindendir. Yazar buna binaen gece namazının adabına genişçe bir yer ayırmıştır. Her birimizin dikkatlice okuması gereken bir hakikati yazar, bu adapların arasında zikretmiştir: Gece namazıyla ehlimizi bilinçlendirmek ve onlarla beraber gece namazını kılmaya gayret etmek. Esasında her birimizi birer çoban kılan, yüce Rabbimizdir ve sorumluluğumuzun altına da evvela ehlimizi vermiştir. Ehlimizin hayırlı işlerine hayırda ortak olduğumuz gibi, şerli işleri yahut yerine getirmedikleri sorumluluklarına da ortak olduğumuzu unutmamak gerekir.

Yazar kitabın en geniş bölümünü ise gece namazının fıkhına ayırmıştır. Namazların kılınış şeklinden rekât sayısına, namazlarda okunacak tilavet ve zikirlerden özellikle ihya edilmesi gereken gecelere kadar malumat verilmiştir.

Yazarın ayrıca "Gece Yolcuları", "Peygamberimizin Gece Namazı", "Niçin Gece Namazı Kılıyoruz?" ve "Sahabe ve Selef-i Salihinin Gece Namazı" isimli eserleri de mevcuttur. Tüm bu eserlerden yazarın, esasında ibadete ve bilhassa gece ibadetlerine ne kadar değer verdiğini anlıyoruz. Muhakkak ki bu eserlerin beraber okunması daha faydalı olacaktır.

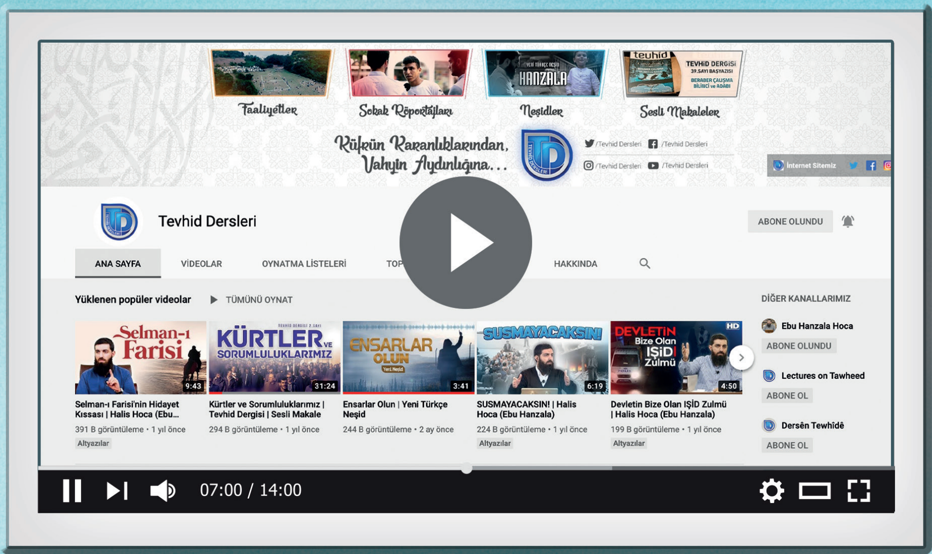
Rabbimizden bizleri, namazın şuurunda olan; geceleri kaim, ibadetlerinde her daim ihlası ve ihsanı amaç edinen kullarından eylemesini dileriz.

Dua ikliminde buluşmak dileğiyle.

HAFTASONU SEMİNERLERİMİZ

YouTube KANALIMIZDA

DEVAM EDİYOR

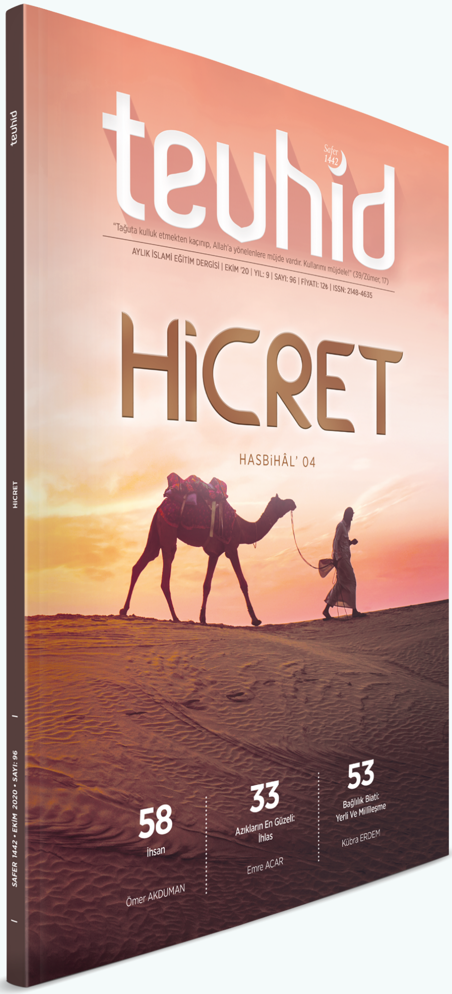
HER CUMARTESİ 21:00'de

Canlı olarak yayınlanan HAFTA SONU SEMİNERLERİMİZİ TEVHİD DERSLERİ youtube kanalımızdan TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

www.youtube.com/tevhiddersleriizle

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

teuhid

TEVHİD MEALİ UYGULAMASI

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD MEALİ

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN
tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.org
+90 545 762 15 15